

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg.

19 juni 1986

Jaargang 6, nummer 20

Instroom eerstejaars stabiliseert zich

De belangstelling van abiturienten voor een studie aan de Rijksuniversiteit Limburg lijkt zich te stabiliseren. De enige faculteit die dit jaar een behoorlijke groei mag verwachten is de economische, maar het is de vraag of zij in september haar capaciteit van 250 plaatsen voor eerstejaars volledig kan bezetten.

Volgens de stand van zaken in mei gaven de vooraanmeldingen, die het Centraal Bureau voor Aanmelding en Plaatsing in Groningen heeft ontvangen van scholieren die na de vakantie naar de universiteit willen, voor de RL een beeld dat veel lijkt op dat van vorig jaar. De belangstelling voor een medische studie in Maastricht daalt van 393 naar 355, maar dat is nog altijd meer dan twee keer zoveel als de capaciteit (150 plaatsen). Gezondheidswetenschappen stijgt van 425 naar 455 vooraanmeldingen. Hoeveel van die aanmelders uiteindelijk hier terecht komen is moeilijk te schatten. De minister heeft op voorstel van de universiteit een numerus fixus van 300 plaatsen vastgesteld voor de Maastrichtse studierichting, die daarmee veruit de grootste in haar soort blijft. De ervaring leert dat als gevolg van een dergelijke maatregel veel belangstellenden eieren voor hun geld kiezen en zich alsnog voor een andere studie laten inschrijven. Vorig jaar bleven er van de 425 vooraanmelders maar 250 over, die hun plaat-

singsbewijs terugstuurden. Het is dus nog maar de vraag of de Algemene Faculteit de capaciteit van 300 plaatsen voor eerstejaars volledig bezet krijgt.

Bij rechten lijkt die opgave erg moeilijk te worden. De faculteit, die binnenkort haar eerste afgestudeerden oplevert, heeft de instroom dit jaar verhoogd van 300 naar 350 eerstejaars. Begin mei hadden zich daarvoor 322 gegedigden gemeld, maar volgens de laatste stand van zaken zou dat aantal inmiddels zijn opgelopen tot precies 350, dat zijn er vier meer dan vorig jaar rond deze tijd. Die 346 vooraanmeldingen leverden de faculteit toen 280 eerstejaars op. Daarbij moet opgemerkt worden dat vorig jaar een plaatsingscommissie voor rechten was ingesteld, met alle afschrikkende werking vandien. Toch moet er van uitgegaan worden dat niet alle 350 gegadigden in september acte de presence geven, al was het alleen maar omdat een aantal van hen voor het eindexamen zakt. Ook bij economie zijn er op dit moment evenveel vooraanmeldingen als beschikbare plaatsen, namelijk 250. Een gedeelte van de belangstellenden zal om de zojuist vermelde reden afvallen, maar daar staat tegenover dat de faculteit rekent op een deel van de studenten, die de populaire studierichting bedrijfskunde gekozen hebben, maar daar lang niet allemaal voor ingeloot worden.

Jacques Herraets

Agressie tegen Universiteit van El Salvador veroordeeld

"Met gevoelens van diepe bezorgdheid en afschuw" heeft de Rijksuniversiteit Limburg gereageerd op de berichten over aanslagen en bedreigingen tegen studenten en docenten van de Universiteit van El Salvador. In een brief aan president Duarte van El Salvador hebben het College van Bestuur en de Universiteitsraad gevraagd de universiteit beter te beschermen tegen deze agressie. De universiteiten van Maastricht en El Salvador hebben in maart een samenwerkingsovereenkomst gesloten.

Dr. M.G. Pacecho, vice-rector van de Universiteit van El Salvador, bracht vorige week een spoedbezoek aan Maastricht. Tijdens de U-raadsvergadering belichtte hij de huidige situatie en beantwoorde vragen over de moeilijkheden in zijn land. Pacecho benadrukte, dat een universiteit zich in El Salvador niet slechts kan bezighouden met het onderwijs en onderzoek, maar ook veel aandacht moet besteden aan maatschappelijke dienstverlening. "De sociale problemen van het land zijn zo groot, dat de universiteit actief moet meehelpen bij het zoeken naar oplossingen".

Juist het vervullen van deze sociale

functie brengt de studenten en medewerkers van de universiteit echter vaak in conflict met de machthebbers. "Rechtenstudenten, die wijzen op de onrechtvaardige behandeling van gevangenen of zelfs tandheelkundigen, die aandacht vragen voor de slechte gebitten van de kinderen, worden direct beïjcht van subversiviteit. Wanneer een medicus zou beweren dat de kindersterfte toeneemt, dan verkondigt hij een simpel feit. Maar wanneer hij eraan toevoegt dat de oorzaak daarvan is gelegen in armoede en een slechte voedselvoorziening, wordt het feit opeens met heel andere ogen bekeken. Dan is hij in direct gevaar."

ReisLust

In het laatste nummer van deze jaargang proberen we U in vakantiestemming te brengen, voorzover dat nog nodig is. Onze oproep voor reisverhalen heeft een grote respons opgeleverd. De beste inzendingen hebben we opgenomen op de pagina's 8 tot 14. De redactie wenst U veel leesplezier en vooral een prettige vakantie!

Observant verhuisd

De redactie is niet langer te vinden op het vertrouwde adres kamer 304. De uitbreiding van de redactie maakte verhuizing naar een grotere ruimte noodzakelijk. We blijven zitten op de derde verdieping van het Hoofgebouw, maar van nu af aan op kamer 316 of 321. Onze nieuwe telefoonnummers zijn (888)468 en (888)693.

Golf

Vorige maand heeft de UES te maken gekregen met een nieuwe golf van geweld. Een studente kwam daarbij om het leven. Het bestuursgebouw van de economische faculteit werd tijdens een vergadering beschoten; decaanen van enkele faculteiten werden met de dood bedreigd. Volgens de vice-rector van de UES lopen studenten en medewerkers van de universiteit een hoger risico, naarmate ze zich meer bezighouden met de sociale problemen van de maatschappij. "Maar hun verantwoordelijkheid op dit gebied is ook enorm groot. De visie van een groep geschoolden is voor El Salvador van onschatbare waarde. Juist daarom is die academische vrijheid zo belangrijk voor ons land."

Bart Brouwers

Uitstel van nieuw stelsel studiefinanciering?

Minister drs. W.J. Deetman beslist op maandag 23 juni definitief of het nieuwe stelsel van studiefinanciering op 1 oktober van dit jaar wordt ingevoerd. Hij antwoordde dit dinsdag 17 juni op vragen van het PvdA-kamerlid drs. J. Wallage. Wallage had de bewindsman gevraagd of de invoering per 1 oktober inderdaad "een dubbeltje op z'n kant" is, zoals een woordvoerder van het ministerie blijkens berichten in de pers vorige week zou hebben verklaard. Volgens Wallage getuigt het van onzorgvuldigheid dat de betrokkenen tot op heden niet weten of in het komend studiejaar de oude of de nieuwe regeling van kracht is. Minister Deetman liet weten eerst maandagochtend de computerprogramma's voor het nieuwe stelsel te hebben ontvangen. De eerste, globale toetsing viel positief uit, maar "een nadere, meer gedetailleerde beoordeling van de programma-tuur" moet in de loop van deze

week uitsluitel geven of het verantwoord is om tot invoering over te gaan. Binnenkort zullen ook de floppy disks worden verspreid, waarmee op scholen en bij studentendecanen via de computer kan worden nagegaan wat het stelsel in concrete gevallen oplevert. Later zullen deze disks ook aan belangstellenden worden verkocht. Zo deelde Deetman mee.

Bert Bakker/UP

Eerste juristen studeren af

De eerste lichting Maastrichtse rechtenstudenten studeert binnenkort af. Op 19 september vindt voor hen de officiële buluitreiking plaats. Niet iedereen, die in 1982 begonnen is met de juridische studie, zal dan trouwens in het bezit komen van het getuigschrift; van de 99 studenten, die zich vier jaar geleden lieten inschrijven, strandden er 23 in de eerste drie jaren. Hoeveel van de 76 volharders in september van de RL bevrijd zullen zijn, is ook nog onduidelijk, omdat de uitslagen van de laatste bloktoetsen nog niet bekend zijn. Over de toekomst van de afgestudeerden is men erg hoopvol. Uit stages is namelijk gebleken dat de Maastrichtse studenten meestal hoog gewaardeerd worden. (BB)

Laatste nummer

Dit is de laatste Observant voor de zomervakantie. Op 28 augustus komen we sterk terug met een uitgebreide redactie en een weekblad. Tot dan!

"Continuing story" uit het land van de Gele Rivier, groene rijstvelden en "Li met de pet"

In de steek gelaten door twee mede-Chinagangers, waren er nog vijf over, die begonnen aan twee geheel nieuwe dingen in Guangzhou.

Voordat het studeren op het Traditionele Chinese Medische College kon beginnen, was er elke dag minimaal een fietstocht van een half uur heen en een klein half uur terug nodig op geleende Chinese fietsen. De straten in Guangzhou kennen gelukkig op vele plaatsen speciale ventwegen voor fietsers waar de grote massa fietsende Chinezen als een krimpand peleton over voorthobbelen. En als echte Nederlander laat je eventjes zien, dat je bent grootgebracht in een fietsminnend landje. Het was dan ook een geheel nieuwe ervaring voor de doorsnee Cantonees, 5 Nederlanders met een twee keer zo grote snelheid tussen hen door te

zien manoeuvreren (commentaar: "very dangerous"). Maar helaas aan Nederlandse snelheden zijn Chinese fietsen niet gewend.

Gevolg: 7 leuke banden, 3 kapotte trappers, 2 kapotte voorassen, 1 kapotte spie, 1 kapotte stuurpen en ga maar even door. Dat betekende 3 weken lang een geweldige stimulans voor de plaatselijke economie.

Een verdere economische stimulans was het volgen van een drieweekse acupunctuurkursus door de 57ste groep buitenlandse studenten op het TCM College. Het speciaal voor ons (in 1 week tijd) geprepareerde programma omvatte elke week 6 ochtenden en 4 middagen college of klinische observatie. De eerste week werden we heel erg geboeid door de magnifieke theorie achter

de traditionele Chinese geneeskunde en leerden we de klachten en symptomen van de patiënt te vertalen met behulp van 8 verschillende methoden ter differentiatie van (acupunctuur) syndromen. Aan de hand van dit syndroom, vertelde men ons, kiest de arts de specifieke acupunctuurpunten uit (wij kennen er nu 40) en behandelt hij de patiënt. In de tweede week hadden we de eerste praktijkervaringen: het viel al vrij snel op, dat de theorie niet overeenkwam met de praktijk. En toen we een vragenlijst gemaakt hadden (zoals de zelfwerkzaamheid van een Maastrichtse student betaamt) om een enkele patiënt goed te kunnen evalueren, wat betreft diagnosestelling en behandeling, viel het verschil in doktoren helemaal sterk op.

1. Een vrouwelijke dokter werkte heel precies volgens de verschillende methoden van differentiatie, ondervroeg en onderzocht de patiënt heel nauwkeurig, stelde heel uitgebreid de diagnose vast en koos zorgvuldig een bepaald aantal punten uit, waaruit een selectie per consult gemaakt werd (in het begin dagelijks, bij verbetering om de dag). En natuurlijk gebruikte ze haar handen, om de naald te stimuleren en daarna het acupunctuurpunt vast aan de hand van de voornaamste symptomen en koos daarbij een aantal punten uit, prikte

2. Een andere vrouwelijke arts stelde daarentegen grofweg een diagnose vast aan de hand van de voornaamste symptomen en koos daarbij een aantal punten uit, prikte

deze aan en zette wat zwakstroom op de naalden om 15 minuten later deze uit te zetten. Het toverwoord van deze dokter was "klinische ervaring".

Sowieso speelt klinische ervaring een zeer grote rol in acupunctuur; gevolg: elke dokter heeft zijn eigen behandeling. Echte resultaten hebben we niet gezien, omdat we de patiënten niet lang genoeg konden volgen.

In ieder geval wensen de Chinese professoren van de Sun Yat Sen Universiteit in Guangzhou, die acupunctuur (eigenlijk TCM) op een wetenschappelijke manier wil onderzoeken volgens DME-methode (Design, Methods, Evaluation) heel erg veel succes toe!

Eckhard von Asmuth, Klaas Boonstra, Focco Boekkooi, Leo Dingelstadt, Iris Höppener, Gabriel Jansen, Margreeth Oyevaar.

Uitslagen verkiezingen 1986

Op 6 juni 1986 heeft het Centraal Stembureau de uitslagen vastgesteld van de onlangs bij de RL gehouden verkiezingen.

Deze uitslagen zijn als volgt:

A. Studentleden UR (opkomst %: 42,88)

- Lia Nijzink (N.S.E.M.)
- Peter Hilderink (N.S.E.M.)
- Nicolle Dekkers (Student Centraal)
- Ronald Peters (Rechtstreeks)
- Marike Laning (N.S.E.M.)
- León Terzano (garantiezetel FdEW)

B. Raad Faculteit der Geneeskunde

Geleding wp (opkomst: 64,59%)

- prof. dr R. Reneman (Basislijst)
- dr Gerard Majoor (Eén Lijn)
- prof. dr G. Kootstra (Basislijst)
- drs Tonja Mol (Eén Lijn)
- prof. dr J. de Haan (Basislijst)
- dr J.W. Arends (Basislijst)

Geleding nwp (opkomst %: 59,25)

- Wim Busing (NWP Kollektief)
- René Kocken (Consequent)
- Leo Baars (Frontaal)

Geleding studenten (opkomst %: 44,22)

- Ingrid Spijkerman (N.S.E.M.)
- Marielle van den Acker (L.S. '86)
- Bart Bugter (N.S.E.M.)

C. Studentleden raad AF (opkomst %: 42,17)

- Marjolein Grol (N.S.E.M.)
- Marianne Boenink (N.S.E.M.)
- Hans Blaauwbroek (N.S.E.M.)

D. Raad FdR

Geleding wp (opkomst %: 85)

- Elies Steijger
- Rob Bakker
- C. Flinterman
- Gerhard Rijken
- Fred Grünfeld
- René de Groot
- G.R.M.F. Mols
- prof. m.r. A.O.C. Tak

Geleding nwp (opkomst %: 54,55)

1. Marijke van Hoof

Geleding studenten (opkomst %: 48,08)

- René Theelen (A.J.S.F)
- Monique van Oers (Rechtstreeks)
- Hans Stelwagen (Rechtstreeks)
- Mart Mertens (A.J.S.F)

E. Studentleden raad FdEW (opkomst %: 46,91)

- Theo Counotte
- Huib Meijers (N.S.E.M.)
- Noortje van Putte
- Monique Smeets.

Tegen de door het Centraal Stembureau vastgestelde uitslagen is t/m 20 juni 1986 beroep mogelijk bij het College van Beroep voor de Verkiezingen RL. Het daartoe benodigde formulier is verkrijgbaar bij het secretariaat van het Centraal Stembureau (kamer 324, derde verdieping, Hoofdboulevard).

Paartjes

Afrika expeditietoelt door de Sahara naar West-Afrika, 6 weken, najaar, en tocht van 5 maanden Aldan-Kenia, najaar. We zoeken nog een aantal mensen voor beide reizen. Info: 020/794858/221465.

Te koop: halfvrijstaand woonhuis op goede stand in Maastricht-West, gelegen op het zuiden. Bevat o.a. grote L-vormige living, 5 slaapkamers, badkamer, 2 toiletten, 2 zolders. Grote tuin, 2 garages, groot sousterrain met hobbyruimte en provisie. Kelder met separate ingang. Tel. 043-432753.

Te koop: bungalow te Mheer, riant gelegen, grote woonkamer, 4 slaapkamers, garage, kleine tuin. Vrsagprijs: f. 219.000,—tel.: 04408-2977.

Wij rijden deze zomer wekelijks naar Portugal. Wie rijdt er mee? Tel.: 080-558170.

De Olympische Lobby, Van Icto naar Ikto

'De stad die de negende lunch aanbod had beter Rennis kunnen serveren.' Portret van de lobby voor Olympische Spelen in Amsterdam. Hoe Janssen-van Raay, met de Oud-Strijders, het Icto voor zichzelf gebruikte. Binnenhof: de zomerzucht van de formatie, en hoe De Koning alle kamerleden aan het werk zet. Hans Werkman over De Mérode: 'Ik zou homofilie geen ziekte noemen, maar een handicap.' Prof. L.H.C. Hulsman en zijn afscheid van het Strafrecht.

Reisboeken & gidsen

VN's wekelijkse boekenbijlage gewijd aan Reizen. De rituele vlucht in de jonge jaren. De reis-, wandel-, en fietsgidsen. In het kleurkatern: vijftienvijf jaar Kleinkunstacademie, wat leer je er, en wat heeft het avondvullend vermaak er aan.

Wie ergens voor staat, leest Vrij Nederland.

Onze 2 jalken zeilen via Nederlands-Duits Wad naar: Sail Bremerhaven en Denemarken-Oostzee. Voor indiv.-groep.

Inlichtingen: zeiltjalken verhuur "De Wadden", Postbus 14, 8860 AA Harlingen. Tel.: 05178-8222.

Welke vrijwilligers i.b.v. een auto of busje willen gedurende 3 weken zorgen voor het vervoer van een groep van 15 buitenlandse jongeren? Onkosten worden vergoed. Reakties: Marlon Keulen. Tel.: 043-251746.

Internationale studentenorganisatie Aiesec zoekt voor verschillende buitenlandse stagiaires in de maanden augustus tot en met december verschillende kamers. Dus ga jij in die maanden een of meerdere maanden op stage of vakantie en wil je je kamer verhuren, bel ons: elke woensdag van 12.00-14.00 uur. Tel. 888308.

Studentenhuizen opgelet! Kamer vrij een of meerdere maanden in de periode augustus tot en met december? Verhuur deze aan een van onze buitenlandse stagiaires. Bel Aiesec, de internationale studentenorganisatie. Tel.: 888308, elke woensdag van 12.00-14.00 uur.

Buitenlandse UNU-medewerker en echtgenote zoeken voor de maanden juli en augustus rustige gemeubileerde woonruimte in of (lieft) buiten Maastricht. Opgave bij Wilma Coenegrachts, tel. (888)531

D66 Afdeling Maastricht zoekt Fractieassistent(e)

De fractie van D66 Maastricht bestaat uit een gemeenteraadslid, vier commissieleden en twee leden zonder portefeuille. De fractie vergadert tweemaal per maand op donderdagavond.

De fractieassistent(e) wordt belast met de zorg voor de afsprakenlijst, het archief, de administratie en de correspondentie. Gedacht wordt aan een student(e) die nauwgezet werkt en belangstelling heeft voor (gemeente)politiek. Heb je belangstelling voor deze interessante vrijetijdsbesteding? Neem dan contact op met vierdejaars rechtenstudent Peter van der Hijden, telefoon 210750.

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgave van de Stichting Malfius. Verschijnt veertiendaags.

Redactieadres:

Tongersestraat 53, kamer 304
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Telefoon: 043-888319
(doorkiesnummer)

Stichtingsbestuur:

Wim Hermens (voorzitter),
Kees Schröder (penningmeester)
Hans Lensing (secretaris),
Erik de Graaff
Ton Hamelers
(redactiefuorvaardigde)
Geertjan Tangelder
Joan Muysken

Redactie:

Bart Brouwers
Ton Hamelers,
Jacques Herraets (cindredacteur),
André Cremer
Lucia Geurts
Paul Gobéc
Judith Habets
Toine Houben
Evelyn de Leeuw,
Jan Mokkenstorm
Redactie-assistent:
Liesbeth van Hoef
Foto's: Hans van Dijk,
Coen van der Gugten,
fotopersburo Widdershoven
Franco Gori
Tekeningen: John Prop, Raph de Haas, Benoit Hermans
Druk: Limburgs Dagblad, Heerlen

Advertenties

Advertenties (behalve Paartjes):
Yvonne Stevens, tel. 043-624938
werkdagen bereikbaar na 18.00 uur,
vrijdag de hele dag.
Tarieven op aanvraag
Paartjes opgeven bij de redactie.

Abonnement

Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor f 25,- per jaar.

Universitaire Pers

Observant maakt deel uit van het landelijke samenwerkingsverband Universitaire Pers, samen met Ad Valvas (Vrije Universiteit), Delta (Delft), THB (Tilburg), TH-berichten (Eindhoven), THT-nieuws (Twente), KU-nieuws (Nijmegen), Universiteitsblad (Utrecht), Universiteitskrant (Groningen) en Wagening Hogeschoolblad (Wageningen)

UP-korrespondenten: Bert Bakker, Esther Hageman

Het eetcafé van Maastricht

Grolsch bier
Menu naar keuze
Dagschotel

Uitstekende koude buffetten
Vriendelijke prijzen

hoek St. Pieterstraat
Dagelijks van 17.00 tot 02.00 uur
Keuken van 17.30 tot 21.30 uur
Telefoon 043-210158

Decentralisatie dienstenapparaat:

Een concept, geen voorstel

Het is nodig dat er een degelijke discussie komt over de plaats van de diensten op het centrale of middenniveau. We hebben niet gezegd: dit is de oplossing, maar een ruim beschreven voorstel gelanceerd als een concept van denken over de toekomstige organisatiestructuur van deze universiteit".

Met die woorden geeft prof. dr. Harry Stuyker Boudier aan wat de status is van het eindrapport dat onlangs gepubliceerd is door de commissie die luistert naar de prozaische benaming 'Commissie coördinatievraagstuk' (zie ook Observant 19). Stuyker is voorzitter van dit bijzondere gezelschap, waarin naast drie leden van de Universiteitsraad ook de drie leden van het College van Bestuur zitting hebben. Tot de instelling van die commissie werd vorig jaar besloten, nadat het college ook bij zijn derde poging er niet in was geslaagd een bevredigende oplossing te vinden voor de vraag hoe de werkzaamheden van het dienstenapparaat op elkaar kunnen worden afgestemd.

"Tot nu toe is de vraag te zeer toegespitst op personen: wie moet zich belasten met de coördinatie? Daar zijn de vorige pogingen op stuk gelopen. Wij hebben nu, kijkend naar de historie en naar het toekomstbeeld de organisatie van de universiteit en de faculteiten bekeken, de structuur waarin de coördinator moet werken".

In het verleden is volgens Stuyker Boudier een hardnekkig misverstand ontstaan: "Algemene diensten en centrale diensten worden als identieke begrippen gehanteerd. Dat stamt uit de tijd dat de universiteit nog grotendeels samenviel met de medische faculteit. Toen is duidelijk gekozen voor een matrixstructuur en algemene diensten, waarin menskracht gebundeld kon

worden. In de loop der tijd is men die diensten gaan beschouwen als centrale diensten, werkend op centraal niveau en minder evident op middenniveau. We hebben nu gekeken hoe we op termijn die visie kunnen doorbreken. Daarvoor hebben we verschillende varianten beschreven, die variëren van een sterk gedecentraliseerd model naar min of meer centralistische modellen. Maar steeds hebben de algemene diensten een sterke poot op het middenniveau staan".

De komende tijd moet het rapport een discussie losmaken in de faculteiten en de diensten. Vervolgens zal de 'Stuurgroep Beheer' meer definitieve standpunten formuleren om een definitief besluit voor te bereiden. De faculteiten en de diensten hebben echter al met de commissie van Stuyker Boudier c.s. gesproken. Wat voor een beeld kwam daaruit te voorschijn? Stuyker: "De faculteiten beginnen op dat punt na te denken, het meest uitge-

sproken zie je dat bij de medische. Bij de andere begint de discussie op gang te komen. Wij hebben tijdens onze gesprekken met diensten en faculteitsbesturen een genuanceerde behoefte aan decentralisatie kunnen constateren". Ook bij het College van Bestuur? Is dat niet bang teveel macht uit handen te geven als de faculteiten een grote mate van zelfstandigheid krijgen? "Nee, het college heeft zeer creatief aan een oplossing meegewerkt, veel creatiever dan de universiteitsraad vorig jaar vermoedde. De decentralisatie brengt het college eindelijk in een positie waarin het de bestuurlijke taken op afstand kan vervullen in plaats van dat de energie opgaat aan allerlei beheerstaken. Ik hoop binnen niet al te lange tijd de dag te mogen meemaken dat niet meer iedere vacature-aanvraag persoonlijk door het college wordt beoordeeld".

Jacques Herraets

Stuyker Boudier: misverstand doorbreken.

Uitstel militaire dienst voor aio's

Het komend studiejaar zullen maximaal 250 aankomende assistenten-in-opleiding (aio's) uitstel krijgen van militaire dienst. De bewindslieden van onderwijs en wetenschappen, drs. W.J. Deetman en van Defensie, dr. J. de Ruiter, zijn dat als een voorlopige regeling overeengekomen. Tussen de beide ministeries is maandenlang overleg gevoerd over een uitstelregeling voor aio's. Defensie is bang om over een aantal jaren te weinig oproepbare dienstplichtigen over te houden, vooral als gevolg van de 'ontgroening', oftewel het dalend kindertal. Aanvankelijk was Defensie akkoord gegaan met uitbreiding van de uitstelregeling zoals die voor studenten gold naar de aio's. Toen door Onderwijs naast de vierjarige ook de tweejarige onderzoekersopleiding werd geïntroduceerd kwam De Ruiter daar echter op terug.

Het maximum aantal van 250 geldt zowel voor vierjarige als voor tweejarige aio's, en alleen voor het komend studiejaar. Omdat ook Onderwijs niet kan aangeven in welke mate een beroep zal worden gedaan

op de uitstelregeling, wordt volgend jaar opnieuw bekeken of dit aantal voldoende is. In het komend studiejaar zullen naar verwachting ruim 1000 assistenten-in-opleiding in dienst treden van de universiteiten. In de volgroeiende situatie, die in 1990 wordt bereikt, zijn er minimaal 4700 aio's. Daar komen de niet door Onderwijs, maar door contractonderzoek gefinancierde aio's nog bij.

Bert Bakker/UP

Bezwarencommissie UHD ingesteld

Op 27 mei is door het College van Bestuur de Bezwarencommissie UHD ingesteld. Zij moet het College adviseren over bezwaarschriften van medewerkers, die menen onrechtmatig behandeld te zijn bij de benoeming tot Universitair Hoofddocent. De commissie neemt alleen bezwaarschriften in behandeling van mensen die voor 1 januari 1986

hebben gesolliciteerd naar de functie van UHD, in het kader van de overgangsregeling Universitair Wetenschappelijk Personeel. Tot dertig dagen na het verschijnen van dit artikel kunnen nog bezwaarschriften worden ingediend bij de Commissie. Zij worden behandeld in volgorde van binnenkomst. Het streven is binnen drie maanden advies uit te brengen aan het College. Dit hoeft niet eensluitend te zijn. Binnen nog een maand, na ontvangst van het advies, neemt het College van Bestuur een definitieve beslissing. Deze wordt schriftelijk aan de betrokkenen meegedeeld. Als de termijn overschreden wordt, dan horen de indieners dat ook.

De commissie bestaat uit de hoogleeraren A. Tak (voorzitter) en J. Elders (vice-voorzitter), beiden uit de juridische faculteit, L. Boon (Algemene Faculteit), R. Reneman (Medische Faculteit) en de heren L. Leunissen (Personele Zaken) en W. Wiertz (Algemene Juridische Zaken). De commissie werkt zoveel mogelijk op dezelfde wijze als de Commissie van Beroep voor de Examen. Voor inlichtingen kan men zich wenden tot de secretaris van de commissie W. Wiertz, kamer 324 Hoofgebouw, toestel 692.

Koekebakkers, dat zijn het!

Laten we eens aannemen dat u een echte kapitalist bent en dat u de meerderheid van aandelen in een koekfabriek bezit. Misschien heeft uw grootvader zaliger hem nog wel opgericht. Het is niet zomaar een koekfabriek waarin ze alleen goedkope Ontbijtkoek van negenennegentig cent de strekkende meter bakken. Nee, het is een hoogwaardig bedrijf waarin ze allerlei typen en soorten prima de luxe koekjes produceren. Uit het jaarverslag hebt u begrepen dat niet alles koek en ei is wat er blinkt. Op de commissarissenvergadering wil u derhalve wel eens weten of er nog wel sprake is van slagvaardig management. Op dat moment hoort u toch een raar verhaal. Om fijne koekjes te bakken heb je een chef-koekebakker nodig, die gespecialiseerd is in zijn eigen branche. Een directeur mag in het bedrijf pas komen werken wanneer hij zelf superfijne koekjes heeft gebakken. Daarom is er besloten dat steeds een van de chef-koekebakkers voor directeur speelt, elk op zijn beurt en voor hooguit drie jaar. Gelukkig kan zo'n chef zich niet boven zijn collega's verheffen: hij doet het niet zo lang, hij is ook maar een gewone chef-koekebakker en bovendien moet hij zorgen goede vriendjes te blijven met de andere chefs. Ook moet zo'n chef oppassen dat niet iedereen denkt dat hij de productie van zijn eigen koek bevoordeelt. Ja maar, sputtert u tegen, dat kan toch niet. Eigenlijk is er dus geen directievoering. Goed of slecht of geen beleid, berust op toeval. Dat moeten we veranderen. Helaas blijkt dat nauwelijks te kunnen. De Wet op Koekfabrieken en het Reglement op de Chef-Koekebakkers hebben dat nu eenmaal zo geregeld. Bedremmeld gaat u naar huis. Via stromannen verkoopt u in een korte tijd uw meerderheidsaandeel. Gelukkig gaat het weer wat beter aan de beurs, dus dat geld raakt u weer makkelijk kwijt.

Waarde lezers en toehoorders, allereerst spreek ik mijn dank uit aan allen die dit zo koninklijk - ik mag wel zeggen vorstelijk - hebben geregeld. Jullie zullen wel begrijpen dat ik een fabel heb verteld. Nu kan ik aan jullie zelf overlaten uit te zoeken wat ik eigenlijk bedoel met mijn verhaaltje. Zolang er echter geen letterenfaculteit aan de Rijksuniversiteit Limburg is verbonden, kan ik dat risico beter niet nemen. Voor koekfabriek leze u faculteit, voor chef-koekebakker hoogleraar. En gelukkig voor beleggend Nederland, er bestaan geen facultaire aandelen. Of faculteiten ook maar enigszins bestuurd of geleid worden berust op de toevallige aanwezigheid van mensen die zo gek zijn er tijd in te willen steken. Vooral in een ingewikkelde en sterk in ontwikkeling zijnde studierichting als Gezondheidswetenschappen is de bestaande regeling de meest dwaze die je kan bedenken. Voor de functie van dekaan komen ongeveer vijf tot tien hoogleraren in aanmerking. Zij zijn benoemd voor het koekebakken, niet voor een directiefunctie. Wanneer je nu die directiefunctie er toch drie jaar bijneemt, dan word je daarvoor na afloop gestraft niet alleen met overspanning en gederfde levensvreugde, maar ook met het terechte verwijt dat je niet meer zo goed kan koekebakken als vroeger. Bij Gezondheidswetenschappen moet er weer een nieuwe dekaan komen. Misschien een goede gelegenheid voor de chefs en andere koekebakkers eens na te gaan of de vervulling van het voorzitterschap van de faculteit niet anders kan worden geregeld. Het zou de komende jaren wel aardig zijn als er een dekaan benoemd werd, die een tijdje bleef, zijn tijd zou kunnen vrij maken, en door hooguit losse band met een capaciteitsgroep werkelijk kan handelen vanuit het belang van de faculteit als geheel.

Hans Philipsen

Raak

Geen van de Nederlandse universiteiten wilde ingaan op de uitnodiging uit Seoul om vrouwelijk schoon naar de Miss-University Verkiezing te sturen. Dat zinde de tweedejaars rechtenstudente Rosalie van Breemen uit Utrecht niet. Onafhankelijk van het College van Bestuur stelde zij zich kandidaat en werd uit 29 deelnemers gekozen tot mooiste studente van de wereld. Rosalie werd eerder al uitgeroepen tot Miss Panorama en was in 1984 de op-een-na mooiste van Nederland. Als gevolg van haar verkiezing zal zij gedurende drie maanden met vijf runners-up de Verenigde Naties en verschillende staatshoofden bezoeken om 'wederzijds begrip en vriendschap' te bevorderen in het kader van het Jaar van de Vrede. (U-blad)

Landbouwzaad

Studenten van de Wageningse Landbouwhogeschool zaaien niet meer zoveel als vroeger. Het spermadonorbestand van het Pieter Pauw ziekenhuis aldaar loopt met sprongen terug, terwijl de belangstelling onder de vrouwen juist toeneemt. Op het moment komen er zo'n vijftig donors regelmatig op bezoek in het ziekenhuis. Voor 25 gulden per donatie

verschijnen ze om acht uur 's morgens ter plekke, twee uur later moet de inseminatie verricht zijn. De motivatie van de donors is doorgaans goed, een deel vraagt zelfs de beloning niet op. En ze leveren sperma van topkwaliteit: in tegenstelling tot de grote steden wordt er in Wageningen weinig tot geen geslachtsziekten of AIDS geconstateerd. De daling van het bestand hangt nauw samen met de samenstelling ervan. Negentig procent bestaat uit stafmedewerkers en studenten van de Landbouwhogeschool. Zeker de studenten blijven doorgaans niet lang donor, omdat ze op praktijk gaan of afstuderen. En dan moeten ze echt gaan zaaien. (Wagenings Hogeschoolblad)

Katholiek

Het Nijmeegse College van Bestuur wil ruim twintigduizend gulden beschikbaar stellen voor een onderzoek naar 'latente religieusiteit onder studenten'. Het voorstel voor een dergelijk onderzoek is afkomstig van de Studentenkerk en wordt gesteund door de 'Initiatiefgroep Identiteit'. Het geld moet komen uit het budget voor 'versterking van de K'. Eerdere onderzoeken hadden aangetoond dat het katholieke karakter van de universiteit niet voldoende ontwikkeld is.

De Studentenkerk hoopt met de resultaten van het onderzoek aanwijzingen in handen te krijgen over wat er moet gebeuren om meer studenten de kerk in te krijgen. Ongeveer tachtig studenten bezoeken een van de twee kerkdiensten op zondag; volgens een woordvoerder van de studentenkerk is dat te weinig. (KU-nieuws)

Servaas

Hebt u dat nou ook? Dat je in elke vreemde stad direct alle mogelijke musea, kerken en andere bezienswaardigheden afschuimt, terwijl je die in je eigen stad links laat liggen totdat het te laat is. Chantal van Dam, columnist voor 'Folia' en ingezetene van Maastricht, heeft het ondervonden. Ze slaat zichzelf voor haar hoofd dat ze afscheid gaat nemen van de stad aan de Maas zonder fatsoenlijk kennisgemaakt te hebben. Met de boot naar Luik, het Bonnefantenmuseum, de schatkamer van Sint Servaas, de Helpoort, koffiedrinken in Casino Slavante; het is slechts een kleine greep uit de indrukwekkende inhaalmanoeuvre, waarmee Chantal van Dam in een week tijd het verloren terrein wil goedmaken. Misschien een tip voor al diegenen, die dit jaar afstuderen. (Folia)

Kiezen

De uitslagen van Maastricht zijn nog niet bekend, maar elders hebben de verkiezingen voor universiteits- en faculteitsraden al voor de nodige opschudding gezorgd. Zorgwekkend zijn de ontwikkelingen aan de Amsterdamse Vrije Universiteit. Het opkomstpercentage was er zo laag, dat verschillende zetels de komende tijd onbezet zullen blijven. Slechts 32 procent van de universiteitsbevolking nam de moeite het stemformulier voor de U-raad ingevuld in de bus te gooien en dat is net onder het wettelijk voorgeschreven minimumniveau. Een studentenzetel blijft leeg. In de verschillende F-raden geldt dat voor vier plaatsen. Met name bij tandheelkunde en letteren liet men het afweten. (Ad Valvas)

Studiestakers

Uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek blijkt dat het aantal studenten dat zonder diploma het wetenschappelijk onderwijs verlaat fors aan het dalen is. De jongste cijfers stammen weliswaar uit 1983, maar zeggen toch iets als ze vergeleken worden met de jaren ervoor. Tussen '81 en '83 daalde het aantal 'sjezers' van 6331 tot 2751. In 1981 ver-

lieten 8131 afgestudeerden de universiteiten, twee jaar later waren dat er al 10015.

Zestig procent van de studiestakers blijkt na een jaar nog geen baan te hebben. Deze score wordt slechts overtroffen door het aantal werklozen met alleen basisonderwijs. (Mare, TH-berichten)

Koopmansgeest

De affaire rond het buitengewoon hoogleraarerschap, dat bijna aan de directeur-generaal voor het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, R.J. In 't Veld, was toegewezen, sleept in de landelijke pers nog voort. De Utrechtse historicus Von der Dunk stelt in NRC Handelsblad, dat de universiteiten van Nederland de geleerden krachtig zullen moeten sluiten tegen een gevaarlijke infiltratie van het ambtelijke apparaat. De doelstellingen en beginselen van de jaren zestig zijn volgens Von der Dunk wel heel erg snel omgeslagen in hun tegendeel. "Anti-kapitalisme werd tot onverhuld rendementsdenken en na het anarchisme is de koopmansgeest op de Alma Mater neergestreken." De universitaire autonomie is volledig uitgehold door de bestuurlijke sluipschutterij. Von der Dunk ergert zich er vooral aan dat de wens om zich zo goed mogelijk te verstaan met hen, die de kassa beheren en de macht bezitten bij velen groter blijkt dan de wil aan de intrinsieke eisen van hun wetenschap vast te houden. "Er is geen Naziterreur voor nodig om instincten van zelfbehoud los te maken en allerlei aanpassingstheorieën te laten losbarsten. Bezuiniging en dreiging met ontslag door een formeel democratisch gekozen overheid zijn al ruimschoots voldoende!" (NRC Handelsblad)

Brabo's

In een laatste poging om de dreiging van een naamsverandering tot Katholieke Universiteit Brabant af te wenden is er in Tilburg een actiegroep opgestaan. "Weg met het BRABO-image", zo luidt hun strijdkreet. "Alleen de TUKKERS en LIMBO'S vernoemen hun plattelandschooltjes naar hun geboortestreek." Tilburg zou daar als zevende stad van het land -voorwaar een metropool!- verre van moeten blijven. Volgens het 'axieplatform' klinkt een stadsnaam veel beter en pleit dan ook voor vervanging van KUB door KTU. Vorige week kon u al lezen dat simpelweg van de B een T maken in Tilburg op onoverkomelijke problemen stuitte. (Tilburgs Hogeschoolblad)

Met de bul in de hand

Cor van den Born

In september zullen, als eersten in Maastricht, ongeveer zestig rechtenstudenten hun bul ontvangen. Een van hen is Cor van den Born. Vorige week sloot hij het laatste blok af, zodat nu niets de uitreiking van het getuigschrift meer in de weg staat. Met de bul op de rand.

Toen Cor van den Born vier jaar geleden in Maastricht kwam, had hij er als student al zeven jaar opzitten. "Ik studeerde theologie in Heerlen, maar toen dat op het einde liep, zag ik daar voor mezelf geen toekomstmogelijkheden meer in. Vlak voor mijn doctoraal ben ik ermee gestopt en heb vanaf toen heel lang lopen piekeren over wat ik verder wilde gaan doen. Naar Sociale Geschiedenis in Rotterdam ging mijn grootste aandacht uit; ik ben daar ook een aantal keren op gesprek geweest. Maar ondertussen hoorde ik van een vriend dat in Maastricht de rechtenstudie van start ging. Mijn keus was toen snel gemaakt, ten eerste omdat rechten mij altijd al een hele leuke studie leek, maar ook omdat ik nogal fanaat was wat betreft het Maastrichtse onderwijssysteem. Ik kon er gelukkig nog net tussengepropt worden. Als dat niet gelukt was, was ik denk ik nooit rechten gaan doen. Ik had zeven jaar lang volgens het traditionele systeem onderwijs gehad, met heel veel hoorcolleges en zo, maar juist van wat bij ons blokweken werden genoemd, stak ik het meeste op. In zo'n week moest je met kleinere groepjes keihard aan het werk, zelf literatuur verzamelen, lezen, rapporten schrijven. Iemand die in Maastricht medicijnen studeerde vertelde me over de grote gelijkenis van die blokweken met het Maastrichtse onderwijs. Dat was voor mij dus snel het ideaal." De ervaringen als student in een net gestarte studie hebben bij Cor van den Born een positieve indruk achtergelaten. "Het heeft natuurlijk ook problemen opgeleverd, omdat niemand precies wist waar hij aan toe was, maar over het algemeen heb ik die situatie toch als heel leuk en spannend ervaren, want als je bijvoorbeeld aan het eind van een blok aan het evalueren was, dan wist je dat je meehielp aan de invulling van het programma van het jaar erna. Je had een heel directe invloed op de inhoud van blokboeken. Het gaf, zeker in de eerste twee jaar, ook een heel hechte band onder de studenten en medewerkers. Dat is nu niet meer mogelijk, zo massaal als het geworden is." Ofschoon het Maastrichtse onderwijssysteem op de eerste plaats opgesteld is voor de geneeskunde-studie vindt Cor van den Born het ook heel bruikbaar bij Rechten. "Als systeem is het helemaal niet typisch voor medicijnen; je kunt het denk ik naar alle kanten gebruiken. Wat wel een nadeel was, was dat alle mensen, die hier moesten gaan werken er geen enkele ervaring mee hadden. Dat leverde soms wel wat frictie op, mensen wisten niet precies wat ze er mee aan moesten. Veel van die kinderziekten zijn er intussen wel uitgehaald. Een groot deel van wat er bij Rechten allemaal fout gaat is terug te voeren op het te casuïstisch taken geven in het blokboek. Studenten denken te gemakkelijk dat de hele theorie bestudeerd is, wanneer je het arrest hebt gevonden waarin een specifiek geval wordt besproken. Ze worden niet gestimuleerd verder te zoeken, een systeem te ontdekken. Het blijft telkens bij het oplossen van een bepaald geval. Ik heb dit vooral de afgelopen twee jaar gemerkt, omdat ik tutor was in de onderwijsgroepen. Het zou misschien beter zijn studenten te

dwingen eerst de hele theorie te bestuderen en van daaruit aan het oplossen van casus te beginnen."

"Voortgangstoetsen zijn wel heel leuk, maar hebben in de rechtenstudie geen enkele betekenis. De toets is gewoon te fragmentarisch, er zou een hele grote bak met kaartjes moeten komen, waaruit elke keer fundamentele vragen gehaald worden. Nu herken ik meestal wie bij welke onderdelen van de toets de vragen heeft gemaakt. Die heeft dan net zijn eigen hobby daarin gestopt. Het zijn niet echt basisvragen."

Eind vorig jaar werd Cor van den Born door Cees Flinterman, decaan van de faculteit, gevraagd of hij zin had met nog enkele studenten namens Maastricht aan de nationale voorronde voor pleitwedstrijden mee te doen. "Omdat ik het op dat moment erg druk had, heb ik aanvankelijk de boot wat afgehouden, maar ik raakte er langzaam aan zo in betrokken, dat ik toch maar ja heb gezegd. We zijn toen enorm hard aan de slag gegaan met literatuur zoeken, oefenen, enzovoort. De Nieuwenhof werd, zelfs in vakanties en met kerstmis, vaak tot twee uur 's nachts door ons bezet. Op 0,4 punt achter de nummer één werden we uiteindelijk tweede. Leiden was als groep in het mondelinge gedeelte net iets beter dan wij, maar we waren uiteraard enorm blij dat we zover gekomen waren. Het werd zelf uitgeroepen tot de beste pleiter, ik was waarschijnlijk net iets minder voorzichtig dan de rest; ik kan mijn nervositeit ook heel goed verbergen. Je presentatie naar buiten toe is heel belangrijk."

Voor de Europese Universiteit in Florence gaat Cor van den Born vanaf aanstaande maandag een onderzoek doen. Hij gaat bekijken wat er op nationaal niveau gebeurt met de pre-judiciële beslissingen van de Europese rechters. Daarnaast moet hij de onderzoekstaken van zijn assistentschap nog afronden. Van Cees Flinterman heeft hij intussen ook een aanbeveling gekregen om te solliciteren naar een baan bij het Internationaal Gerechtshof. Een reactie uit Den Haag is echter nog niet binnengekomen.

Bart Browwers

Tentoonstelling "Het tijdperk van de Verlichting"

Opnieuw wordt deze zomer een tentoonstelling georganiseerd van literatuur uit oude collecties van de RL. Onder de titel "het tijdperk van de Verlichting" zullen werken van achttiende eeuwse Verlichtingsfilosofen worden getoond. Zowel Britse, Franse als Duitse, maar ook Nederlandse auteurs zijn vertegenwoordigd. Daarnaast wordt hier en daar het pad der filosofie verlaten om de doorwerking van het Verlichtingsdenken in andere wetenschapsgebieden te volgen. De tentoonstelling vindt plaats in de universiteitsbibliotheek, Bonnefantenklooster. (Ezelmarkt), van 14 juli tot 2 september. Openingstijden: maandag t/m vrijdag 9.00 tot 18.00 uur.

Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding: beroepsopleiding of wetenschap?

Gerjo Kok: "Een van de belangrijkste dingen die ik doe, is public relations"

Een nieuwe universitaire opleiding wordt altijd met argusogen bekeken. Voldoet zij wel aan de normen die wetenschappelijk onderwijs zich stelt? Onderscheidt zij zich voldoende van andere hogere beroepsopleidingen, door de meerwaarde van de wetenschap, waarbinnen de opleiding past? In het geval van de studie Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding rijst bij sommigen zelfs de vraag: Is daar wel sprake van wetenschap en welk gebied bestrijkt die dan? Een vraag van kritikasters of van onwetenden? Over de plaats van GVO praten we met Gerjo Kok, sinds oktober 1984 hoogleraar GVO in Maastricht. In februari van dit jaar sprak hij zijn oratie uit, getiteld "Gezondheidsmotivering, GVO als wetenschapsgebied".

Eerst een plaatsbepaling: wat is GVO eigenlijk? In zijn oratie geeft Kok aan wat GVO-ers zoal doen. Een uiteenlopend scala van activiteiten, zoals het samenstellen van voorlichtingsfolders over borstzelf-onderzoek, een programma maken om werknemers te motiveren zich aan veiligheidsvoorschriften te houden, maar ook onderzoek naar het effect van voorlichting in bijvoorbeeld ziekenhuizen en een communicatie-cursus voor huisartsen. In al die activiteiten staat centraal: mensen motiveren tot gezond gedrag. Daarvoor moet je, volgens Kok, weten wat het probleem is en hoe mensen zich daarin gedragen (probleemanalyse), wat oorzaken van gedrag zijn (gedragsdeterminanten), hoe je het kan beïnvloeden (beïnvloeding) en wat de effecten daarvan zijn (evaluatie). Vier stappen, die samen het terrein van GVO bepalen. Een terrein, dat aan alle kanten open grenzen heeft met andere wetenschappen, met name medische, sociologische, psychologische en communicatieve. Maar ook economie, politicologie en recht, methodologie, statistiek en informatica. GVO is volgens Kok dan ook zelf geen discipline, maar een integratie van disciplines.

"Het is nu eenmaal zo, dat mensen opgeleid zijn in hun eigen vak en daarmee ook de maatschappij ingaan. En het is gebleken, dat bundeling van disciplines niet gebeurt, terwijl daar onder andere in de gezondheidszorg, wel behoefte aan is. In de Verenigde Staten heeft men dat al eerder onderkend en de "Schools of Public Health" opgericht. Een beroepsopleiding. Dat past daar ook in het hele onderwijsstelsel. Hier is zo'n tien tot vijftien jaar geleden een Commissie voor Nationale Planning GVO opgericht. Die heeft geprobeerd de zaak te structureren naar Amerikaans voorbeeld. Dat betekent bestaande GVO-activiteiten coördineren in samenwerkingsverbanden en nieuwe activiteiten aanbieden. Tegelijkertijd wilde men een opleiding, niet alleen beroepsgericht, maar ook universitair. Een toegepaste wetenschappelijke opleiding."

Voorlichtingswetenschap

Maar waar zit dan het wetenschappelijke in? Kok: "Waar we ons in feite mee bezig houden is niet de voorlichting op zich of de organisatie daarvan. Maar met systematisch onderzoek naar wat ik noem "de bijverschijnselen bij het eigenlijke voorlichtingsproces". Die vier stappen: probleemanalyse, gedragsdeterminanten, gedragsbeïnvloeding en evaluatie. Die zijn overigens niet specifiek voor gezondheidswetenschappen. Ze gelden ook voor bijvoorbeeld milieuvoorlichting."

Gerjo Kok studeerde sociale psychologie in Groningen, waar hij na zijn studie nog negen jaar werkte. Voordat hij naar Maastricht kwam, had hij vrijwel geen ervaring op het gebied van GVO, wel van milieu en energie. "Maar ik zie, dat de modellen in beide gevallen hetzelfde zijn. Je zou ook eigenlijk kunnen spreken van voorlichtingswetenschap. We zitten hier nu toevallig aan een faculteit die heel erg medisch gericht is, dus krijgt gezondheid het accent."

Kok stelt in zijn oratie voorop, dat toegepaste wetenschap, zoals GVO is, niet zonder fundamenteel onder-

zoek kan. Het gaat dan om het ontwikkelen van theorieën en inzichten die in de GVO-praktijk bruikbaar zijn. "De kern van deze opleiding is: hoe bundel je de verschillende disciplines en hoe vertaal je, hanteer je de theorie in de praktijk?"

Allesweter

Is een GVO-er iemand die van alles iets en van niets alles weet? Kok: "Een GVO-er moet zich inderdaad op veel terreinen scholen. In de eerste plaats natuurlijk medisch. Als je een voorlichtingsfolder over kanker maakt, moet je natuurlijk wel weten waar het over gaat. Je

moet een medisch artikel kunnen lezen en begrijpen. Heel belangrijk is ook communicatie: hoe breng je informatie over aan mensen? Sociologie, psychologie. Je moet ook weten hoe zaken bestuurlijk in elkaar zitten en politologisch, hoewel we de daar nog weinig vanaf weten. We hebben acht blokken en daarnaast allerlei vaardigheidstrainingen, bijvoorbeeld gespreksvoering, samenwerking in groepen en hoe je moet voorzitten. Maar ook een training "presenteren": overhead, diaserie, folders enzovoort. Eigenlijk is vier jaar te kort voor deze studie." De indruk bestaat, dat GVO als studie zo sterk gericht is op de praktijk dat

men nauwelijks meer toekomt aan onderzoek en theorievorming. Volgens Kok een niet gerechtvaardigde gedachte. "In principe zijn de mensen ook geschoold om onderzoek te doen. In de blokken en trainingen zit een belangrijk deel methoden en technieken. Niet voldoende, maar dat is het nooit. Mensen doen in het laatste jaar een stage van viereneenhalve maand en daarin zit ook een onderzoeksverplichting. Ik denk dat het onderscheid tussen onderzoek en praktijkwerk veel meer een kwestie is van wat men leuk vindt, van smaak en mogelijkheden, dan dat er een principeel verschil zou zijn. Ook in de praktijk moet je weten wat je doet. Je kunt niet goed werken zonder wetenschappelijke basis."

Praktijk

Kok vindt dat juist de praktijkkant in de studie wat onderbelicht is. De gezondheidswereld blijkt nogal eens anders in elkaar te zitten, dan men verwacht en hoopt achter het bureau. Structuren zijn ingewikkelder, werken soms belemmerend, maar ook de mensen hebben niet altijd meteen een open oor voor de verstandige praat van de jonge GVO-er. Daarbij moet men de competentiestrijd aangaan met andere, gevestigde hooggeschoolden, zoals pedagogen, sociaal-psychologen etcetera. Een extra handicap is het feit, dat afgestudeerden van de eerste fase eigenlijk te jong worden gevonden. "De functies waarvoor ze opgeleid worden zijn meestal leidinggevend. We hebben een aantal malen gemerkt bij sollicitaties, dat men zei: er waren van jullie prima kandidaten, maar we kunnen op deze functie niet iemand van tweewintig zetten. Een vervelend argument, maar ik kan het me wel een beetje voorstellen." De meeste GVO-ers lijken overigens goed uitgerust tot die competentiestrijd. Ze zijn trots op hun kundigheid. Kok: "Trots ja. Maar er zit ook iets arrogants in. Dat merk ik in gesprekken. We hebben een GVO-café. Daar komen mensen vertellen over hun werk. Ze worden dan soms heftig aangevallen, zo in de trant van: waarom heb je dit niet gedaan, dat niet gezegd? Dan denk ik: dat kun je niet maken, wat weet je er nu eigenlijk van? Je ziet ook, dat mensen tijdens hun stage nogal verrast zijn over hoe de praktijk in elkaar zit. We vinden zelf dat er te weinig praktijkoriëntatie in de opleiding zit. Die zou ook eerder moeten. Vroeger zijn er experimenten gedaan, dat mensen twee weken ergens meedraaiden. Maar dat bleek voor de instellingen te vervelend te zijn. We zijn er nog niet helemaal uit."

Niet alleen voor studenten, ook voor het kader is die praktijkoriëntatie nog onvoldoende. Er moet nog gesleuteld worden aan de integratie van de GVO-wetenschap in het werkveld. "Ik ben vorig jaar een tijdje in Amerika geweest bij een aantal instellingen, om te kijken hoe daar de opleiding gaat. En dan zie je dat mensen die wij hier aio's noemen en de vaste staf van een afdeling meer concrete betrokkenheid hebben met het veld. Als ze bijvoorbeeld een onderzoek doen

naar het stoppen van roken, maken ze zelf deel uit van het programma. Wij hier doen een onderzoek bij het Groene Kruis en bemoeien ons dan verder niet met het Groene Kruis."

Mode

In dit tijdperk van joggers, body-builders, calorie-tellers en lijf-liefhebbers lijkt het bedje gespreid voor gezondheidswetenschappen. Gezond zijn is in. We hebben er tijd en geld voor over. Mensen motiveren tot gezond gedrag past daar precies in. In hoeverre is GVO een tijdverschijnsel?

"GVO is opeens heel serieus. Hoe dat komt? Je kunt er op verschillende manieren tegenaan kijken. Ik denk niet dat ik daar nou meteen een antwoord op heb. Het is natuurlijk zo, dat je eerst een aantal dingen gepasseerd moet zijn voordat je je met jezelf bezig gaat houden. Daar zijn modelletjes voor. Mensen moeten bijvoorbeeld eerst te eten hebben en een huis. Er is ook steeds meer informatie over gezondheid. Je ziet dat er bepaalde trends zijn. In Amerika is dat nog veel sterker, ook omdat de overheid het daar stimuleert. Ze zijn bijvoorbeeld vreselijk fanatiek op alles wat kankerverwekkend is. Dat wordt onmiddellijk verboden. Er spelen ook dingen mee die niets met gezondheid te maken hebben: je ziet er leuker uit, mensen vinden het plezierig om aan sport te doen. Ik denk dat het verstandig is om gebruik te maken van zo'n trend. GVO als zodanig zal altijd wel blijven, omdat ziekte een maatschappelijk probleem is. Het kost ontzettend veel geld. Er zal altijd wel van overheidswege een bepaalde druk zijn. Het ligt ook een beetje aan wie daar op het ministerie zit. Een tijdje geleden hadden we een minister van volksgezondheid die kettingsrookster was. Dan hoef je natuurlijk niet met roken aan te komen. Dat gebeurt ook echt niet. Er was geen enkele interesse in. En nu hebben we een staatssecretaris die nogal fanatiek is met roken en drinken en die kennelijk in staat is om het economische blok - die accijnzen enzo - te doorbreken. We krijgen in september een alcoholcampagne, waarschijnlijk een voorloper van een aantal maatregelen. Dat is meestal zo, als de overheid aan voorlichting doet. GVO en gezondheidsbeleid zullen altijd een belangrijk punt blijven, maar er zullen verschuivingen in optreden."

Public relations

Een belangrijke factor voor populariteit is niet zozeer of je in het modebeeld past, zelfs niet of je het goed doet, maar of je bekend bent. Kok schuwt dan ook de "reclame" niet. "GVO in het veld is heel bekend. Daar zijn ook duidelijk omschreven functies. Maar daarbuiten moeten we nog heel wat aan voorlichting doen. Ik kwam op bezoek bij het College van Bestuur - dat hoort zo in het begin - en dat wist ook niet wat GVO was. Als ik met een collega Verplegingswetenschappen in de trein zit en die vraagt iets, dan denk ik: zal ik jou eerst eens uitleggen wat GVO is? Een van de belangrijkste dingen die ik doe, is public relations. Eens in de week reis ik af naar bijvoorbeeld de hartstichting of een of andere bijeenkomst, om uit te leggen wat GVO eigenlijk is. Soms kom ik terug en dan denk ik: het kost me een

Dis & Co, de Maastrichtse variant van 'Dansen bij Jansen'

Koning Nougat en de 20-plussers

dag en is dat nou de moeite? De studenten zijn een levende reclame. De meesten doen het heel goed. Waar we nog niet veel van weten is waarom mensen deze studie kiezen. Er komen in elk geval veel meer meisjes dan jongens. We weten niet goed waarom dat is. Een flink aantal heeft eerst iets anders gedaan. We hebben bijvoorbeeld diëtisten die nu eens wat serieuzer met voorlichting bezig willen zijn. Ik denk, dat sommige mensen naar Limburg komen vanwege het systeem. Niet zozeer vanwege GVO, maar omdat ze gezondheidswetenschappen willen doen op deze manier. Daar wordt ook serieus over voorgelicht. Veel eerstejaars kiezen pas laat voor een bepaalde richting. Als je met eerstejaars praat blijkt dat ze nauwelijks weten wat GVO is. Dat heb je natuurlijk met meer studies. Ik denk wel dat de voorlichting op scholen steeds beter wordt. Er wordt hier vrij veel aan voorlichting gedaan, ze maken mooie boekjes, vertellen hoe leuk het allemaal is, er is een filmpje, er zijn open dagen enzovoort. Maar wij zouden toch graag duidelijker overkomen bij nieuwe studenten."

Interdisciplinair

Voor de critici van het monodisciplinaire stelsel - elke wetenschap zijn eigen huisje - moet GVO een verademing zijn. Is dit het begin van een nieuwe wetenschappelijke samenleving: niet naast elkaar, maar met elkaar wetenschap bedrijven? "Ik denk dat het niet een algemene tendens is. Het gaat een beetje heen en weer. Dat er een maatschappelijke behoefte is aan bepaalde toegepaste dingen die er nog niet zijn. Maar als je heel erg sterk op die toegepaste wetenschap zit, zul je merken dat er een tekort komt aan mensen, die disciplinair bezig zijn. Het is hier een beetje een ketterij, maar ik geloof dat echt goed onderzoek, serieuze programma's, tamelijk monodisciplinair moeten zijn, wil het wat worden. Je kunt met vijf verschillende disciplines en vijf verschillende mensen niet een heel goed onderzoeksprogramma opzetten. Dat kan alleen maar als er een zekere diversiteit is en twee mensen bij elkaar gaan zitten om dat heel specifiek te gaan uitwerken. Wij zijn toegepast en dat betekent per definitie al dat er iets moet zijn om toe te passen. En dat er mensen moeten zijn die heel pietluttig laboratorium-uitpluiswerk moeten doen, wat wij dan kunnen lezen en waarvan wij kunnen zeggen: dat is voor ons van belang."

De hamvraag: Zijn GVO-ers bij uitstek "gezonde mensen"? "Nee, helemaal niet." En dat bordje "Niet roken" op de gang? "Als je een kamer verder gaat, staat het blauw. Er is wel een professionele opvatting, dat je je in sommige omstandigheden bewust gezond gedraagt. Het is natuurlijk bizar om bezig te zijn met een anti-rookprogramma en dan zelf te roken. We hadden laatst een vrij zware conferentie over het alcoholprogramma en daarna ging de bar open. Ik had niet het gevoel, dat ik in een gezonde omgeving was. Overigens bij artsen is het nog erger hoor: die zijn gemiddeld ongezonder dan de doorsnee-bevolking." Misschien een taak voor GVO?

Lucia Geurts

Veel erover zeggen kunnen ze nog niet, want de plannen zijn nog niet definitief rond. Maar dat het leuk moet worden staat vast. Want alles wat Maastricht nog niet heeft, daar wil de stichting Dis & Co voor zorgen. En dat is heel wat: een mensa, een discotheek ("maak daar maar van: een ruimte om lekker te dansen"), een kroeg en een cultureel gebeuren onder één dak. Het brein achter dit veelomvattende plan, dat een klein jaar geleden werd geboren, is driekoppig: Bas Barnasconi (stadsacademie beeldhouwen), Jeroen den Boer en Peter Mijs (beiden medicijnen). Ze vonden elkaar in de veelgehoorde klaagzang "dat er niets te doen is in Maastricht."

"Maastricht moet een echte studentenstad worden", vindt Jeroen. "Maastricht moet een echte stad worden", verbetert Bas. Zo'n breed ideaal behoeft een brede doelstelling, maar die heeft Dis & Co ook: "Het bevorderen van de contacten tussen de Maastrichtse studenten en de Maastrichtse bevolking". Met

pasjes zal alleen gewerkt worden als blijkt dat de Maastrichtse schooljeugd de deur gaat platlopen. "Dat is echt niet de bedoeling, het geheel is bedoeld voor studenten en anderen die zich daarmee verwant voelen", legt Jeroen uit: "de 20-plussers eigenlijk", verduidelijkt Peter.

Verenigingen elitair

Het voorbeeld van hoe het niet moet, halen ze uit het huidige studentenverenigingen-aanbod. "Koko is elitair begonnen. Dat willen wij per se niet. Koko bloeit ook niet, is niet aantrekkelijk. De student van nu wil zich niet afzonderen in een vereniging; dat moet je in ere houden." Jeroen ziet Dis & Co, dat opereert onder het ludiek bedoelde logo "Koning Nougat", meer als een toekomstige ontmoetingsplaats, "waar altijd wel iets te doen is, zoiets als Dansen bij Jansen in Amsterdam of De Drie Gezusters in Groningen." Dis & Co staat ook volledig open voor andere ideeën die door middel van de stichting gerealiseerd kunnen worden. "Het is de bedoeling dat de stichting zich zo snel mogelijk zelf kan bedruipen. We zitten nu nog met leningen en sponsors. Als de stichting daarna ook nog winst gaat maken, willen we die winst omzetten in andere culturele dingen die mensen willen opzetten." Bas denkt dan aan bijvoorbeeld oefenruimte voor bands of het sponsoren van toneelverenigingen. "Mensen met leuke ideeën kunnen de stichting altijd aanspreken, ook nu al. Dis & Co moet een voedingsbodemp worden voor andere leuke dingen die mensen willen organiseren." voegt Jeroen eraan toe.

Subsidie

Dat klinkt in ieder geval als heel wat, maar hoe zit het met de realisatie

van het idee? Een degelijke aanpak is vereiste nummer 1. Vandaar de commissie van advies die Dis & Co in het leven heeft geroepen.

Deskundige mensen van de universiteit, de gemeente en uit het bedrijfsleven die het plan wel zien zitten en daadwerkelijk hulp bieden.

"Dat is ook makkelijker qua contacten. Je loopt niet zomaar even snel bij de burgemeester binnen." vertelt Peter. De universiteit heeft ook al in de subsidiebuidel getast: dit jaar krijgen ze 9.500 gulden subsidie voor culturele activiteiten, als alles geopend wordt. ("Een schijntje, vooral als je bedenkt dat Maastricht als studentenstad aantrekkelijker wordt.") Het blijft een kwestie van plannen bijschaven, -tig dingen proberen die al dan niet haalbaar blijken te zijn en vallen en opstaan. "Dankzij de fantastische hulp van die mensen is een klein plan uitgegroeid tot een groot ondernemingsplan van 26 kantjes.

Zelf kunnen we alleen inzet blijven tonen", aldus Jeroen.

Er is nog lang geen zekerheid, er wordt wel hard aan gewerkt. "Een goed pand is het belangrijkste, dat kunnen we toch wel zeggen, niet?" zegt Peter terwijl hij vragende blikken werpt naar zijn stichtingscollega's. "Eigenlijk wel, ja. Daar hangt veel van af. We stellen ook hoge eisen aan het pand." stelt Jeroen.

Of Dis & Co Koning Nougat nog voor de introductie de poorten zal laten opengooien, daar hangt nog te veel van af om nu al met zekerheid iets over te zeggen.

Judith Habets

Circumflex als commerciële discotheek terug naar de Bernardusstraat

Op 18 augustus hoopt studentenvereniging Circumflex de deuren van haar nieuwe pand aan de Bernardusstraat 12 te openen. Vier jaar ge-

leden verliet Circumflex deze behuizing noodgedwongen en vertrok naar de Brusselsestraat. Een aantal bewoners van de Bernardusstraat

had een proces tegen de studentenvereniging aangespannen wegens vermeende geluidsoverlast. Na ruim twee jaar procederen won Circumflex het pleit en kon in principe terug naar het monumentale pand. Voorwaarde om terug te keren was een grondige geluidsisolatie van het pand. De brouwerij moest hiervoor financieel over de brug komen. Volgens duurde het nog eens twee jaar voordat de ledenvergadering zich over de verhuizing had uitgesproken, het bestuur een gedetailleerd plan voor de renovatie had uitgewerkt en de brouwerij weer enthousiasme voor de verbouwing op kon brengen.

Volgens Bart Thoonen, de voorzitter van Circumflex, gaat de vereniging op een geheel andere formule draaien. Een commercieel opgezette discotheek, alleen voor studenten toegankelijk, moet deel van die formule uit gaan maken. Dankzij een verandering in de Drink- en Hore-

cawet, bestaat de mogelijkheid om een nachtvergunning te verkrijgen, legt Thoonen uit. Een discotheek zonder de gebruikelijke sluitingstijd en met lagere prijzen dan gewoonlijk moet, volgens de mensen van Circumflex, een fraai gat in de markt kunnen vullen. Maastricht heeft immers hoofdzakelijk bruine kroegen, wat een beetje magertjes is voor een studentenstad. Hoe gaat Circumflex nieuwe stijl er verder uit zien? De bedoeling is om, boven de discotheek, een zogenaamd praatcafé in te richten. In de nieuwe kroeg zal met de kleuren rood, geel en blauw gewerkt worden. De bekende Mondriaan-kleuren, aldus het verenigingsblad Flux. Als reden voor het commerciële aspect van de nieuwe aanpak wordt een afnemende subsidiering opgegeven. De kans is groot dat meer verenigingen de commerciële kant op moeten gezien het huidige subsidiebeleid.

Toine Houben.

Het Skillslab van spontaan begin tot verplicht onderdeel

"Het is leuk uit de klauwen gelopen"

Pie Bartholomeus is coördinator van het Skillslab. "Ja, hoe het begon is eigenlijk een komisch verhaal. We waren bezig met het eerste blok 1.4 toen we er achter kwamen dat het misschien wel leuk zou zijn als studenten wat praktische vaardigheden konden opdoen in het begin van hun studie. Er was eens iemand die had op een verpleegopleiding in Amerika gezien dat daar vaardighedenpraktika gegeven werden. Dat, gecombineerd met het basisfilosofische uitgangspunt van 'de student moet zijn eigen weg zoeken', resulteerde in een paar lokaaltjes met wat spulletjes. Daar mochten studenten dan wat mee rommelen. Als ze vragen hadden konden ze naar een verpleegster die daar rondliep. Voeg daarbij een halve secretaresse en een halve coördinator, - dat was het Skillslab."

Praktisch handelen

Zo spontaan en ongeregeld als het toen was, zo gepland en georganiseerd is het nu. De groei van het aantal studenten en de bevinding dat het simpele ruiken aan vaardigheden weinig effect had, maakte dat er trainingen werden georganiseerd waarop kon worden ingetekend. Deze trainingen werden gegeven door paramedici, het aantal artsen in dienst van het Skillslab was toen nog beperkt. In die tijd was het vaardighedenonderwijs sterk gericht op de praktische handelingen. Veel onderlinge samenhang was er niet, het stond de studenten vrij om al dan niet te trainen.

Enige vorm van toetsing was er ook nog niet. Die kwam pas met de invoering van de Tweefasenwet. De wet legde, anders dan daarvoor,

Het Skillslab bestaat bijna net zo lang als de Medische Faculteit bestaat. Gegroeid van enkele lokaaltjes in de vroegere ziekenboeg van het gewezen Jezüetenklooster aan de Tongersestraat tot een halve verdieping op Randwyck, mag het Skillslab met recht een van de gigantjes van Maastricht genoemd worden. Bood het de studenten aanvankelijk slechts de mogelijkheid hun handen een beetje te laten wapperen, nu is het spectrum van activiteiten zo breed, dat het hoog tijd wordt ze eens in kaart te brengen.

een drempel tussen het eerste en het tweede jaar en tussen het vierde en het vijfde. Om aan het propeutisch, respectievelijk doctoraal diploma te komen, dienden studenten zich te onderwerpen aan een summatieve toets. Die maakte aan de vrijblijvendheid een eind. De toen nog in ontwikkeling zijnde trainingsstandaarden (puntsgewijze beschrijvingen van de te trainen vaardigheden) werden om het cru te zeggen voorzien van hokjes, die door observatoren aangekruist dienden te worden. Dit leidde tot lichte paniek onder de studenten. Zij waren immers gewend primair zichzelf, en pas daarna de faculteit te informeren over hun studieresultaten. In allerlei werden standaarden uit het hoofd geleerd, onderwijsgroepen geannuleerd rond de tijd dat de toetsen werden afgenomen en werden de mensen van het Skillslab geconfronteerd met studenten die niets méér wilden weten dan voor de toets strikt noodzakelijk was.

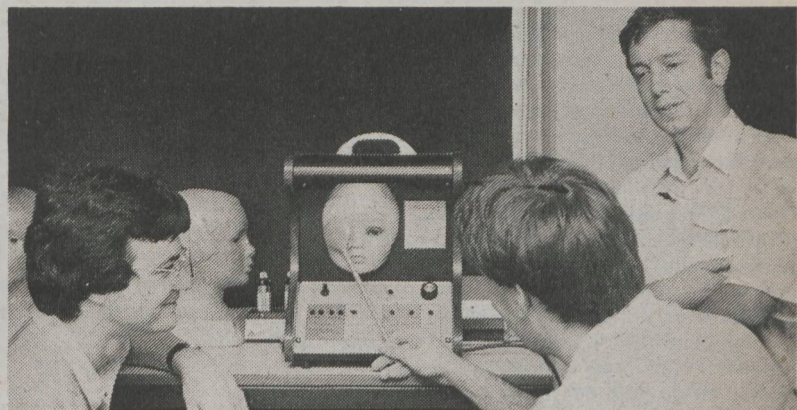
Doorn in het oog

"De toets is mij in die zin altijd een doorn in het oog geweest," zegt Bartholomeus. "Aan het begin van het blok stortten hele jaargroepen zich

als wolven op de intekenlijsten om zich blind in te schrijven, bang om iets te missen. Dit betekende natuurlijk weinig goeds voor de kwaliteit van het onderwijs. Studenten fokten elkaar vreselijk op over die toetsen, terwijl er toch herkansingsmogelijkheden zat zijn. Gelukkig komt aan deze situatie langzaam een eind. Was het in het begin zo dat in de trainingen en in de toets de nadruk lag op het uitvoeren van traukjes, nu stellen we meer de vraag: wat levert je dat onderzoek op, wat zijn je bevindingen, wat mag je concluderen? Er is een verschuiving van de vorm naar de inhoud van vaardigheden. Zo worden de trainingen veel interessanter en is het moeilijker je voor te bereiden op toetsen door het uit je hoofd leren van rijtjes."

Tweede stroom

In de afgelopen drie jaar is er belangrijke vooruitgang geboekt in de stukturering van het vaardighedenonderwijs en de integratie hiervan in het medisch curriculum. Veel trainingen liggen nu ingebed in het zogenaamde Tweede Stroom Onderwijs (TSO). Aan het begin van elk jaar worden groepjes studenten geformeerd die elk blok een aantal keren samenkomen om praktische en sociale vaardigheden te trainen, hun ervaringen in de praktijk uit te wisselen, hun attitude te verhelderen en elkaars contacten met simulatiepatiënten na te bespreken. Daarnaast zijn er nog trainingen die niet makkelijk in het TSO-programma in te passen zijn; deze worden zoveel mogelijk geclusterd. In de eerste twee jaar is het programma grofweg gericht op het aanleren van kunstjes, in jaar drie en vier meer op het medisch denken en handelen. In deze jaren vinden elk blok ook contacten met bejaarden plaats: elke groep bezoekt een bejaardenhuis en onderzoekt daar vooraf geselecteerde bewoners. Bartholomeus daarover: "We begonnen daar heel schuchter mee, met vier bejaardenhuizen. Het bleek geweldig aan te slaan, zowel bij de studenten als bij de mensen daar. Nu hebben we contact met achttien bejaarden- en verzorgingstehuizen. En het kost niets. In ruil voor toegang tot onze faciliteiten geven zij ons de mogelijkheid lichamelijk onderzoek te verrichten op mensen met pathologie, iets wat daarvoor binnen de muren van het Skillslab moeilijk was. Studenten krijgen zo een enorme feedback op hun leeractiviteiten." In de toekomst hoopt Bartholomeus de banden met het veld nog meer aan te halen. Hem staat een soort driestromenland voor ogen waarin studenten gedurende het derde en vierde jaar contacten hebben met patienten in verzorgingstehuizen, bij de huisarts en in de kliniek. "Idealiter stel ik me voor dat een deel van het vijfde en zesde jaar naar de jaren daarvoor overgeheveld wordt, zodat in die fase de praktijk meer aan bod komt en in de latere jaren de theorie. Als bovendien in de eerste twee jaar de student wat minder in

Pie Bartholomeus (rechts) met oefenende studenten.

het diepe gegooid wordt en beperkte casuïstiek aangeboden krijgt, bereik je een optimaal gebalanceerd programma. In de beginfase voelt de student zich minder verzopen, in de middenfase krijgt hij de praktijkervaring waar hij nu om schreeuwt, en aan het eind wordt het onderwijsdeel gewaarborgd, iets dat tot nu toe ondergesneeuwd is geworden."

Huisartsen

De activiteiten van het Skillslab beperken zich niet tot de opleiding van basisartsen, zij vervullen ook een belangrijke rol in de opleiding en nascholing van huisartsen. Een voorbeeld hiervan is het Maastrichts Evaluatie Circuit, waarin huisartsen hun kennis en vaardigheden met betrekking tot bepaalde klachtenpatronen kunnen toetsen. Door aansluitende trainingen kunnen de ontdekte leemtes direct gevuld worden. Een directe spin-off van het MEC is de uitgave van een serie boekjes 'Praktisch Medisch Handelen in de Huisartspraktijk' geschreven door Skillslab-medewerkers.

Ook aan niet direct medische fronten is het Skillslab actief. Voor de Algemene Faculteit verzorgt men vaardighedenprogramma's voor de afstudeerrichtingen Beleid en Beheer, Geestelijke Gezondheidskunde, GVO en Verplegingswetenschappen. Hiervoor liggen de meeste trainingen in de sfeer van het omgaan met mensen uit die verschillende gebieden. Voor Verplegingswetenschappen is bovendien een programma Verpleegkundige Technieken ontwikkeld ten behoeve van studenten die hiermee nog geen ervaring hebben. Dit programma bleek zo goed dat verschillende HBOV's hun interesse hiervoor toonden. Volgens Bartholomeus "is dit leuk uit de klauwen gelopen", er ontstond een samenwerkingsproject met drie HBOV's, dat nu door het ministerie van O & W bekostigd wordt.

Ata Türk

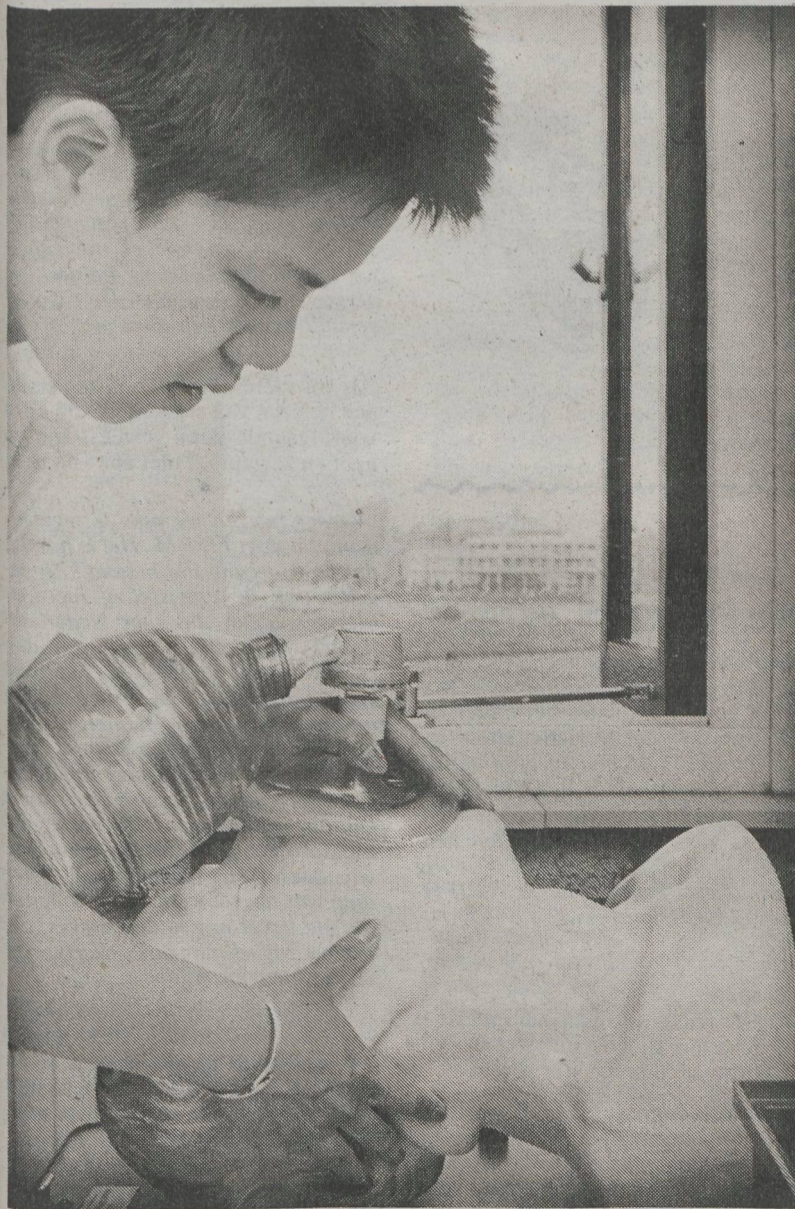
De uitstraling van het Skillslab is groot. Met regelmaat komen vertegenwoordigers van andere, al dan niet overzeese instellingen een kijkje nemen, terwijl de pers ook tuk is op foto's en verhalen over de jonge dokters die maar hechten, spuiten zetten, bevallingen 'doen' en hartstilstanden keren. Pie Bartholomeus is hier niet altijd blij mee geweest: "Het Skillslab is door sommigen in hier tot PR-object gemaakt, terwijl het daar helemaal niet aan toe was. Toch is het leuk dat je ziet dat er een soort Skills-epidemie over de wereld trekt. In Istanbul hadden ze geld gekregen vanwege de honderjarige viering van Ata Türk's geboortedag, prompt moest op aanwijzing van

iemand, die ik hier ooit eens rondgeleid had, een Skillslab uit de grond gestampt worden. Ze hadden alles gekocht wat we hier ook hebben, ze wilden een exacte kopie. Jammer was alleen dat ze niet wisten wat ze ermee moesten toen ze het in huis hadden. Op een gegeven moment lagen er plotseling wildvreemde tickets voor Istanbul in m'n postvakje, of ik het in de Carnavalsvakantie maar even wilde komen opzetten. Met een hard hoofd ben ik gegaan. Toen ik daar aankam vielen m'n ogen uit m'n hoofd: al die dure spullen in een kamertje terwijl de mensen bij wijze van spreken op de gang lagen te sterven. We hebben daar een soort crashprogramma opgezet en zo kon de tent toch nog geopend worden op Ata Türk's verjaardag. Het schijnt nu goed te lopen."

* WP of NWP?

In Nederland is het Maastrichtse voorbeeld door alle faculteiten nu op een of andere manier overgenomen. In Nijmegen verregaand, in Leiden in de vorm van het zogenaamde Algemene Coschap. Toch is dit geen moment om tevreden achterover te leunen. Binnen de faculteit is nu een discussie gaande om een aantal Skillslab medewerkers als wp-er in te gaan schalen. Bartholomeus: "De universiteit loopt nog steeds rond met het idee dat wp een beter soort personeel is dan nwp. Dat is een misvatting, als je kijkt naar de functies die de mensen vervullen. Hier op het Skillslab lopen medewerkers rond die als niet-wetenschappelijk ingeschaald zijn, maar wel meer aan onderwijs doen, in brede zin, dan menig wetenschappelijk medewerker. De vooruitzichten voor deze mensen zijn niet van die aard dat ze lang op het Skillslab willen blijven werken, vandaar het grote verloop. Bovendien werkt de houding van, bijvoorbeeld, planingsgroepleden niet echt stimulerend. Zo van: 'dat regelen die nwp-ertjes wel'. Daarom moet aan bepaalde functies binnen het Skillslab de wp-status gegeven worden. We hebben een aantal onderzoeksprojecten in de pet die hopelijk gehonoreerd worden. Een voorbeeld hiervan is een onderzoek naar hoe het Skillslab kan helpen in de versterking van de eerste lijn, en wat de effecten zijn van de al lopende activiteiten op de kwaliteit van de zorg." Het Skillslab, een bolwerk van activiteit en initiatief. Pie Bartholomeus is nog steeds "laaiend enthousiast, niet uit blind geloof, maar uit ondervinding." Hij vertrouwt me toe dat hij nooit veel last had van zijn actieradius, maar dat hij de laatste tijd toch minder goed kon slapen...

Jan Mokkenstorm

Van bad tot baker: vakantie en studie in Turkije

Ik, Alie

De IFMSA, International Federation Medical Student Association, is een organisatie die zich bezig houdt met de uitwisseling van studenten, die in andere landen gedurende drie weken een onderwijsprogramma aan een universiteit willen volgen.

Tijdens deze Summerschool wordt informatie gegeven over de gezondheidszorg in het desbetreffende land en wisselen studenten van gedachten over het gezondheidszorgsysteem in hun eigen land. Een keer per jaar vergaderen vertegenwoordigers van de 90 landen, die bij de organisatie aangesloten zijn. Er wordt dan bekeken waar studenten naar toe willen en welke uitwisselingen er kunnen plaatsvinden. De Summerschool in Turkije wordt georganiseerd door studenten van de Hacettepe universiteit in Ankara en heeft plaats voor twintig deelnemers. Vanuit Maastricht zullen dit jaar niet alleen medicijnenstudenten, maar ook een studente gezondheidswetenschappen naar Ankara gaan.

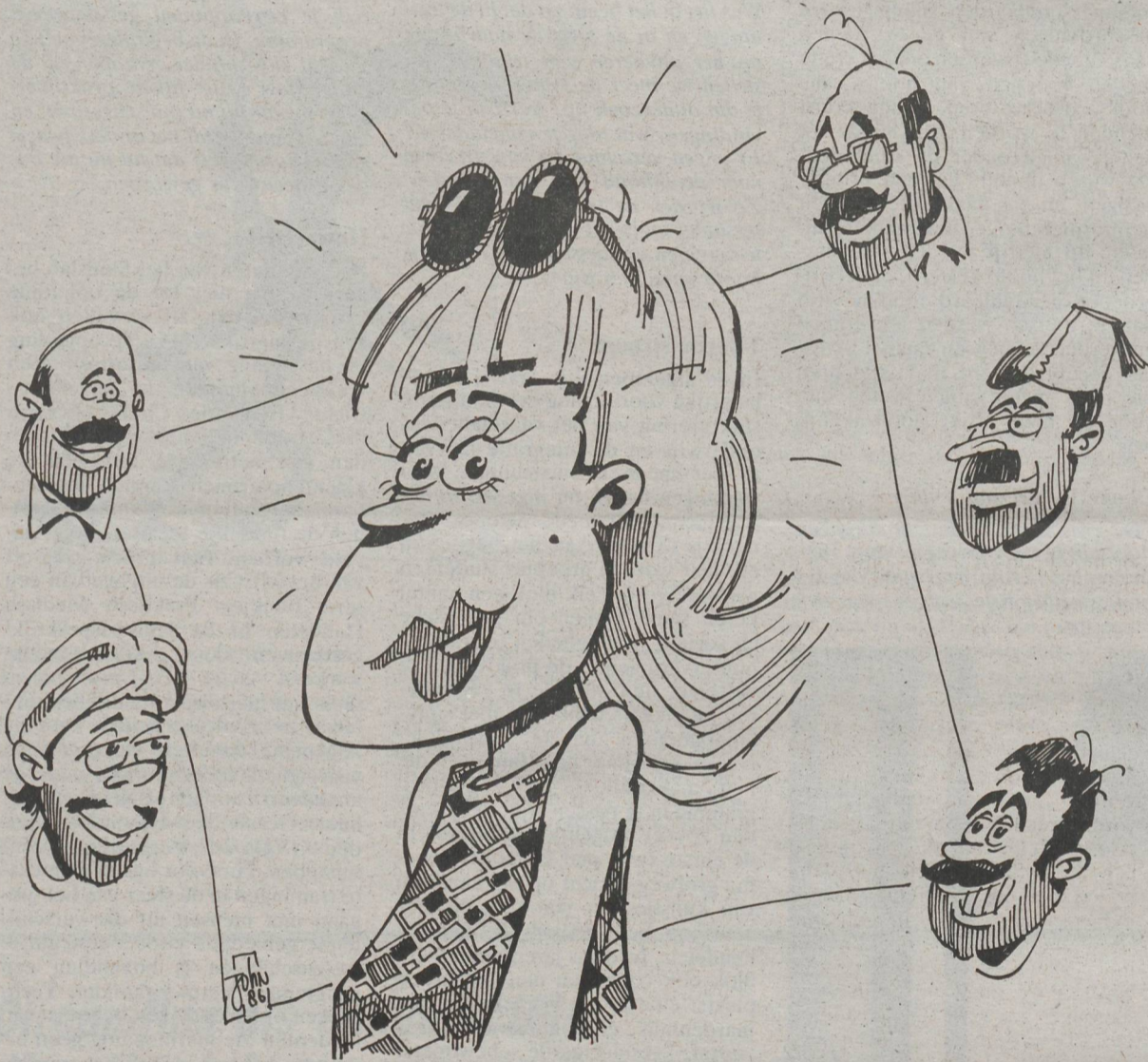
FISEM, Foundation of Medical Student Exchange Maastricht, is een onderdeel van de Nederlandse organisatie NeMSIC die de internationale uitwisseling van medische studenten regelt. Zij krijgen de gelegenheid om in de vorm van een praktijkstage kennis te maken met de gezondheidszorg in een land. In het verleden heeft men ook gebruik gemaakt van projectadressen in Egypte, maar het is gebleken dat voor Turkije de meeste belangstelling was. De studenten kunnen daar deelnemen aan het Fieldproject in dorpen en steden in de omgeving van Ankara. Gedurende vier weken volgen ze gezondheidswerkers bij hun werkzaamheden, zodat ze een beeld krijgen van de Primary Health Care in dit land. De meeste studenten hebben tot nu toe deze stage in hun vakantie gelopen, maar dit kan ook in het kader van keuzeonderwijs gedaan worden.

Bus klem

Toen Marie-Cécile de aankondiging van de Summerschool in Turkije las, was ze direct enthousiast. "Een cursus over ontwikkelingshulp samen met studenten uit allerlei landen leek mij erg interessant en ik vond het een goed idee om Turkije als vakantiebestemming te kiezen. Samen met een vriendin ben ik toen voor zes weken vertrokken". De reis er naar toe was al een hele belevenis. "Na een paar meter rijden in Amsterdam zat de bus al klem, omdat de chauffeur de hoogte van een tunnel verkeerd ingeschat had. En in Tessaloniki, Griekenland, misten we de aansluiting op de bus naar Istanbul. Er werd slechts enkele minuten gestopt en voordat we door hadden dat we eruit moesten, waren we alweer op weg. Pas na veel praten konden we later uitstappen. Voor de nacht vonden we onderdak bij een student, die zijn kamer en, zoals later bleek, ook zichzelf wilde verhuren".

In Istanbul maakten ze voor het eerst kennis met de Turkse vriendelijkheid. "Omdat we de taal niet beheersten, wilden allerlei mensen ons helpen met het kopen van buskaartjes. Zo kwamen we bij de directeur van het busstation terecht, kregen thee aangeboden en werden door hem persoonlijk in de bus naar

Je hoeft niet per se ziek te worden om tijdens je vakantie kennis te maken met de gezondheidszorg in het buitenland. Dat kan ook via de organisaties IFMSA en FISEM, die zorgen voor internationale uitwisseling van studenten. Sinds een paar jaar is Turkije op die manier de vakantiebestemming voor studenten van de RL, die meer willen weten van Primary Health Care. Tot nu toe hebben elk jaar gemiddeld vijf studenten van de medische faculteit meegedaan aan de Summerschool in Ankara of het Fieldproject in de omgeving van deze stad. Dat het een goed idee is om vakantie en studie te combineren blijkt uit de woorden van Desirée Cleuren en Lian Smits, die met spanning uitkijken naar hun zomervakantie waarin ze zullen deelnemen aan het Fieldproject. Dat het ook echt leuk is wordt duidelijk als Marie-Cécile vol enthousiasme vertelt over haar ervaringen met Turkije en de Summerschool in de zomer van 1984.

Ankara gezet. Daar werden we ontvangen door de studenten van de universiteit en kregen bij hen onderdak".

Het gezelschap van de Summerschool bleek qua nationaliteit niet zo verschillend als ze verwacht had. "Er waren zes mensen uit Maastricht! De ander vier studenten kwamen uit Scandinavië en er deden nog Turkse studenten mee". De dagen waren goed gevuld met allerlei activiteiten. "In de ochtend kregen we colleges over onderwerpen als de organisatie van de gezondheidszorg, arbeidsgeneeskunde, voeding, infectieziekten en andere gezondheidsproblemen in de derde wereld. 's Middags gingen we naar instellingen toe. We kregen rondleidingen en konden met een vroedvrouw meegaan. In kringgesprekken bespraken we onze ervaringen met de gezond-

heidszorg in onze eigen landen en die in Turkije. Op die manier leerden we dat het gezondheidszorgsysteem in Turkije heel anders is opgezet als in de landen van West-Europa. Met zo weinig mogelijk middelen wordt een zo efficiënt mogelijk gezondheidszorg opgebouwd. Naast artsen is er voornamelijk paramedisch personeel werkzaam. In de dorpen heeft men de beschikking over een Health House, waar een vroedvrouw woont en werkt. Zij heeft een zeer uitgebreid takenpakket. Als zij de problemen van patiënten niet kan oplossen, verwijst ze door naar een Health Centre, waar een arts aan verbonden is, en zondig naar een ziekenhuis in de stad of naar een academisch ziekenhuis, zoals in Ankara". Ofschoon het voor de Turkse studenten de eerste keer was dat zij de Summerschool organiseerden, zijn die drie weken toch

naar wens verlopen. "Het programma is nog wat veranderd en vorig jaar waren de studenten uit meer verschillende landen afkomstig". Marie-Cécile vond naast het onderwijs vooral de sociale activiteiten erg plezierig. "We aten meestal samen en gingen 's avonds uit. Via de studenten leerden we weer andere mensen kennen. Met enkele van hen hebben we nog steeds contact en vorig jaar is een Turkse student via IFMSA in Nederland geweest."

Broodje

Op de vraag wat haar het meeste is opgevallen tijdens die weken antwoordt ze direct: "De vriendelijkheid van de mensen. Ze zijn onvoorstelbaar aardig en iedereen wil je helpen. Ze betaalden zelfs de wc voor ons en een buschauffeur stuurde zijn klanten weg om ons naar het post-

kantoor te rijden. Ik voelde me vaak schuldig, maar weigeren was onmogelijk. En de mannen, die als gastarbeiders in West-Europa werkten, wilden ons een reëel beeld van Turkije en de bevolking laten zien. Ze wilden voor ons aardiger zijn dan de Europeanen voor hun zijn". Soms ging de vriendelijkheid haar toch wat te ver. "Ik kreeg een jaar bedenktijd over een huwelijksaanzoek en hij zou me elke week een broodje opsturen. Dat broodje zag ik wel zitten, maar de rest niet!"

Na de Summerschool heeft Marie-Cécile nog met haar vriendin rondgetrokken. "Het was een fantastische vakantie en ik kan het iedereen aanraden. Zeker als men interesse heeft voor ontwikkelingshulp. In die drie weken heb ik een veel beter beeld gekregen van Primary Health Care". Wat de ontwikkelingshulp betreft heeft ze nog toekomstplannen. "Volgend jaar wil ik stage gaan lopen in Afrika". Dit jaar blijft ze dichterbij huis: "zeilen in Nederland en daarna naar Italië".

Het veld in

Bij een kop koffie beginnen Desirée Cleuren en Lian Smits te vertellen over hun plannen voor deze zomer. Ook zij zijn geïnteresseerd in de Primary Health Care van Turkije en hebben zich daarom bij FISEM opgegeven voor het Fieldproject. Desirée: "Dat lijkt me interessanter dan de Summerschool, omdat je meer van de praktijk te zien krijgt. Je loopt vijf dagen per week mee met een arts of vroedvrouw in een Health House of Health Centre en je mag ook zelf werken bijvoorbeeld patiënten onderzoeken. De taal is dan wel een probleem, maar ik ga nog bij een bureau voor gezondheidszorg aan buitenlanders in Nederland een anamneselijst met turkse woorden aanvragen". Lian vertelt wat haar interessant lijkt tijdens de stage. "Ik ben vooral benieuwd naar de arts-patiënt relatie, het soort klachten dat er voorkomt en hoe er omgegaan wordt met de middelen, die veel beperkter zijn dan bij ons. Hier is veel verspilling; dat kan daar niet".

Als voorbereiding hebben ze verslagen gelezen van studenten, die er in voorafgaande jaren geweest zijn en hebben ze gepraat met een van hen.

"Verder hoeven we niks te regelen, want dat doet FISEM. Het is handig dat zo'n organisatie bestaat. Zij regelen ook de uitwisseling met een turkse student, die naar Nederland komt". Vakantie en studie vinden ze een prima combinatie. "Je hebt een duidelijk doel en leert het land op een heel andere manier kennen dan wanneer je als toerist gaat. Turkije is ook makkelijk bereikbaar als je de gezondheidszorg in een andere cultuur wilt bekijken". Ze willen het Fieldproject niet als keuzeonderwijs doen. "Het regelen van begeleiding was te veel werk en we lopen in die tijd liever nog andere stages, zodat we zoveel mogelijk ervaring opdoen tijdens de studie".

Voordat het Fieldproject begint willen ze nog de tijd nemen om te wennen en het land te bekijken. "Het eerste wat we doen is een turks bad nemen!"

Brigitte Gijsen

Een middeleeuwse pelgrimstocht in de twintigste eeuw

Puerta la Reina, 7 oktober 1985. Een dagboeknotitie: "Vandaag voel ik sterk een bepaalde verbondenheid met al die mensen die, eeuwen geleden, op hetzelfde pad waar ik nu loop, ook hun voetstappen hebben gezet. Ik moet aan de woorden van Barret en Gurgand denken, twee Fransen, die in 1977 vanuit Vézelay te voet naar Santiago de Compostela vertrokken. Zij schreven: 'Sinds we de Middeleeuwen zoeken, zijn we veroordeeld op een dag onze passen te zetten in die van onze voorouders'. Wanneer we op de Alto del Péron staan, mogen we genieten van een schitterend panorama over de vallei van Puerta la Reina. Dit dorp is onze eindbestemming voor vandaag. Er staat een enorm modern bronzen beeld van Jacobus op de plaats waar twee pelgrimsroutes bij elkaar komen: die van Roncesvalles en die van Somport".

Langs de pelgrimsroute troffen we tal van vervallen sporen aan van middeleeuwse voorgangers.

Er zijn van die dingen in het leven die gewoon gebeuren en die je met het gezonde verstand niet kunt verklaren. Het begon allemaal met een grap, die na twee jaar bittere ernst werd: we besloten met ons drieën als pelgrim te voet naar Santiago de Compostela in Noord-West Spanje te gaan. Een tocht van 2400 kilometer.

"Het is in de werkelijkheid van het leven stappen, dat -omdat het tijdelijk is- in realiteit een voortdurend zich aanpassen is aan wat gebeurt en een reizen door heel wat onbekende gebieden: Homo Viator: de pelgrim is in de menselijke conditie zelf". (Dom Claude Jean-Nesmy)

De rand van de wereld

Het idee voor onze pelgrimstocht ontstond in 1983, tijdens het blokken voor een examen kunstgeschiedenis. Wij lazen dat er rond 985 al pelgrims uit alle delen van de wereld over de Pyreneeën en de Jacobsweg van Noord-Spanje naar Santiago de Compostela trokken.

Wij lazen hoe groepen pelgrims, samengesteld uit de meest uiteenlopende types -vrome gelovigen, wanhopige zieken, zware misdadigers, troubadours en jongleurs, ridders, handwerkslieden en kooplieden - samen of alleen op weg waren naar het "aan de rand van de wereld" gelegen Santiago. In de Middeleeuwen was het Westen het symbool voor het einde van de wereld. We lazen over de gevolgen van deze pelgrimstocht: doordat er een massale uitwisseling van gedachten, ideeën en visies plaatsvond, maakte onder meer de medische wetenschap ontwikkelingen door, evenals de industrie, de dienstensector en de handel. Het toerisme was geboren. Van zeer groot belang was de invloed van de pelgrimstochten op de kunst. We lazen dat de architectuur, de toegepaste beeldhouwkunst en schilderkunst enorme ontwikkelingen te zien gaven. We raakten steeds meer geboeid en plotseling voelden we de uitdaging om de tocht ook eens te lopen.

Waarom wilden we, net als al de anderen in vroeger eeuwen, naar de kathedraal van Sint Jacob in Santiago, een bedevaartsoord en waarom deden we dat te voet? Is het naast de verdieping in de kunst ook de zucht naar avontuur, de drang naar het onbekende, het breken met de alledaagse sleur, de wonderlijke ervaring van het lopen, de eenwording met de natuur, de tijdelijke afstand van de consumptiemaatschappij, de religie of het gevoel van verbondenheid met al die mensen, die ons zijn voorgegaan?

Het is moeilijk je motieven precies op te schrijven. Naast een aantal gemeenschappelijke redenen had ieder van ons natuurlijk zijn eigen redenen. De middeleeuwse pelgrim zou vast een aantal beweegredenen uit ons rijtje hebben herkend. Hij werd echter ook soms gedreven door de omstandigheden thuis: honger, horigheid, oorlog of de machteloosheid van de medische wetenschap (vergelijk Lourdes). Daarnaast waren er de cultus van de relikwieën van Jacobus, die de mensen naar Compostela voerde en de ascese, de boetedoening. Het laatste aspect komt men tegenwoordig nauwelijks meer tegen, maar voor de middeleeuwse mens was de breuk met het wereldse belangrijk. Hij moest zich op zijn gevaarlijke

en moeilijke tocht veel ontzeggen, zich afbeulen, zodat de bedevaart vruchtbaar zou zijn.

Tenslotte werden middeleeuwen ook wel eens door de rechter gedwongen op pad te gaan naar Compostela. Voor zware misdrijven werd de pelgrimstocht als boete opgelegd en bovendien was de gemeenschap op die manier een tijdje verlost van de misdadiger. Deze vorm van alternatieve straf is in Nederland wellicht aan een come-back begonnen. Sinds enkele maanden is er een stichting "Op Stap" actief om jongeren, die vaker in aanraking zijn gekomen met de rechter, meer mogelijkheden te geven om te bewijzen dat ze met hun vrijheid weten om te gaan. In België is men al jaren bezig met dergelijke alternatieve straffen via het succesvolle Oikonen-project.

Legenden

De verering van Jacobus, die door de eeuwen heen miljoenen mensen heeft doen besluiten naar Compostela te lopen, wordt gevoed door legenden. Een ervan verhaalt van de wonderbaarlijke wijze waarop het lichaam van de heilige in Spanje terecht kwam, meer precies in buurt van Padron in de provincie Galicië. Dat gebeurde kort na de onthoofding van Jacobus soor Koning Herodus omstreeks 44 na Chr. Het lichaam werd daarna kilometers landinwaarts begraven. Vele eeuwen later, toen de Galiciërs al geen weet meer hadden van het graf, leidde een wonderster herders in de buurt naar de bewuste plek. Dat was de reden in 818 na Chr. tot een besluit van Alfonso II, koning van Agturie, daar een kerk te bouwen ter ere van deze heilige. De nederzetting die erbij stond noemde hij Compostela, afgeleid van "campus stellae" (veld van de ster). Een andere legende vertelt dat tijdens een beslissende veldslag tegen

de Mohammedanen, die voor de Spanjaarden fataal dreigde af te lopen, Sint Jacob verschenen zou zijn. Als een mysterieuze ruiter op een wit paard zou hij het leger van Karel de Grote meegeholpen hebben om de Moren te verslaan. Dit gebeurde in 778 na Chr. Vandaar dat we op de Camino Santiago zoveel beelden tegenkwamen van Jacobus als Morendoder (Matamoros). Volgens deze legende moet blijken dat de geest van Jacobus de Christenen in Spanje bleef bijstaan. Wat er van alles waar is....

Een feit dat zeker is, is dat Jacobus na Maria de populairste heilige van de Middeleeuwen werd, dat Compostela een ontmoetingsplaats voor het geestelijke zoeken van de volkeren van Europa werd en dat er tegenwoordig een heropleving van de pelgrimstocht naar Santiago is te constateren.

Kwetsbaar

Nadat ons besluit vaststond om een tocht als deze te gaan maken, volgde er een half jaar van intensieve voorbereiding en uiteindelijk stelden we de vertrekdatum vast: 9 juli 1985.

We zouden 2400 kilometer tegevoet gaan, een afstand die te voet overbrugd moest worden, net als vroeger. Het verschil echter was, dat wij wisten dat er ook snellere manieren van verplaatsen waren: wij hadden ook met het vliegtuig van Schiphol naar Santiago kunnen gaan. Dan hadden we in 4 uur daar kunnen zijn...

In tegenstelling tot de Pelgrim uit de Middeleeuwen vertrokken wij met een goede uitrusting zoals rugzak, wandelschoenen, tentje en landkaarten. De landen België, Frankrijk en Spanje met hun inwoners, tradities waren ons niet geheel onbekend. We waren zodoende meer voorbereid dan onze voorgangers.

Wanneer vroeger iemand het besluit genomen had op pad te gaan naar Santiago, kon hij er niet zeker van zijn of hij ooit zou terugkeren. Hij was veel afhankelijke van mensen, waardoor hij kwetsbaarder was: zou de herbergier hem beroven? Zou hij door de rovers in elkaar geslagen worden nadat een herder met opzet de verkeerde weg gewezen had? Hij had geen rugzak of tent of kookspullen, waardoor hij aangewezen was op de liefdadigheid onderweg.

De pelgrim uit de Middeleeuwen liep van gasthuis tot gasthuis, van klooster tot klooster of van kerk tot kerk, omdat deze adressen hem een eet- en slaapgelegenheid boden. Het slapen in een kerk had bovendien het voordeel dat je al slapend aan relikwieverering kon doen!

De toename van het aantal mensen dat de nacht wilde doorbrengen in de kerk leidde tot de uitbreiding van de kerken. De traditie van het verschaffen van onderdak aan pelgrims is bij de kloosters en parochies vooral in Spanje behouden gebleven. Ook nu nog konden wij daar gebruik van maken. In Frankrijk daarentegen zijn de kloosters en gasthuizen langs de route tegenwoordig minder talrijk, is het pelgrimswezen veel minder in stand gehouden en daardoor minder bekend. We waren daar dan ook meer op onszelf, op onze kampeeruitrusting aangewezen.

Wat de route betreft, zijn er in Frankrijk in de loop der eeuwen 4 hoofdwegen naar Santiago ontstaan. Als oorzaak hiervoor kunnen aangewezen worden de aanwezigheid van gasthuizen, kloosters en kerken langs de weg, de drang naar relikwieverering, het bestaan van wegen uit de prehistorische en Romeinse tijd, de aard van het landschap en mondelinge of schriftelijke tradities.

Wij kozen ook voor één van deze 4 routes, en wel voor de Via Lemosina, waarvan Vézelay het startpunt is. Dertig dagen ging het duren, voordat we dit verzamelpunt uit de Middeleeuwen bereikt hadden. Maar eerst moesten we nog België en Noord-Frankrijk doorkruisen: België met zijn Ardennen, die ons lieten zien en voelen hoe machtig ze zijn. Omdat er voor België geen routebeschrijving voor de pelgrim naar Spanje bestaan volgden we voornamelijk de Grande Randonnée-wandelpaden.

In Noord-Frankrijk kregen we te maken met enorm uitgestrekte velden en talrijke oorlogsmonumenten uit de eerste wereldoorlog. Na Vézelay werd het Baskische plaatsje Saint Jean Pied-de-Port in de Westelijke Pyreneeën ons volgende doel.

Ondertussen werd onze verbondenheid met de natuur steeds sterker. Zo sterk zelfs, dat we in de Dordogne, in het dal van de Vézère gefascineerd raakten door het prehistorische karakter van deze streek. De rotsformaties, grotten en oerbossen waren aanleiding van ons tot het zoeken naar essenties van het menselijk bestaan, van de mens door de eeuwen heen: zowel de prehistorische mens als de middeleeuwse pelgrim of moderne mens anno 1985.

Camino Santiago

En dan de omvoorspelbare Pyreneeën, het in vroeger tijden zo gevreesde gebergte, vanwege e gevaarlijke padern en wilde dieren, zoals wolven en beren. Een plotseling opkomende mist hoog in de Pyreneeën, net achter de Spaanse grens, deed ons beseffen dat het ook nu nog spannend is om dit gebergte over te steken. Nadat we de bergpas Ibaneta genomen hadden, kwamen we terecht op de Camino Santiago (Jacobsweg). Vanaf hier begon dan de laatste etappe met als einddoel Santiago de Compostela. Ultreia! Vooruit!

Uit het dagboek:

"Vers uit Frankrijk komend, via de uitlopers van de Pyreneeën, kom je na zo'n 4 dagen in de eerste grote stad: Pamplona. De Camino Santiago leidt ons op een schitterende manier de stad in. Een oud dorpje, een riviertje met een historische stenen bruggetje, uitgesleten door miljoenen voorgangers, een park waar je ineens tegen hoog oprijzende stadsmuren stuit. Via de bastions kom je boven uit bij een imposante barokke stadspoort om daar, in gedachten eeuwen terug, het oude stadsgedeelte te betreden, terwijl Pink Floyd uit een open venster schalt. Pamplona verlaten heeft ook iets. Als je het laatste huis van de stad achter je hebt, heb je de stad ook helemaal verlaten. Je staat meteen op het plateland, op het hete, droge, kale plateland waar je alleen bent. Dit laatste realiserend, kom je meteen een Spanjaard tegen: ook te voet en op weg naar huis. Je probeert wat met elkaar te kletsen. Proberen, want na 4 dagen Spanje is een hoger niveau niet haalbaar. Toen de wandelaar dan ook te horen kreeg dat wij uit Nederland kwamen, schakelde hij meteen over op "ons Moerstaal": hij had een Nederlandse vrouw, zo bleek. Niets is te dol: hij had ook Carnaval gevierd in Maastricht! Zo eenzaam als je in Spanje dagenlang kunt lopen, zo klein blijft de wereld".

Nederland is een plat land, daar staat het om bekend. Alleen heb je in Spanje ook stukken die onthouden zijn van hoogteverschillen of enig andere variatie. Houd in je achterhoofd dat een klein stukje Spanje een groot stuk Nederland bedekt en voeg daarbij het feit dat de koperen ploert al 5 maanden onafgebroken het land heeft geteisterd. De oogst, hoe schamel ook, is achter de rug, zodat het land een kaal uiterlijk heeft. Dorpjes zijn schaars gezaaid, wat valt er ook te zoeken? Verbindingswegen zijn recht: de kortste verbinding tussen A en B.

Dit alles werkt op je in, daar ontloop je niet aan. Overall waar je kijkt: een stralend blauwe lucht en onder de horizon gele, grijze, en blauwe vlakten. Geen bomen, geen huizen, palen of wat dan ook. Plat. Uitgestrekt. Leeg. Heet.

Of je wordt gek, of je geniet. In het eerste geval staat de tijd stil. Al loop je 20 kilometer, je schiet geen meter op. Je kijkt naar alles, maar ziet niets. Je vliegt uit de bocht als de weg een minimale knik maakt. In het tweede geval begin je allerlei dingen te ontdekken in het minimale landschap. Je bent dankbaar voor iedere kleurschakering, ieder struikje dat je weet te ontdekken. Je geniet van die onmerkbaar knik in de weg. De tijd gaat veel te snel.

Buiten

Wat valt er onderweg nu eigenlijk te zien? Wat culturele bezienswaardigheden betreft, die zijn voornamelijk te vinden in de steden. Daar zijn de imposante kathedraal, musea, de bouwwerken van gotiek tot barok tot 20ste eeuw totens. Overall ligt de geschiedenis opgeslagen en dat kun je met een toegangskaartje bekijken. Onder geleide en in een sneltreinvaart. We hebben het een paar keer geprobeerd; het lukte ons moeizaam. Dat wil zeggen: de konden er niet meer tegen. Maanden leef je buiten op het ritme van de dag. Je mijdt de grote plaatsen met hun jachtige leven, de harde Westerse wereld. Jazeker, daar kun je je anno 1985 nog aan onttrekken! Steden werden aangedaan om post- en bankzaken af te handelen om vervolgens snel te vertrekken.

Buiten op het land, daar voel je je thuis: kleine bouwvallige kerkjes waar voor twee mensen een mis wordt opgedragen. Oma's op stoelen naast de voordeur. Een verlaten dorp, een half ingestort huis met een knalblauwe, versgeschilderde poort. Waar je van straat wordt geplukt door een kras oud baasje om wijn bij hem te komen drinken. Uit verdacht onhygiënisch uitzienende plastic bekertjes. Het smaakt je en je krijgt nog een plaatje van de paus mee ook!

Alles smelt samen: het landschap, de mensen, de dorpjes, het lopen, het leven. Onderweg is het te vinden, niet op het eind ervan. Santiago alleen als hoofddoel wordt steeds minder belangrijk."

Santiago de Compostela, 8 november 1985.
Een dagboeknotitie.
"We hadden afgesproken om vroeg op te staan en vroeg te vertrekken. De spanning is te groot om de aankomst in Santiago nog langer uit te stellen.
Langzaam wordt het buiten licht. Van paarsachtig-blauw tot zelfs een beetje zonnig, helder weer.

Het lege marmeren huis, dat ons die nacht onderdak verschafte, zeggen we adios. We beginnen aan de laatste etappe van ongeveer 18 kilometer. Achter het Colegio van Arca duiken we het Eucalyptusbos in. Bossen, afgewisseld met volkstuintjes en groene glooiende velden. Daartussenin lelijk gepleisterde huizen en veel nieuwbouw. De typische graanhuizen, in de vorm van tempeltjes, duiken op de meest onverwachte plaatsen en in allerlei gedaanten op. Dit is Galicië.

De laatste 10 kilometer alleen maar afalt, grote weg. Steeds weer de Eucalyptusbomen. Om ons heen, met lange, loshangende repen schors aan de stammen. In de verte, als kale stokjes op de heuveltoppen. Vliegveld Lavacolla, reclameborden, radio- en t.v.-station. Alles duidt op het naderen van een grote en toeristische stad. Santiago, voor velen alleen maar een tijdelijk vakantietoord. Voor ons het concrete einddoel.

Nadat de pelgrim van vroeger zich eerst gewassen had in de beek van Lavacolla, bereikte hij de Monte del Gozo: een historisch moment. Vanaf deze heuvel kun je Santiago zien liggen. Vroeger werd degene onder de pelgrims, die het eerst de top bereikt had en het eerst Santiago zal liggen, uitgeroepen tot de koning van de pelgrims. Daarbij werden dan allerlei kreten geslaakt, zoals "Herru Sanctiagu", "Got Sactiagu!" "Langzaam dalen we af naar beneden, de omgeving heel goed in ons opnemend. De werkelijkheid is, dat we nu een stad binnenlopen. Het onwerkelijke eraan is, dat we daar eerst 2400 km te voet voor hebben moeten afleggen. Voor de inwoners moet dit beeld van binnenkomende pelgrims heel normaal zijn. Toch zullen ze zich blijven afvragen waarom mensen dit blijven doen."

Het eerste wat we steeds deden, als we een dorp of stad binnenkwamen: meteen doorlopen naar de belangrijkste kerk, in dit geval de kathedraal. Zo kom je vanzelf altijd in het centrum terecht. Bij een grotere stad is dat gemakkelijker gezegd dan gedaan. Vooral in Santiago, waar je door de kerktoerenspitsen nauwelijks meer de kathedraal kunt zien.

Barok

Uiteindelijk staan we er dan toch voor. Een enorme barokke gevel, die bijna een hele zijde van de grote Plaza del Obradoiro beslaat. Hier moet Jacobus dus begraven liggen. Waar ooit alleen een graf was, staat nu een immense kathedraal. Het is het resultaat van voortdurende bouwkunst door de eeuwen heen. Een mengeling van het meest pure romaans, met het uitbundige van de barok, verbonden door het gracieuze van de gotiek. Via de hoofdingang, het westportaal, kom je terecht in de Portico de la Gloria, het summum van de Spaanse romaanse stijl uit de XIIe eeuw, meesterwerk van beeldhouwer Mateo. Net zoals de pelgrim van vroeger, leggen we onze hand op de "Jaobszuil", op een plek, die is uitgesleten door de miljoenen handen van alle pelgrims uit Europa. Aan de achterkant van de zuil, raken kinderen met hun hoofd het gebeeldhouwde hoofd van Mateo aan, opdat ze net zo wijs zullen worden als deze meesterbouwer. Volgens de traditie wordt daarna

het beeld van Jacobus omhelsd, dat zich achter het altaar en boven de krypte bevindt. Er is zoveel te zien in de kathedraal, dat je er uren in kunt rondlopen. Dat gebeurde vroeger ook. De pelgrims hielden zelfs een nachtwake in de basiliek. Daarvoor moest er flink met een 80 kilo wegend wieroeksvat -de "Botafumeiro"- gezwaaid worden om de stank van de pelgrims te verdrijven. Behalve de talrijke kloosters was er naast de kathedraal een pelgrims-huis gebouwd: het "Hostal de los Reyes Católicos", waar hem voedsel en onderdak geboden werd. Zijn oude kleren werden verbrand en hij kreeg een stel nieuwe. Elke Spaanse boerderij betaalde daar een belasting voor. Tegenwoordig is het Hostal een van Spanjes duurste en mooiste hotels. Als pelgrim krijg je er nog 3 dagen gratis eten, al is het dan in de keuken met het personeel. Door de grote stroom van pelgrims/toeristern ieder jaar, die te voet, per fiets, per auto of zelfs met bussen naar Santiago komen, heeft men een regeling getroffen, dat niet iedereen zomaar in het Hostal 3 dagen gratis kan gaan eten. Daarom heeft de organisatie "Los Amigos de Camino Santiago" een stempelkaart uitgevonden voor de ware pelgrim. Op de stempelkaart moet je alle stempels zien te behalen van de meest kleine en verlaten dorpjes op de route, die op de kaart staan aangegeven. In totaal zo'n 50 stempels, te verkrijgen op de postkantoren, gemeentehuizen, in winkels, restaurants of bars. Het was wel even zoeken tussen de geiten de de schapen in Foncebadon, een verlaten bergdorp...

Film

Diezelfde avond hadden we het geluk een film over de Camino Santia-

go te kunnen bijwonen in het Hostal de los Reyes Católicos. In anderhalf uur tijd passeerden bijna alle kerken, kloosters en andere langs de route ontstane gebouwen en kerken. 36 Dagen lopen. Het stof zat nog op onze schoenen.

Het was een soort promotiefilm, in het kader van verkiezingen die op dat moment in Galicië voor de deur stonden. Daarvoor waren heel wat prominenten uit de provincie en het hele land uitgenodigd, om onder de indruk te raken van het behoud van al de monumenten langs de Camino Santiago. Dat het behoud van de "Camino" in Spanje en met name in Galicië zo wordt nagestreefd, is wel te begrijpen. Het hele gebeuren wordt beschouwd als de eerste "toeristische infrastructuur" in Europa en is daardoor ook van aanzienlijk economisch belang geworden. Door de vondst namelijk van het graf van de apostel Jacobus, kwam in Galicië voor het eerst een vorm van toerisme op gang: het mystieke toerisme, het toerisme dat bestond uit de middeleeuwse pelgrimstochten. Ten gevolge hiervan kwam de gastvrijheid van de Benedictijner monniken tot uiting in de kloosters, gastenverblijven en ziekenhuizen die gebouwd werden langs de pelgrimsroute naar Compostela. Na de film zou er een discussie plaatsvinden over de belangrjkheid en daarmee de instandhouding van de Camino met al zijn culturele bezienswaardigheden. De hele avond echter geen woord of beeld over de pelgrim zelf. Waar het eigenlijk om gaat tijdens zo'n voettocht, het lopen, het primaire van je dagelijkse leven, het wezen van de pelgrim, kwam nauwelijks aan bod.

In onze sjofele en niet bepaald schone kloffies, voelden we onszelf ook meer als museumstukken, te midden van het aristocratische ge-

zelschap. Ons verschil met de culturele bezienswaardigheden was, dat bij ons niet de vraag speelde om in stand gehouden en gesponsord te worden. Je bent pelgrim of niet en je moet het dan ook maar zelf uitzoeken allemaal. Wel de historische gebouwen in stand houden, maar niet de voorzieningen die er van oudsher bijhoren en waar het eigenlijk allemaal om draait. Later op de avond, toen we op zoek gingen naar een slaapplek in Santiago, bleken alle daarvoor aangewezen kloosters vol te zitten met studenten: er was geen plaats meer voor ons. We waren buiten het seizoen gekomen... Gelukkig hebben de paters Franciscanen wel rekening gehouden met latkomende pelgrims. Ze hebben bedden ter beschikking voor alle zwervers, reizigers, pelgrims, bedelaars en allen die geen eigen dak boven hun hoofd hebben. Als je maar vóór 22.00 uur 's avonds binnen bent, dan maak je kans op een stapelbedje, waar je dan die nacht een oog mag proberen dicht te doen tussen de rochelende en snurkende borracho's (dronkaards) en clochards.

De schelp

Na enkele dagen in Santiago rondgezworven te hebben, kregen we weer de kriebels om door te gaan. Langer dan 5, 6 dagen hou je het op één plaats bijna niet meer uit. Het idee van iedere dag vooruit te willen komen, de onrust in je benen, deden ons besluiten om verder te gaan, naar Kaap Finisterre. Dit is het uiterste puntje van de westkust van Spanje. In vroeger tijden, moesten delinquenten, die de tocht als straf liepen, doorlopen tot Cabo Finisterre. Omdat dat het meest westelijke punt is, werd het beschouwd als het einde van de wereld, de plek waar de zon ondergaat. Als je dat bereikt had, na Santiago, dan waren pas écht al je zonden vergeven, ook zelfs de zonden die je nog in de toekomst zou begaan.

De meeste pelgrims trouwens liepen door tot de kust, maar meestal naar Padron, ongeveer 20 km. ten zuidwesten van Santiago, om daar de felbegeerde St. Jacobusschelp op het strand te zoeken. Deze schelp, in het Frans "coquille" en het spaans "concha" genaamd, was door de eeuwen heen het symbool van de pelgrim, het symbool van de voortstuwende kracht. De horeca-industrie zag ook wel wat in de schelp en introduceerde die op de menukaart als voorgerecht. Het weekdier viel goed in de smaak, zodat de schelp steeds schaarser is geworden. Het aspect van vervuiling komt daar nog eens bij. In Padron op het strand zijn ze nauwelijks meer te vinden. Op Kaap Finisterre wil er nog wel eens een aanspoelen. Moet er zo langzamerhand ook een discussie-avond gorganiseerd worden, waarbij de steeds zeldzamer wordende concha centraal staat?

Galicië, een onwerkelijke wereld: palmbomen gaan hand in hand met sappige, groene weiden; de koolplanten voor de "caldo", de typisch Galicische soep, groeien zodat op het strand; pijnbomen, menhirachtige keien, ruige rotsen. En dan de oceaan, het einde van het land, de wereld, het occident....

Karin Bartelet
Lucas Vermeeren
Marion Boers

Tien uur zelfkwelling voor slechts vijftig franc

Prachtige sokken!

Een hele dag lijden voor nog geen drie gulden! Dat vooruitzicht heeft de laatste jaren steeds meer zelfkastingers ertoe verleid op eerste pinksterdag voor dag en dauw naar Tilff te trekken. Rond een uur of vijf, als alles nog donker is en de straten eigendom zijn van de laatste dronken Belgen die een weg naar huis trachten te vinden, verzamelen zich daar tegen de zesduizend fietsenthousiasten voor een tocht van 219 kilometer door het Walenland. Zij hebben hun zinnen gezet op de klassieker Luik-Bastenaken-Luik, die niet alleen jaarlijks half maart door het propeloton (traditioneel in hevige sneeuwbuien) wordt verreden, maar twee maanden daarna ook door een enorme groep amateurs. Onder hen verschillende leden van de Maastrichtse universiteitsbevolking, vooral medewerkers van het BMC, maar ook enkele studenten en zelfs iemand van Observant. Het afzien beschreven.

een scherpe bocht naar rechts maken en ramt in een uiterste poging de zijstraat nog te halen de motor van een verkeerregelende rijkswachter; een minstens 120 kilo zware rijder blijft aan een stuk praten tegen een van zijn zwoegende pupillen en zweet daarbij nog heftiger dan de wielrenner; vertegenwoordigers van een sportzaak leggen het geploeter vanuit een open buggy op video vast. Ook wij zijn voorzien van een volgauto, zij het dat die ons niet de hele rit volgt, maar op enkele vaste punten langs de route staat opgesteld om ons te voorzien van voedsel en drank. Je kunt tenslotte niet alles kwijt in de rugzakken van je wielertui.

Boven op de vijfde helling, na precies 58 kilometer, is de eerste controlepost. Velen nemen de kans te baat het ertegenover gelegen café te bezoeken, anderen stappen direct weer op. Ik zoek even een boom op, vul mijn bidon met koel water en pak mijn fiets weer. Voor het eerst merk ik dat het comfort van mijn zadel heel wat te wensen laat. Dan maar een stuk staand in de pedalen, dat is ook niet slecht voor de spieren. Om mij heen gaan plotseling meer mensen uit het zadel, allemaal moeie spieren zeker. Iedereen krijgt in de lange afdaling naar La Roche ruim de kans het lichaam weer helemaal op krachten te laten komen. En dat is nodig ook, want de cote d'Ortho is zwaar. 'Maar lang niet zo zwaar als de cols na Bastogne!', hoor ik telkens rondom mij fluisteren. Vooral La Redoute, ongeveer twintig kilometer voor het einde, moet een ware verschrikking

zijn. Dan maar rustig op weg naar Bastogne.

Daar is Bastogne!

Het is bijna tien uur als we daar aankomen. Honderden fietsers strekken de benen bij de tweede controlepost, zich opmakend voor de laatste 120 kilometer. Vol ontzag luister ik naar de verhalen van de oude rotten, die mij verzekeren dat het nu pas echt gaat beginnen. Ik maak me echter nog niet echt ongerust; tot dusver heb ik het allemaal prima kunnen bijbenen, de rest zal ook wel lukken. Alleen die zadelpijn blijft me voortdurend irriteren. Het eerste stuk na Bastogne voert de fietsers over een lange rechte weg, waar hinderlijk veel vrachtverkeer rijdt, richting Houffalize. Er worden grote groepen geformeerd, waardoor je even lekker uit de wind blijft. Telkens andere ruggen zie ik voor me, maar een ding hebben ze gemeen: de diepe zakken zitten propvol met de meest uiteenlopende voedingspreparaten.

Het lijkt wel of het BMC alle deelnemers persoonlijk heeft geadviseerd over de ideale voeding tijdens zo'n rit; de onderzoeken van Fred Brouns en consorten genieten meer bekendheid dan ik had durven hopen. Mueslirepen, poedertjes, drankjes, suikers, een enorme verscheidenheid aan stimulerende middelen bevinden zich in de rugzakken van de deelnemers. In de bidons heeft vrijwel niemand nog zuiver water zitten. Het ene flesje schijnt oranje door, het andere zelfs paars. Mijn eigen bidon schijnt niet door, maar er zit natuurlijk ook het

een en ander in. Ik zou het mezelf nooit hebben vergeven als ik de rit niet zou hebben uitgereden, terwijl dat met een ander kleurtje in mijn drinkbeker eventueel wel zou zijn gelukt. Het kostte dan ook weinig overredingskracht om mij de dag voor de grote tocht een moderne wielersaak in te krijgen. Uit het overweldigende aanbod koos ik een paar repen, wat zakjes oplos-isotonen en een flesje pure zoetstoffen. Dit alles paste net in mijn rugzakken, het brood en de stukken pruimenvlaai gaf ik aan de auto mee, net als twee liter extra zoete yoghurt-drink.

Krakende tandwielen

Vlak na Grand-Halleux begint de ellende. Het routekaartje geeft aan, dat er op dat moment 145 kilometer achter de rug zijn, nog 75 te gaan. Aan de voet van de Ctte de Wanne drink ik mijn flesje zoetsel, maar ik word er eerder misselijk van dan dat het me goed doet. Vreselijk, wat is dat spul zoet. Ik moet denken aan de vieste verjaardagstaart die ik ooit gegeten heb, maar kan me nauwelijks voorstellen dat het suikergehalte daarvan de helft van dat van dit drankje benadert. De laatste slok laat ik er maar inzitten, draai rechtsaf -een tandenloze grijsaard wijst ons de weg en slingert er nog enige waarschuwingen achteraan- en stuit direct op het enorm steile begin van de Ctte de Wanne. Ik schrik ervan, schakel verkeerd en weet me nog maar net gaande te houden. Gelukkig hoor ik om me heen meer onnatuurlijk krakende tandwielen. Het hoge stijgingspercentage houdt slechts een metertje of honderd aan. Daarna blijft het wel omhoog gaan, maar het gaat wat geleidelijker. Mijn benen merken daar echter niets van, elke meter draaien ze moeizamer rond. Mijn maag protesteert hevig tegen het langzaam binnensijpelende vocht; mierzoete boeren werken zich naar buiten. Door harder aan het stuur te trekken hoop ik mijn benen wat te ontzien, maar veel effect heeft het niet. Waar ben ik aan begonnen, dit is afschuwelijk. De Ctte de Wanne duurt vijf kilometer en slechts met de zwaarste inspanning weet ik me naar boven te sleuren. Op de top is een stempelpost, een excuus om even af te stappen. Erg veel tijd krijg ik daar echter niet voor. Mijn twee maten staan bovenaan al te trappelen om verder te kunnen. Ze beloven me dat er een heerlijke afdaling volgt, maar ik vind het geen sterk argument. Ik werp tegen dat de volgende berg alleen maar eerder zal verschijnen; ik krijg gelijk. De afdaling is zo steil en zo vol bochten, dat er geen sprake is van rustig het dal in vallen. Binnen vijf minuten zijn we beneden, ik ben niet hersteld, voel me nog misselijker en krijg bovendien

last van geeuw-aanvallen. Vreemde gewaarwording: je zit je tot het uiterste in te spannen om meter voor meter dicht bij die top te komen en je krijgt kramp in je kaken van het geeuwen. Op dat moment merk ik dat mijn zadelpijn is verdwenen; een schrale troost.

Wit met groene strepen

Prachtige sokken! Langs de weg zit een fotograaf, onder wiens broeks pijpen een paar prachtige sokken tevoorschijn komt. Ze zijn wit en hebben verticale groene strepen. Misschien vallen ze me alleen maar op omdat hij verder zo onberispelijk netjes in het pak zit. Ik roep hem toe hoe mooi ik zijn sokken wel niet vind, maar hij begrijpt me niet. Misschien ook geen Frans in zijn pakket gehad? De hele verdere beklimming houd ik die wit-groene sokken voor mijn ogen, ik merk dan ook nauwelijks hoeveel mensen me voorbij fietsen. De Ctte du Rosier volgt, ik kom steeds moeizamer vooruit. Nu haalt iedereen me in, ik ontwaar zelfs een man, wiens leeftijd niet ver van de tachtig kan liggen. Ik probeer hem te volgen, maar houd hem gewoon niet bij. Dan komt er iemand uit Naarden naast me fietsen, die tegen me begint te praten. Ik heb geen zin om hem te antwoorden, maar hij blijft maar doorvertellen. Hoe zwaar La Redoute wel niet is, hij had het gisteren nog ondervonden. Net wat ik nodig had, iemand die me komt vertellen dat het nog erger wordt. Hij had het geprobeerd met een blad met 42 tandwielen voor en 26 achter, maar dat bleek nog te zwaar, vandaar dat er vandaag een 28 achter opzat. Ik krijg het benauwd, want ik heb 45 voor, 24 achter. 'Wandel ze', besluit hij en met een paar ferme pedaalslagen verdwijnt hij de bocht om. De top komt opvallend snel daarna ook in mijn zicht. Mijn maten blijken er ook nog maar net te zijn gearriveerd. Ongemerkt is er toch weer een beetje ritme ingekomen, al is het nog steeds niet echt leuk en staat voor mij nog altijd vast dat dit de eerste en de laatste Luik-Bastenaken-Luik van mijn carrière zal zijn.

Grimassen

Remouchamps. Er staat erg veel publiek aan de voet van de Redoute. Hetzelfde beeld zien we langs de hele beklimming van de berg, die in de wedstrijd van de professionele renners traditioneel de beslissende ontsnapping laat zien. Van beslissende ontsnappingen is vandaag geen sprake, wat die honderden hier komen zoeken is mij dan ook niet geheel duidelijk. Ik houd het er op dat ze de zwoegende massa willen zien lijden en besluit ze dan maar waar voor hun geld te geven, door mijn gezicht in de meest onogelijke grimassen te wringen. In werkelijkheid valt de Redoute me reuze mee; voor ik er erg in heb, ben ik boven. Het grootste probleem is het ontwijken van wandelaars en plotseling neervallende fietsers.

De rest is een peuleschil. In de overgebleven twintig kilometer zitten nog twee bergjes, maar daar vlieg ik overheen. We persen er zelfs nog een eindsprint uit, voordat we op de eindstreep met bossen paardebloemen verwelkomd worden. Ruim tien uur op de fiets; dat moet volgend jaar beter kunnen.

Bart Brouwers

Rust en tóch privacy

Hij keek verstoord op toen ik in pyjama de tent binnenkroop. Ik legde de slaapzak op het vrije luchtbed en begon hem uit te rollen. Hij lag te lezen. Thomas Mann, zag ik.

Ik heb nog nooit iemand zó afwerend naar me zien kijken. Het oranje lampje deed nog zijn best om hem te flatteren.

Wat denk je dat je aan het doen bent? vroeg hij bits. Het is half twaalf zei ik, ik wil slapen. Jullie tent is dáár! riep hij en maakte een onduidelijke armzwaai. Dat weet ik, zei ik vinnig. Ik begon nu ook boos te worden. Maar aangezien jouw lieve vriend Theo en mijn goede vriendin Ria zich daar nu ophouden, ben ik maar hier gekomen.

Dat maakte hem even stil.

Oh, zei hij dan tam.

Ik ritsde de slaapzak open en gleed erin.

Bedoel je, zei hij, dat ze...

Ja, zei ik, en kun je misschien dat lampje uitdoen want ik wil slapen. Maar ik wil lezen!! riep hij verontwaardigd. Ik zei niets maar knipperde met mijn ogen tegen het licht. Ik wilde nog minstens twee hoofdstukken lezen!!

Snurk je, vroeg ik. Onthutst schudde hij z'n hoofd. Ik draaide me om: Welterusten dan.

Het ritselde achter me. Dan ging de lamp uit. Welterusten, zei hij met donkere stem. Hij snurkte niet al te erg. Maar om half zeven ritselde het weer. Voorzichtig keek ik op. Met z'n rug naar me toe lag hij te lezen in het eerste morgenlicht. Z'n haar stond vreemd piekerig omhoog. Het was muf en bedompt in de tent. Ik zuchtte en draaide me om. Geprikkeld keek hij op. Zijn blik beloofde weinig vriendschappelijks.

Zal ik de voortent opendoen? vroeg ik, het is hier zo benauwd...

Jij doet maar!!

Ik bleef liggen. Na twintig seconden ging hij zitten en keek naar me: Wat is er nou?

Ga toch lezen, zei ik boos. Jij wou toch die tent open? Man, ga toch lezen!! Hij haalde overdreven hoog z'n wenkbrauwen op en verdiepte zich weer in zijn boek. Ik telde de muggen in de tent. Zeven stuks. Ze zoemden hinderlijk luid. Af en toe sloeg hij een bladzijde om. Soms snorkte hij ook door z'n neus, een afschuwelijk geluid. Ik lag en probeerde me niet te ergeren. Ik kan best verdraagzaam zijn als ik wil. Plotseling sloeg hij met een zucht het boek dicht. Ik schoot overeind: Heb je het uit?!

Het klinkt té opgewekt, dat weet ik wel. Hij keek boos: Neen, ik kan me niet concentreren. Ik wist niet zo goed wat te zeggen. Door mij? Het leek of hij ontplofte. Onbeheerst ging hij zitten en keek woedend naar me: Ja natuurlijk!! Ik ga met Theo op vakantie maar Ria haalt hem binnen en nu moet ik noodgedwongen met die vriendin kamperen. Licht moet uit. Tent moet open...

Hij zweeg. Ik ook. Het was vreemd stil. Nou ja, zei hij dan, ik stel me ook wel wat aan. Het is jouw schuld niet. Maar ik ben op mijn rust en privacy gesteld. Daar ben ik wat halsstarrig in. In fteite had ik nooit met Theo... Hij zweeg abrupt. Voetstapen waren onze tent genaderd en nu werd er gekucht en zo goed en zo kwaad als dat ging op de voortent geklopt: Hallo?

Hij dook met zijn hoofd naar buiten, nog steeds nijdig: Ja?!!

Kampcontrole, hoorde ik, u weet toch dat personen van verschillend geslacht die niet met elkaar gehuwd

zijn niet in dezelfde kampeergelegenheid aanwezig mogen zijn tussen zonsondergang en acht uur a.m.?! Kampregel 13. We hadden teveel lawaai gemaakt.

Hij nam het niet zo licht op. Toen ik ook naar buiten was gekropen en de mannen hun hoofd bestraffend schudden, begon hij woedend naar het blauwe tentje van Ria verderop te wijzen.

Niet zo aardig, natuurlijk. Toch kon ik het wel meevoelen. Voór zonsondergang moesten we de camping verlaten hebben, met achterlating van 10 gulden boete per persoon.

Ik geloof dat de heren van de kampcontrole het ook niet zo leuk vonden, maar na enig aarzelen begonnen ze ook daar hun procedure van kuchen en kloppen. Het bleef stil. Alleen de rits klepperde een beetje aan de luifel.

Tenslotte keek één van de mannen naar binnen.

Er is niemand, meldde hij opgelucht. Wat?

We maakten wel veel herrie om zeven uur 's ochtends, maar iedereen

hield zich slapend in de tentjes rondom ons. Heel verstandig.

We renden naar de blauwe tent. Ze hadden gelijk. Geen spoor van Ria en Theo. Luchtbedden leeg. Slaapzakken opgerold.

We hadden weinig te zeggen. Ik bleef beleefd staan. Hij zat woedend op een heuveltje, het boek van Mann nog in de hand.

Toen het proces-verbaal geschreven was, keek de ene kampwachter me nog even onderzoekend aan.

Tja, zei hij, ik hou ook niet zo van die regels, maar het is een gemeenteverordening, ziet u. Nou ja, genoeg campings met minder strenge regels in de buurt, hoor. U kunt nog best een fijne vakantie samen verder hebben!

Z'n vette knipoog deed het hem.

Het boek raakte hem even boven het oog. "De toverberg", zag ik nu.

Hij moest mee naar het buro.

Aan z'n gezicht te zien vond hij dat minder erg dan een fijne vakantie met mij samen verder.

T. van Merode

De trein is zo gek nog niet

Aswan, Zuid-Egypte. Straks om 17.00 uur is het zover, de lange reis van twintig uur naar Caïro. Ik heb besloten toch maar derde klas te reizen om meer contact met "de Egyptenaar" te hebben, maar ook omdat het wel iets heeft, bijna 1000 km voor nog géén pond (f. 3,50). Voorlopig zit ik echter nog rustig in een theehuis domino te spelen; ik heb zelfs al een keer gewonnen van de Egyptenaar die er enorm bedreven in is. Terwijl het uur van vertrek nadert, ga ik nog eens over de markt lopen. Hoewel er in de trein van alles te koop is, van zonnebloempitten en geroosterde mais tot cola, koop ik toch maar wat limoenen, goed voor de dorst, want je kunt 's nachts zo'n droge keel hebben.

Op het perron is het al een drukte van belang. Nog boffen dat dit het eerste station op de lijn is: de trein is in elk geval nog helemaal leeg, bereideneer ik. Toch stellen mijn medereizigers zich al zo strategisch mogelijk op: de familie over het perron verdelen om de kans dat de deur van de trein bij hén stopt, zo groot mogelijk te maken. Als eenling kan ik echter niet meer doen dan me zo dicht mogelijk bij het spoor opstellen.

Als de trein nadert, is het station veranderd in een wriemelende massa mensen, allemaal uit op een zitplaats. Wie schetst mijn verbazing als ik zie dat de trein al halfvol is: de échte, doorknede reizigers zijn al bij El Sadd el Ali, het station bij de Aswan-dam, ingestapt!

De trein stopt. Massaal worden de deuren bestormd. Kinderen en baby's worden door de ramen naar binnen gegooid: die banken zijn vol. Als ik uiteindelijk ook binnen ben, zijn alle plaatsen al bezet. Niet berustend in twintig uur staan en hangen, begeef ik me in de stroom mensen die in het gangpad loopt om toch nog een plaatsje te ontdekken. Plotseling word ik gewent: een beer van een soldaat en zijn twee makkers vinden dat ik toch maar bij hen moet komen zitten. Terwijl de pechvogels zonder zitplaats zich neerlaten in het gangpad en in de bagagerekken, zet de trein zich in beweging. De militair stelt me de standaardvragen "Where you from?" en "You student?" Het

verbaast me nog dat hij geen "English teacher" is, zoals alle Egyptenaren. Zijn Engels is echter beperkt en het gesprek valt al snel stil.

Ik probeer wat te slapen, maar het lukt niet. Na een paar kleinere stadjes is de trein nu echt bomvol. De hitte en zweetvochtige lucht maken slapen definitief onmogelijk.

Als we Luxor binnenlopen, hoor ik vanaf het station een soort gehuil opstijgen: een menigte mensen wacht buiten om de overvolle trein binnen te dringen. Baby's en bagage worden door de ramen naar binnen gewerkt. Bij de deuren hebben de mensen in de trein echter besloten om de deuren te barricaderen. Van buiten worden verwoede pogingen gedaan om toch binnen te komen. De spanning is te snijden. Gelukkig zit ik midden in de wagon. Uiteindelijk beukt mèn de deur dan toch open. Vuistslagen en geschreeuw vallen over en weer.

De nacht vordert. Bij elk station herhalen zich dezelfde toestanden. Steeds weer denk ik dat het nu toch wel echt vol is, maar steeds blijkt ik me te vergissen. Ook mijn zitplaats is niet meer veilig. Elk moment van indommelen of onoplettendheid probeert zich iemand erbij te wringen.

Inmiddels zijn de drie militairen uitgestapt en zit ik tussen een boerenfamilie en een stel kalkoenen aan mijn voeten. De vrouw stopt me van alles toe, van komkommers tot rauwe eieren.

Het is licht geworden. Volgens het spoorboekje zouden we al een paar uur in Caïro moeten zijn, maar de trein heeft flink vertraging. De kramp in mijn benen wordt ondraaglijk en de vermoeidheid doet me toch in slaap vallen. Als ik na een tijdje wakker word, zitten we ineens met z'n vieren op een tweepersoonsbankje. Ik heb geen energie meer om te protesteren.

Dan maakt de trein plotseling een scherpe bocht naar rechts. Even later zie ik de Nijl onder me doorstromen. Tien minuten later overvalt het verlossende bordje me, maar ik droom niet, het staat er echt: Caïro Main Station...

Peter Janssen

ATE-REMSERVICE • ATE-REMSERVICE

HET AUTOBEDRIJF VOOR DOELGERICHT AUTO-ONDERHOUD

remservice / autoservice

PETER BANCKEN

HEERDERDWARSSTRAAT 25, MAASTRICHT TEL. 043-626584

ATE-REMSERVICE • ATE-REMSERVICE

UITNODIGING

Vanwege het R.K. Studentenpastoraat Maastricht.

voor de **Eucharistie-vieringen** op elke zondagmorgen om 11.00 uur en op elke donderdagavond om 19.30 uur.

voor deelname aan de **geloofscursussen** die gehouden worden eenmaal per maand op dinsdag en donderdag. Inlichtingen en aanmelding op het Secretariaat.

de maandelijkse open **conferentie-avonden**, waaromtrent telkens nadere mededelingen verschijnen (thema, spreker en datum)

Alle activiteiten vinden plaats in het Studentenhuis, pand Boschstraat 9, vlak naast de Sint Matthias-kerk.

U bent van harte welkom!

De Studentenpastor is dagelijks bereikbaar voor persoonlijke gesprekken van 9.30-12.30 uur, in het Studentenhuis. Telefoon 043-211126.

(Deze advertentie werd ons van bevriende zijde aangeboden)

Ziektekostenverzekering voor maar f 34,50 per maand.

Speciaal voor studenten heeft de ABN een aantrekkelijke ziektekostenverzekering voor maar f 34,50 per maand, eventueel aan te vullen met een ruime dekking voor tandartskosten; premie per maand f 13,50.

Bovendien heeft u voor f 6,- per maand (f 7,50 voor gehuwden of samenwonenden) een verzekering voor: aansprakelijkheid als particulier, ongevallen, inboedel en reizen.

De premie betaalt u in één overzichtelijk bedrag per maand via uw ABN Studentenrekening. En die rekening is weer handig om er uw inkomsten (beurs, studietoelage) op te laten storten.

Betalingen kunt u regelen via betalingsopdrachten. Dat kan ook automatisch (kamerhuur, abonnementen etc.).

Ook kunt u cheques aanvragen waarmee u kunt beschikken over het geld op uw rekening.

Voor meer inlichtingen over verzekeringen en de ABN Studentenrekening kunt u terecht op elk ABN-kantoor.

(Wijzigingen voorbehouden)

ABN Bank

Roermond-Nijmegen: enkeltje engerd

hou van reizen met de trein. Je bent anoniem, je bent niemand. Jassen vertrek en aankomst hebben geen naam, geen verleden en geen toekomst. De trein is een plek om uit te rusten, je hoeft er geen verantwoording af te leggen, daarom vraagt niemand. Het geschommel van het rijtuig brengt je geest in een aangename sluimering. Het enige onaangename aan het treinreizen is het oppen. De tempoverandering, de golf koude lucht, het gestommel van passagiers en het sneren van het fluitje zijn alle vervorende elementen van een reis.

en gruwel is daarom het boeltje. De ergste boemel mij beënd loopt over het traject Roermond-Nijmegen. Op dat traject mijnen ook steeds gebeurtenissen moeten plaatsvinden die mij uitput in Nijmegen doen belanden. ook deze keer.

et eerste stuk doorsta ik zonder tankeren. Ik probeer me te concentreren op mijn noek (niet bijster interessant), laat mijn gedachten aan over het leven in het algemeen het mijne in het bijzonder, en ik af en toe naar het voorbijtrekkende landschap. In Venlo echter begint de ellende. Een man van niet beschrijven omvang komt de binnestappen. In zijn ene hand houdt hij een enorme papieren zak en in zijn andere hand een grote tas. Zijn ogen gaan zoekend naar een plekje. Ik doe nog een poging me zo groot mogelijk te maken, maar het volgende ogenblik hij al op de bank tegenover mij ploft. "Deze is toch wel vrij", zegt hij, en er komt een kroket uit de zak. "Ja hoor", zeg ik berustend. "taxeer hem. Hij heeft een gezicht dertig of veertig of vijftig jaar oud zou kunnen zijn. Uit de blik in

zijn ogen blijkt de behoefte aan een praatje. "Alsjeblieft niet", denk ik, en ik kijk snel de andere kant op. Te laat. "De dokter", zegt hij, "de dokter zegt dat ik niet meer mag eten". "Niet onverstandig", probeer ik. "Hoezo", schreeuwt hij, "het maakt toch allemaal niets uit, we moeten allemaal kapot, allemaal, waar of niet, en dan maat dat ene jaar of zo toch geen ene moer meer uit, waar of niet?" "Tenzij je plannen hebt", werp ik tegen.

"Plannen? Plannen, wie laat je nou nog het geld om plannen te hebben? Dat geld voor mijn plannen komt allemaal terecht in de zakken van die daar in Den Haag". Dan volgt een ware litanie over de politiek, de uitkeringsgerechtigden, de buitenlanders en meer van die onderwerpen. Dit alles wordt ondersteund door een onvoorstelbare hoeveelheid kroketten, waarvan in de papieren zak een wonderbaarlijke vermenigvuldiging lijkt plaats te vinden.

Ik ben geheel in de verdediging gedrongen, beschuldigde partij, en ik zeg ja en amen op alles wat hij zegt. Intussen doe ik wanhopige pogingen hem ervan te overtuigen dat ik een bijzonder interessant boek aan het lezen ben en dat het uitzicht zeer de moeite waard is. Als we stoppen voor Venray zijn de kroketten op. De proviand echter niet. Uit de tas komt een zak met broodjes en mijn medepassagier gaat onvervaard door met eten. De broodjes lijken zijn stemming te verbeteren en hij vraagt mij wat ik doe voor de kost. Het ligt mij op de lippen om te zeggen dat ik een buitenlandse bijstandtrekkende politica (of iets in die orde ben), maar ik voorzie gevaar en antwoord naar waarheid dat ik studente ben. Hij kijkt even bezorgd en vraagt wat ik dan wel studeer. Ik zie mij voor de onmogelijke taak gesteld hem uit te leggen wat Gezondheidswetenschappen zijn. Tot overmaat van

ramp blijkt de man ook wel eens iets gehoord te hebben over een systeem in Maastricht. Ik red me daar redelijk uit en verdere onderwerpen passeren de revue. Al die tijd moet ik uit beleefdheidsoverwegingen mijn ogen gericht houden op zijn slikkende en smakende gestalte. Intussen is het erg warm geworden, het lijkt alsof ze de verwarming te hoog opgestookt hebben. Zoals u weet bestaat er in treinen een strikt verbod op het openen van raampjes, dat vooral in stand wordt gehouden door bejaarden, die ziek schijnen te worden van frisse lucht. De man tegenover mij heeft overigens, in een medische verhandeling over zijn lichaam, blijk gegeven ook last te hebben van deze gevoeligheid. Ik zelf krijg het echter steeds benauwder, ook al doordat ik voor mijn geestesoog beelden zie verschijnen van de verder en verder uitdijende massa van mijn overbuurman. De broodjes zijn inmiddels op en hij is overgegaan op chips en cola. De behoefte tot praten wordt er niet minder om, maar ik ben inmiddels in zo'n ellendige toestand geraakt dat alle lust tot praten mij vergaan is. Ik heb een brandende maag en mijn darmen krimpen. Dan blijkt de man ook nog humor te hebben want hij begint moppen te tappen. Hijzelf vindt ze nog het leukste en als hij lacht, schudt zijn lichaam zo hevig dat ik het ergste vrees voor zijn ruggegraat. Voorbij Nijmegen-Heijendaal krijgen mijn visioenen gestalte. Ik hoor een droge knal en ik zie de vleesmassa uitdijen, zich langzaam verspreiden over de bank en in mijn richting.

Snel pak ik mijn tas van het bagagerok, stop mijn boek erin, grijp mijn jas en stel me op in het halletje. Als de trein stopt kijk ik nog een keer om en zie nog net het hoofd in plooiën onder de schouderlijn zakken. Dan gaan de deuren open en in een wereldtijd bereik ik het perron.

Rieneke Ahsman

Twee jaar geleden bezochten wij, Juul Dassen, Petra van der Veen en Theo Dols een aantal Griekse eilanden. Geïnspireerd door retsina en kleine visjes besloten wij brieven aan een aantal Limburgse bestuurders te schrijven. Ziehier het resultaat. Laat het U smaken. De bestuurders in kwestie hebben nimmer gereageerd.

Geachte heer Kremers,

Omdat wij verzot zijn op de Griekse cultuur, volgden wij het spoor van Odysseus over de Egeïsche Zee. Zo spoelden wij, Homeros reciterend en Papandreou lovend, aan op het barre eiland Lipsos, waar Borias (U weet wel: de Noordenwind) ons dagen lang vasthield. Gelukkig waren er terrassen waar men gegrilde vis kon eten, zo uit de zee, overvloedig besprenkeld met gloeiende Samoswijn. Daar raakten wij in gesprek met de bestuurders van dit eiland, waaronder ook de gouverneur, de heer Lipostratos. Wij vertelden hem over Uw verwoede pogingen om Limburg weer economisch van de grond te krijgen en hij was zeer geïnteresseerd.

Enige dagen later bereikte ons de uitnodiging om in zijn pas gerestaureerde kassiel het diner te komen gebruiken. Wij konden er ook logeren, want het appartement voor president Papandreou en zijn gevolg stond altijd leeg. Hij vertelde ons overigens dat er van de kant van de arme Lipsioten veel kritiek was geweest op de hoge verbouwkosten maar hij ging daar schouderophalend aan voorbij. Een waardige ambtswoning zou immers het prestige van dit achtergebleven eiland vergroten.

Bij de derde gang van het diner, dat zeer smakelijk was, zei Lipostratos tot onze grote verrassing, dat hij ons niet voor niets had uitgenodigd. Hij had nagedacht over Uw Limburg-promoting en had ideeën voor de opleving van Limburgs kwijnende economie door middel van Lipsiotische inbreng. Zo dacht hij aan de uitvoer van een aantal zeer magere, zeer tanige geiten, die bijna geen voedsel nodig hebben - zij zouden bijvoorbeeld kunnen grazen op de voormalige steenberg - en van wier melk men een gortdroge kaas kan maken die het uitstekend doet in kouwe schotel.

Verder bezit het eiland enkel zwavelhoudende bronnen waarvan het geneeskrachtige water uitgewisseld zou kunnen worden met Uw onvolprezen Tregawater. Hij stelde ook voor enkele olijfbomaarden aan te leggen. Op onze opmerking dat die in ons klimaat wellicht niet zouden gedijen, antwoordde hij dat ze het in bevroren toestand uitstekend zouden doen in tje de veau. Verder dacht hij aan de toelevering van een aantal sponsvissers, die met hun werk in de Maas of in een andere vervuilde zijrivier honderden toeristen zouden trekken. Zij nemen de benodigde sponzen natuurlijk zelf mee. Het klapstuk vond hij echter de gedwongen emigratie van een drieduizend werkloze Lipsioten die in Limburg de voormalige mijnen weer rendabel kunnen maken, om zo een lichtend voorbeeld te zijn voor de door sociale voorzieningen verwende, werkloze Limburgers. Indien U op zijn voorstellen in wilt gaan, zal hij de groep geiten plus mijnwerkers plus sponsvissers zelf begeleiden, tesamen met de bisschop van het eiland, die geassisteerd door Mgr. Gijsen op het Vrijthof een oecumenische orthodox-katholieke dienst zou kunnen leiden. Wat het financiële gedeelte betreft, behoeft U zich geen zorgen te maken, want Melina Mercouri (U weet wel, die dubieuze actrice die nu minister van Cultuur is) betaalt alles. Wilt U wel ter verwelkoming een aantal rijstevlaaien neerzetten. Lipostratos vond die vorig jaar bij een bezoek aan het Preunenmint bijzonder smakelijk! De sponsvissers hebben overigens wel witte schoentjes nodig, te verkrijgen in het chinese winkeltje aan de Minckelesstraat. Indien U over meer details wilt beschikken, kunt U contact opnemen met de burgemeester van Maastricht en de directeur van de stadsschouwburg van dezelfde stad die ook op de hoogte zijn!

Aan de directeur van de Stadsschouwburg te Maastricht.

Waarde heer!

Op onze culturele oriëntatietocht langs de Griekse eilanden-archipel, maakten wij een incident mee dat U wellicht zal interesseren. Wij zagen in het amphiheater van Lipsos de door ons zo geliefde "Andromache". Toen wij daarna op een van de elegante terrassen van dit primitieve eiland net halverwege de vergelijking met Racine waren, zagen wij tot onze grote verbazing de grote vedette van het stuk Anna Rimatoropoulos recht op ons afstevenden. Wij verslikten ons in onze retsina, boden haar een stoel aan en loofden haar weergalozes spel. Zij informeerde zeer geïnteresseerd naar onze activiteiten en wij vertelden haar dat wij met de Potsvrouwen een geslaagde uitvoering hadden gegeven van "Andromache" in de Maastrichtse Bonbonnière. Anna werd uitzinnig enthousiast en vroeg meteen of er een culturele uitwisseling mogelijk was tussen Maastricht en het eiland Lipsos. Wat denkt U hiervan?

Wij dachten zelf aan een delegatie, bestaande uit vijf Nachtraove, de cellisten van het Limburgs Symphonie Orkest en Pieke Dassen, begeleid door een Zaat Hermeieke. Anna komt dan als tegenprestatie met "Andromache" en een zeer pure Lipsiaanse Sirtaki dansgroep, slechts bestaande uit weduwen en sponsduikers, naar Maastricht.

Wij zijn ervan overtuigd dat U gretig op dit aanbod ingaat, vooral omdat er nog nooit een culturele uitwisseling tussen Maastricht en Lipsos heeft plaats gevonden. Financieel hoeft U er niet van wakker te liggen want Melina Mercouri (U weet wel, die dubieuze actrice, die nu minister van Cultuur is) betaalt alles. Wij veronderstellen dat U zelf met de Maastrichtse delegatie meekomt. Wilt U dan wel een rijstevlaai meebrengen, zonder slagroom want die slaat om. U kunt ook het beste witte strandschoentjes kopen, te verkrijgen in het Chinese winkeltje in de Minckelesstraat, om te verhinderen dat U in de Egeïsche zeegetjes trapt. Wilt U Uw antwoord zo spoedig mogelijk sturen, na overleg met de gouverneur, die ook reeds benaderd is?

Tot ziens!

Avanti populi,
Odysseus, Penelope, Helena.

Vacatures student-assistenten medische faculteit

Skillslab: 6 student assistenten voor 0,1 fte.

project: bejaardencontacten
taak:
- kontaktpersoon zijn in een aantal bejaardentehuizen
- zorgen voor patiëntselectie
- voorbereiden en begeleiden student-bejaardencontact
- leiden van het groeps gesprek ter nabespreking van deze contacten
- meewerken aan de vormgeving van deze contacten als onderdeel van het tweede stroomonderwijs.

Vereist: 4e jaars student

Inlichtingen: kunnen worden ingewonnen bij mw. C. Stuurman, tel. 882222, t.st. 294.

Vakaturenummer: 096

Skillslab: 3 student assistenten voor 0,1 fte

project element: de (simulatie)patiënt.
taak:
- begeleiden van SPK'S
- zorgdragen voor goede audiovisuele opnamen van SPK's
- deelnemen aan projectelementvergaderingen en daarin genomen besluiten helpen uitvoeren.
- deelnemen aan trainingen van simulatiepatiënten
- deelnemen aan het maken of verbeteren van simulatie rollen.

vereist: studenten moeten (enige) ervaring hebben met simulatiepatiënten. 2e, 3e en 4e jaars studenten hebben deze ervaring al in voorafgaande jaren opgedaan.

Inlichtingen: kunnen worden ingewonnen bij mw. J. Colles, tel. 882222, t.st. 294

vakature nummer: 097

Kapaciteitsgroep Pathologie.

project: Makers in colorectal cancer
taak: een aantal op de afdeling ontwikkelde monoclonale antilichamen, gericht tegen slijmdeurterminanten, zijn redelijk biochemisch gekarakteriseerd. Met onderzoek naar het voorkomen van deze slijmdeurterminanten in verschillende weefselsoorten is een begin gemaakt. Bij de uitwerking hiervan zal een student-assistent kunnen worden betrokken. Ook zal worden bestudeerd, in hoeverre de monoclonalen een rol kunnen spelen bij de diagnostiek en het karakteriseren van aandoeningen, waarin veranderingen van het slijmpatroon een rol spelen (normale dikke darmmucosa - transitioneel slijmvlies - adenomen - carcinomen; colitis caecerosa - risico patiënten voor kanker ontwikkeling)
Vereist: De student zal over enige (microscopische) anatomische en pathofysiologische basiskennis moeten beschikken en geïnteresseerd moeten zijn in onderzoek naar "mechanisms of disease". Vooral ontwikkeling van zijn celbiologische kennis zal worden gestimuleerd. Bij voorkeur wordt gedacht aan een derde of vierde jaars student.
Inlichtingen: kunnen worden ingewonnen bij prof. dr. F. Bosman t.st. 585.

Vakature nummer: 098

Kapaciteitsgroep Medische Psychologie.

project: Taakkenmerken, arbeidstevredenheid, stress en coping bij verpleegkundigen van ICU's en verpleegkundigen van algemene verpleegafdelingen.
taak:
- verzamelen, registreren en verwerken van recente literatuur
- meehelpen bij het voorbereiden en de afname van de enquetes op circa 20 verpleegafdelingen
- meehelpen bij de opslag en verwer-

king van de gegevens m.b.v. de computer.

vereist:
- studiejaar: 3e of 4e jaars student(e)
- goed mondeling en schriftelijk uitdrukkingsvermogen
- goede sociale vaardigheden
- bereidheid tot reizen

Inlichtingen: kunnen worden ingewonnen bij dr. J.A. Landeweerd, t.st. 376.

Vakaturenummer: 099.

Kapaciteitsgroep Arbeidsgeneeskunde.

project: Verven en lakken op waterbasis.
taak: Bestuderen van de mogelijke interactie tussen geneesmiddelen en componenten uit verven (b.v. oplosmiddelen) door middel van
a. literatuuronderzoek en
b. een computersimulatie in een fysiologisch model.

Vereist: 4e jaars Medische Faculteit, kennis van farmacokinetiek en therapie. Belangstelling voor arbeidstoxicologie; chemische problematiek op de werkplek. Ervaring in het werken met microcomputers.

Inlichtingen: kunnen worden ingewonnen bij prof. dr. Tj. de Boorder, t.st. 623.

Vakaturenummer: 100.

Kapaciteitsgroep Klinische Psychiatrie.

project: panic disorder: Experimentele simulatie en therapie.
taak: "Participatie aan het onderzoek: "CO₂-gevoeligheid en respiratoire controle in angststoornissen". In het bijzonder het (mede) verrichten van psychopathologische (d.m.v. screeningslijsten) en fysiologische (respiratoire parameters zoals ademvolume en frequentie, CO₂ gevoeligheid...) metingen bij patiënten en gezonde proefpersonen. Participatie in data analyse.
Vereist: -derde- of vierde-jaars student
- goede kennis van respiratoire fysiologie en/of psychopathologie sterkt tot aanbeveling.
Inlichtingen: kunnen worden ingewonnen bij Dr. E. Griez, tel. 633444, t.st. 2089.

Vakaturenummer: 101.

Kapaciteitsgroep Genetica/Celbiologie

project: De ouderlijke herkomst van het chromosoom bij kinderen met trisomie.
taak: De student zal in mindere of meerdere mate worden ingezet bij alle onderdelen van het project, t.w. de intake van de onderzoekspersonen, de afname van het onderzoeksmateriaal, het bewerken daarvan, d.w.z. onderzoek naar chromosomale en DNA polymorfismen en de evaluatie van de resultaten.
Vereist: Bij voorkeur 3e studiejaar omdat bij de aanvang van het studentassistentenblok 2.1 doorlopen moet zijn.
Inlichtingen: bij J.P.M. Geraedts, t.st. 621.

Vakaturenummer: 102.

Kapaciteitsgroep Neurologie

project: spontaan gedrag, reactief gedrag en klinisch neurofysiologisch onderzoek bij vroeggeborenen.
taak:
- kennismaking neurologische ontwikkeling pasgeborene
- basis wetenschappelijk onderzoek, sterk klinisch gericht
- assistentie bewerking van reeds verzamelde gegevens
vereist: 3e/4e jaars

Inlichtingen bij prof. dr. P.J.M. v.d. Lugt, t.st. 2141.

Vakature nummer: 103.

Kapaciteitsgroep Cardiologie.

Project: Waarde van geprogrammeerde elektrische stimulatie van het hart, en niet-invasieve onderzoeksmethoden voor het bepalen van de effectiviteit van behandeling van hartritme stoornissen.
Taak: eigen onderzoek, assistentie bij lopend en bij nieuw op te starten onderzoek. Het gaat hierbij met name om de verzameling en de verwerking van klinische gegevens.
Vereist:
-studiejaar 3 en 4
- basale kennis van cardiologie
- grote mate van zelfstandigheid
- interesse in wetenschappelijk onderzoek.

Inlichtingen bij prof. dr. H.J.J. Wellens, t.st. 2140.

Vakaturenummer: 104.

Kapaciteitsgroep Huisartsgeneeskunde.

project: de verpleeghuisarts als consultant voor de huisarts.
taak: hulp bij dataverwerking en data-analyse.
vereist: 4e jaars student met enige ervaring met SPSS programmatuur.
Inlichtingen bij W.M. van Zutphen, tel. 882222 t.st. 281.

Vakaturenummer: 105.

Kapaciteitsgroep Medische Microbiologie.

project: de betekenis van de samenstelling van de voeding voor de andogene productie van prostaglandines leukotrienen en de consequenties hiervan voor de cellulaire immuniteit: invloed op macrofaag effector functies.
Taak: het karakteriseren en scheiden van de verschillende macrofaag-populaties voorkomend in peritoneaal exudaat en bloed van ratten. Histologische, histochemische, biologische en biofysische technieken en methoden worden hierbij toegepast. De vraagstelling is ontleend aan het feit dat een goede beschrijving van de verschillende populaties van ratten-macrofaaten niet beschikbaar is.
Vereist: 3e/4e jaars student. Enige ervaring met het werken op een laboratorium zou nuttig kunnen zijn.
Inlichtingen bij C. Bruggeman, t.st. 630.

Vakaturenummer: 106.

Kapaciteitsgroep Interne Geneeskunde

project: Groei en differentiatie van tumorcellen.
taak: Onderzoek naar de relatie tussen het DNA-gehalte van tumorcellen en de klinische kenmerken van patiënten met ovariumcarcinoom. Een deel is laboratorium onderzoek, een ander deel status onderzoek.
Vereist: 4e jaars student.
Inlichtingen bij G.H. Blijham, t.st. 2038.

Vakaturenummer: 107.

Kapaciteitsgroep Klinische Psychiatrie

deelproject: neuropsychologie en psychobiologie.
hoofdproject: veroudering.
Taak: literatuurstudie naar de fysiologische rol van inositolfosfolipiden in de hersencelmembraan, met nadruk op
1. betekenis voor functioneren van de hersenen
2. rol bij verouderingsprocessen
3. rol bij therapeutische- en toxische effecten van Lithium
4. veranderd inositolmetabolisme bij diverse neurologische ziektebeelden.

Op grond van de literatuurstudie, uitvoeren van voorbereidend werk voor aanmaak van onderzoeksprotocollen en van een onderwijsvoorziening (o.a. in 1987 te starten met researchstagtes).

Vereist: studiejaar 4. Gevolgd hebben van "Hoofdzaken en kopzorgen" is een voorwaarde.
Interesse in wetenschappelijk onderzoek en in de Neurowetenschappen strekt tot aanbeveling.

Schriftelijke communicatievaardigheid is vereist.
Inlichtingen bij prof. dr. J. Jolles, tel. 633444 tel. 633444 t.st. 2104.

Vakaturenummer: 108.

Kapaciteitsgroep Sociale Psychiatrie.

project: Mental Health Case Register.
taak: deelnemen aan een beschrijving van het sociale netwerk van een groep drugsverslaafden, inzorg bij het CAD Maastricht.
vereist:
- affiniteit tot het werken met kwantitatieve gegevens
- belangstelling voor onderzoek op dit gebied van de geestelijke gezondheidszorg.
Inlichtingen bij H. Hamers, tel. 882222, t.st. 241.

Vakaturenummer: 109.

Skillslab

project: studie-anamnese
taak:
- bepalen onderzoeksgroep studenten
- het voorzien van informatie en begeleiden van deze onderzoeksgroep
- verzamelen van gegevens
- zelfstandig deelonderzoeken uitvoeren op grond van bovenstaande gegevens naar aanleiding van zelf bedachte hypothesen omtrent studiesucces of studiefalen
- data invoer en bewerking
- rapportage en overleg met medewerkers
- medewerking aan vormgeving nieuwe studie-anamnese
- actieve participatie met betrekking tot planning nieuwe activiteiten in het kader van de studiebegeleiding.
Vereist: 3e/4e jaars
Inlichtingen bij S. van Luyk, tel. 882222 t.st. 266.

Vakaturenummer: 110.

Kapaciteitsgroep Onderwijsontwikkeling en -Research

project: evaluatie en vaardigheden
taak:
- ondersteuning nieuw opgezette pilot experimenten
- voorbereiden "experimentele toets situaties" en deels uitvoering ervan
- uitvoering van kennistoetsing over vaardigheden
- bewerken gegevens zelfoordeel studenten
- overleg met facultaire medewerkers m.b.t. bovengenoemde werkzaamheden
- meewerken aan vormgeving en inhoud van experimentele toetsstations
- verrichten van literatuurstudie en verslaglegging samen met de projectleiding
- actieve participatie m.b.t. planning nieuwe activiteiten in het kader van het onderzoeksproject.
- verdere uitbouw literatuur archiveringssysteem, dit wil zeggen:
* invoer literatuur
* toekennen trefwoorden
* programmatuur bijstellen
* uitbreiding functies van het programma.

Vereist: 3e/4e jaars
Inlichtingen bij C. v.d. Vleuten, tel. 882222 t.st. 310.

Vakaturenummer: 111.

Kapaciteitsgroep Kindergeneeskunde.

project: Cerebrale bloeddorstroming en viscositeit bij pasgeborenen.
taak:
a. verrichten van metingen van plasma viscositeit en erythrocyten aggregatie bij pasgeborenen.
b. meewerken aan metingen (non-invasieve Doppler techniek) van cerebrale doorbloeding.
Vereist:
- 3e of 4e studiejaar
- basale kennis fysiologie van de haardynamica
- hoge mate van accuratesse.
Inlichtingen bij W.J. Maertzdorf, tel. 862362.

Vakaturenummer: 112.

Kapaciteitsgroep Fysiologie.

project: veranderingen van de microcirculatie en metabolisme van de skeletspier na lichamelijke inspanning.
taak:
- assisteren bij humane inspanningsproeven en bij dierprouwen
- assisteren bij het verzamelen en verwerken van experimenteel verkregen data
- bij geschiktheid deels zelfstandig uitvoeren van enkele biochemische analyses.
vereist:
- actieve, zelfstandige student(e) met een goede basis van de fysiologie. De student moet handig zijn en grote affiniteit hebben met wetenschappelijk onderzoek, waarbij ook proefdieren gebruikt worden.
Inlichtingen bij H. Kuipers, t.st. 474.

Vakaturenummer: 113.

Kapaciteitsgroep Pathologie

project: expressie van secretair component in gynaecologische tumoren.
taak:
expressie van secretair component (SC) in endometrium klierbuizen blijkt te zijn beperkt tot de postovulatoire cyclusfase. Het antigeen komt daarnaast in de meeste carcinomen van het endometrium tot expressie. Deze waarneming intrigerend, omdat men algemeen aanneemt dat oestrogenen in de genese van dit type tumor een overwegende rol spelen. In een grote serie normale endometria zal de relatie van SC expressie met steroid receptoren worden onderzocht. Tevens zal worden bestudeerd of SC een nuttige marker is bij de identificatie van premaligne aandoeningen van het endometrium.
Vereist: de student zal over enige (macroscopische) anatomische en pathofysiologische basiskennis moeten beschikken en geïnteresseerd zijn in onderzoek naar "mechanisms of disease". Bij voorkeur wordt gedacht aan een derde of vierde jaars student.
Inlichtingen bij J. Arends, tel. 862274.

Vakaturenummer: 114.

Kapaciteitsgroep Pathologie

project: groei en differentiatie van tumorcellen in colon carcinomen.
Taak: De student zal betrokken zijn bij onderzoek naar amplificatie en expressie van oncogenen in colorectaal carcinoom. Daarbij zal gebruik gemaakt worden van moleculair biologische technieken (DNA-RNA isolatie, Southern blotting, in situ hybridizatie) op menselijk tumormateriaal. De resultaten zullen worden beoordeeld in relatie tot celbiologische en klinische kenmerken van de betreffende tumoren.
Vereist:
- Basale celbiologische en oncologische kennis
- 3e of 4e jaars student
- iemand met enige ervaring in biochemische technieken geniet de voorkeur.

Inlichtingen bij prof. dr. F. Bosman, t.st.

Vakaturenummer: 115.

Kapaciteitsgroep Onderwijsontwikkeling en Research

Project: probleemgestuurd leren.

De student-assistent zal literatuuronderzoek verrichten van bestaande studie-studies op het terrein van de evaluatie van diagnostiek en hiervan verslaglegging doen.
Vereist: In verband met de benodigde kennis 3e of 4e jaars. De student zal ver-
gave moeten hebben voor kwantitatieve benaderingen van problemen bereid moeten zijn om computer-vaardigheden te leren.

Inlichtingen bij dr. H. Schmidt, tel. 222, t.st. 303.

Vakaturenummer: 116.

Kapaciteitsgroep Economie van de Gezondheidszorg

Project: ontwikkeling model voor economische evaluatie van diagnostiek toegepast op aanvragen endoscopie dan wel radiodiagnostiek van tractus digestives onderzoek vsm de huisarts.

De student-assistent zal literatuuronderzoek verrichten van bestaande studie-studies op het terrein van de evaluatie van diagnostiek en hiervan verslaglegging doen.
Vereist: In verband met de benodigde kennis 3e of 4e jaars. De student zal ver-

gave moeten hebben voor kwantitatieve benaderingen van problemen bereid moeten zijn om computer-vaardigheden te leren.
Inlichtingen bij drs. A. Arent, tel. 550, t.st. 35.

Vakaturenummer: 117.

Kapaciteitsgroep Huisartsgeneeskunde

Project: effect van furosemide en thiazidiatremie op oedeem t.g.v. chronische veneuze insufficiëntie.

De student-assistent zal literatuuronderzoek verrichten van bestaande studie-studies op het terrein van de evaluatie van diagnostiek en hiervan verslaglegging doen.
Vereist: In verband met de benodigde kennis 3e of 4e jaars. De student zal ver-
gave moeten hebben voor kwantitatieve benaderingen van problemen bereid moeten zijn om computer-vaardigheden te leren.
Inlichtingen bij G.A.de Bruyn, tel. 222, t.st. 274.

Vakaturenummer: 118

Kapaciteitsgroep Cardiologie

Project: Klinische electrofyysiologie van de hart- en geleidingsstoornissen van de

De student-assistent zal literatuuronderzoek verrichten van bestaande studie-studies op het terrein van de evaluatie van diagnostiek en hiervan verslaglegging doen.

De student-assistent zal literatuuronderzoek verrichten van bestaande studie-studies op het terrein van de evaluatie van diagnostiek en hiervan verslaglegging doen.

Vereist: In verband met de benodigde kennis 3e of 4e jaars. De student zal ver-

gave moeten hebben voor kwantitatieve benaderingen van problemen bereid moeten zijn om computer-vaardigheden te leren.

Inlichtingen bij dr. P. Brugada, tel. 222, t.st. 14.

Vakaturenummer: 119

Kapaciteitsgroep Huisartsgeneeskunde

Project: Registratienet huisartspraktijk

Nota bene

Studentassistenten gelden alleen voor studenten die zich voorbereiden op het doctoraal examen. Schriftelijke sollicitaties onder duidelijke vermelding van het betreffende vakaturenummer op brief en envelop voor 20 juli a.s. te richten aan de dienst Personele Zaken.

Taak: Behulpzaam zijn bij de implementatie van een geautomatiseerd huisarts-onderzoekstelsel in de h.a.praktijk. Bewerking van consultgegevens ten behoeve van onderzoek en onderwijs, alsmede hulp bij de ontwikkeling van programma's voor deze bewerking.
Vereist: 4e, evt. 3e jaars student. Kennis van probleemgeoriënteerde werkwijze volgens het SOEP-model is van belang.
Inlichtingen bij C. de Geus, tel. 882222 t.st. 285.

Vakaturenummer 120

Kapaciteitsgroep Medische Sociologie

Project: Herstel van revalidatiepatiënten en continuïteit van zorg.

Taak: - Onder begeleiding verrichten van literatuuronderzoek op het terrein van continuïteit van zorg in relatie tot het functioneren van patiënten.

- Bewerking en analyse van uit het onderzoek voortkomende gegevens m.b.t. de zorgverlening aan reuma- en dwarslaesiepatiënten na ontslag uit het revalidatiecentrum.

Vereist: Zelfstandig literatuuronderzoek.

De werkzaamheden zullen grotendeels plaatsvinden op het Instituut voor Revalidatie Vraagstukken te Hoensbroek.

Inlichtingen: J. Diederiks, t.st. 605

Vakaturenummer 121

Kapaciteitsgroep Anatomie/Embryologie

t.b.v. de snijzaal en studielandschap

Taak: De student-assistenten spelen een belangrijke rol bij de voorbereiding van docent-onafhankelijke leermiddelen die in het kader van de reguliere blokken worden ingezet.

Vereist: -gebleken belangstelling voor het anatomisch onderwijs;
- te ontwikkelen vaardigheden op het terrein van de anatomische dissectie en als eerste lijns inhoudsdeskundige.

Inlichtingen: prof. dr. J. Drukker, t.st. 558.

Vakaturenummer 122

Buro Onderwijs FdG

Openingstijden Verkoopbalie.

De Verkoopbalie zal gesloten zijn van 21 juli 1986 tot 19 augustus 1986.

Aan: alle studenten der Geneeskunde,

jaar 1 t/m 4.

Betreft: Start Academisch jaar

1986/1987.

Het Bureau Onderwijs FdG deelt hierbij mee dat het reguliere Curriculum voor het academisch jaar 1986/1987 start op 11 september 1986 (week 36).

Aan: alle studenten FdG

Betreft: uitreikingsdata Propaedeuse-,
Doctoraal- Basisartsgetuigschrift 1986.
Uitreikingsdata van de propaedeuse-

doctoraal- en basisartsgetuigschriften in 1986:

Uitreikingsdatum: Getuigschrift:

4 september 1986 Propaedeuse

11 september 1986 Doctoraal

20 november 1986 Doctoraal

24 juli 1986 Basisarts

18 september 1986 Basisarts

20 november 1986 Basisarts

Aan: Tweede jaars studenten Faculteit der Geneeskunde

Betreft: Data tweede jaars

vaardigheidstoets

Hiermede berichten wij u dat de tweede jaars vaardigheidstoets van 1985/1986 wederom zal worden afgenomen in het begin van het derde curriculumjaar; in de week voorafgaande aan blok 3.1.

Dit betekent dat de tweede jaars vaardigheidstoets 1985/1986 zal worden afgenomen in week 36 en wel op donderdag 4 september 1986 en op vrijdag 5 september 1986.

De exacte examentijdstippen per student zullen zoals gebruikelijk minimaal tien dagen voor afname van de toets worden bekend gemaakt door middel van publicatie op de infoborden bij het Bureau Onderwijs FdG in het Hoofdegebouw.

Aan: alle vijfde en zesde jaars studenten Geneeskunde.

Betreft: Stageboeken jaar 5 en 6

De centrale verspreiding van de stageboeken vindt plaats door het Bureau Onderwijs FdG.

Rond eind juli ontvangt iedere student van het vijfde jaar ALLE stageboeken van de stades die hij/zij gedurende het academisch jaar gaat volgen. Deze verspreiding vindt plaats PER POST. Het gaat hierbij voor de vijfdejaars studenten om de stades Chirurgie, Interne Geneeskunde en Oriëntatie in de Huisartspraktijk.

De zesdejaars studenten ontvangen ALLE stageboeken van de overige stades die zij gedurende het academisch jaar 1986/1987 gaan volgen.

Tevens kunt u het programmaboekje Keuze-onderwijs jaar 5 en 6 tegemoet zien.

Mocht er tijdens het co-schap behoefte zijn aan een extra exemplaar van een stageboek, dan is dat te verkrijgen bij de informatiebalie van het Bureau Onderwijs FdG (elke dag van 11.30 uur tot 12.30 uur in kamer 0.25 van het Hoofdegebouw).

Spreekuur Voorzitter

Examencommissie.

Het spreekuur van de voorzitter van de Examencommissie zal iedere maandagmorgen plaatsvinden, behalve de eerste maandag van de maand. Men kan hiervoor telefonisch een afspraak maken via telefoonnummer 433 in het Hoofdegebouw. Studenten die inzage willen in hun studie-archief kunnen hiertoe uitsluitend een telefonische afspraak maken via nummer 433 Hoofdegebouw.

Algemene Wetenschappen Basisvoorziening Wijsbegeerte

Lezing: "Reductionism and Molecular Biology: a Reappraisal"

Op 1 juli houdt Sahotra Sarkar, wetenschapsfilosoof aan de University of Chicago een lezing over "Reductionism and Molecular Biology: a Reappraisal".

Na afloop is er gelegenheid tot discussie. De lezing, die georganiseerd wordt door de Faculteit der Algemene Wetenschappen heeft plaats op 1 juli om 15.00 uur in kamer 124 van het Gouvernement, Bouillonstraat 4.

Interfacultaire Wetenschapscommissie Vacature geleding WP

De Interfacultaire Wetenschapscommissie houdt zich bezig met de beleidsadviesing op het terrein van het onderzoek binnen de Faculteit der Geneeskunde en de Algemene Faculteit/Gezondheidswetenschappen.

Een belangrijk onderdeel van deze taak vormt het beoordelen van onderzoeksprojecten. De commissie wordt primair op basis van benodigde deskundigheid samengesteld, waarbij rekening wordt gehouden met een goede spreiding over de diverse clusters van capaciteitsgroepen alsook de vigerende onderzoeksthema's.

Er is binnen de commissie een vacature binnen de geleding wetenschappelijk personeel, te weten:

1 vacature binnen het eerstelijns cluster/cluster overige capaciteitsgroepen Medische Faculteit.

Aan leden van de Interfacultaire Wetenschapscommissie worden de volgende eisen gesteld:

- beschikken over een aantoonbare, ruime onderzoekservaring
- participeren in lopend onderzoek, bij voorkeur in een leidinggevende functie
- bekendheid met en affiniteit tot de interne onderzoeksorganisatie en landelijke ontwikkelingen op het terrein van het wetenschapsbeleid (b.v. vermelding van functies in 2e of 3e geldstroomorganisaties, lidmaatschappen van relevante landelijke commissies)
- beschikken over voldoende tijd om werkzaamheden, die aan het lidmaatschap van de Interfacultaire Wetenschapscommissie verbonden zijn, uit te voeren (refereren van projecten, voorbereiding en bijwonen vergaderingen, opstellen pre-adviezen e.d.; geschatte tijdsinvestering 4 uur per week - voor Dagelijks Bestuur leden 8 uur per week) - voor de duur van 2 à 3 jaar met mogelijkheid tot herbenoeming. Tegenover deze tijdsinvestering staat geen compensatie.

Belangstellenden uit de Faculteit der Geneeskunde, die menen te voldoen aan deze eisen, dienen hun interesse voor het lidmaatschap schriftelijk bekend te maken vóór 28 juni 1986 aan de secretaris van de Interfacultaire Wetenschapscommissie, p/a Bureau Onderzoek/Faculteit der Geneeskunde, Hoofdegebouw. Een selectiecommissie, bestaande uit de leden van het Dagelijks Bestuur van de commissie, zal uit de kring van gegadigden een vertrouwelijke voordracht samenstellen die aan de beide Faculteitsraden wordt voorgelegd.

Vacature geleding NWP

Binnen de Interfacultaire Wetenschapscommissie is voorts een NWP-zetel vacant; een zetel te bezetten door NWP Algemene Faculteit. Een selectiecommissie, bestaande uit de NWP Raads- en Bestuursleden Faculteit der Geneeskunde en Algemene Faculteit, roepen kandidaten op voor deze zetel.

Bij de selectie zullen de volgende criteria worden gehanteerd:

1. bekendheid met de interne onderzoeksorganisatie en de landelijke ontwikkelingen op het terrein van wetenschapsbeleid
2. participatie in de facultaire onderzoeksprogramma's
3. inhoudelijk inzicht in de NWP-taken binnen de onderzoeksprogramma's
4. serieuze belangstelling voor de eerste lijns oriëntatie
5. beschikken over voldoende tijd om de werkzaamheden die aan het lidmaatschap van de Interfacultaire Wetenschapscommissie verbonden zijn, uit te voeren.

Geïnteresseerden worden verzocht voor 28 juni 1986 schriftelijk te reageren.

Voorts komt per 1 september 1986 vacant de functie van

Voorzitter Interfacultaire Wetenschapscommissie

* De Interfacultaire Wetenschapscommissie houdt zich bezig met de beleidsadviesing op het gebied van het wetenschappelijk onderzoek binnen de Faculteit der Geneeskunde en de Faculteit Gezondheidswetenschappen.

* Van kandidaten wordt met name verwacht dat zij

- bestuurlijke kwaliteiten bezitten;
- bekend zijn met landelijke en lokale beleidsontwikkelingen op het gebied van het wetenschappelijk onderzoek;
- gezag genieten in wetenschappelijke kringen;
- op de hoogte zijn van en affiniteit hebben tot de alhier vigerende research-organisatie;
- beschikken over voldoende tijd om de functie waar te maken.

* Inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij de door de Faculteitsraden ingestelde Vertrouwenscommissie, in concreto bij Prof.dr. F. Rutten (tel. 254550) en dr. C. Vermeer (tel. 888457).

* De zittingsperiode van bedoelde functie bedraagt 2 jaren.

Zij die belangstelling hebben voor deze functie, gelieve dit voor 28 juni 1986 schriftelijk kenbaar te maken bij de secretaris a.i. van de Vertrouwenscommissie, A. Luermans, bureau Medische Faculteit, Hoofdegebouw.

Zij die de Vertrouwenscommissie willen attenderen op geschikte kandidaten gelieve dit te melden, eveneens voor 28 juni 1986, aan de secretaris.

Vacatures Juridische Faculteit

Ten behoeve van het onderwijs in de Faculteit der Rechtsgeleerdheid worden gegadigden opgeroepen voor de functie van

DOCENT

voor de periode van een jaar.
Taak: - het vervullen van diverse onderwijsrollen (tutor, practicumdocent, e.d.) in jaar een of twee van het curriculum van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid

- het incidenteel leveren van een bijdrage aan het derde- en vierdejaars onderwijs, afhankelijk van deskundigheid en belangstelling.

Vereist: - doctoraal examen in de rechtsgeleerdheid

- belangstelling voor juridisch onderwijs

Rechtspositie: de medewerkers zullen worden aangesteld in de rang van toegevoegd docent (schaal 8)

Inlichtingen: bij mw. Mr. A van Bers (tel. 888704) en drs. J. Moust (tel. 888776).

In het kader van het streven van de faculteit der Rechtsgeleerdheid naar een evenwichtige personeelsopbouw genieten bij gelijkwaardige bekwaamheid en geschiktheid vrouwen de voorkeur. Zij worden daarom uitdrukkelijk uitgenodigd te solliciteren.

Zij die belangstelling hebben voor de aangeboden functie kunnen een voorlichtingsbrochure over de studie in de Rechtsgeleerdheid afzonderlijk schriftelijk aanvragen bij de Dienst Personele Zaken.

Vacaturenummer 091

Schriftelijke sollicitaties, onder vermelding van het vacaturenummer op brief en envelop, binnen 14 dagen richten aan de dienst Personele Zaken van de Rijksuniversiteit Limburg, postbus 616, 6200 MD Maastricht.

Bij de Faculteit der Rechtsgeleerdheid kunnen in de periode 1 september 1986-1 september 1987

STUDENT-ASSISTENTEN (m/v)

geplaatst worden met een werktijdfactor van 2 of 3 dagdelen (zoals aangegeven). Werkzaamheden zullen bestaan uit ondersteuning van het onderzoek van de volgende projecten:

- 1 s.a. (0,3) tbv capaciteitsgroep publiekrecht (vacaturenummer 66)
- 1 s.a. (0,3) tbv capaciteitsgroep privaatrecht (vacaturenummer 67)
- 1 s.a. (0,3) tbv capaciteitsgroep meta-juridica (vacaturenummer 68)
- 1 s.a. (0,3) tbv capaciteitsgroep strafrecht (vacaturenummer 69)
- 1 s.a. (0,3) tbv capaciteitsgroep internationaal publiekrecht (vacaturenummer 70)
- 1 s.a. (0,3) tbv het onderzoeksproject Vrouw en Recht (L. Brunott) (vacaturenummer 71)
- 1 s.a. (0,3) tbv het onderzoeksproject Mensenrechten (Th.C. van Boven) (vacaturenummer 72)
- 1 s.a. (0,3) tbv het onderzoeksproject Beleidsvelden Regelgeving, deelproject Bouwen en Wonen (C. Adriaansens) (vacaturenummer 73)
- 2 s.a. (0,3) tbv het onderzoeksproject Lokale Politiek (K. Dittrich) (vacaturenummer 74)
- 1 s.a. (0,3) tbv het onderzoeksproject Voorbereidend Onderzoek in Strafzaken (H. Lensing) (vacaturenummer 75)
- 1 s.a. (0,3) tbv onderzoek naar toetsingscriteria Raad van State (R. Bakker) (vacaturenummer 76)
- 1 s.a. (0,2) tbv onderzoek Stelselher-

ziening Sociale Zekerheid (F. de Kok) (vacaturenummer 77)

- 1 s.a. (0,2) tbv onderzoek milieurecht (M. Heldeweg) (vacaturenummer 78)

- 1 s.a. (0,3) tbv diverse onderzoeksprojecten (G.R. de Groot) (vacaturenummer 79)

- 1 s.a. (0,3) tbv diverse onderwijsprojecten (G. Rijken) (vacaturenummer 80)

- 1 s.a. (0,2) tbv rechtshistorisch onderzoek (L. Berkvens) (vacaturenummer 81)

- 1 s.a. (0,2) tbv ontwikkeling computerprogramma's (F. Fernhout) (vacaturenummer 82)

- 1 s.a. (0,3) tbv onderzoek penitentiair recht (J. Balkema) (vacaturenummer 83)

- 1 s.a. (0,3) tbv onderzoeksondersteunende werkzaamheden inzake 'Nakoming van Verbintenissen' (A. Bolt) (vacaturenummer 84)

Aanstelling: zal geschieden in de rang van student-assistent

Vereisten: propedeuse Nederlands Recht en belangstelling voor een van de onderzoeksprojecten.

Aanmelding: voor (een van) de assistentschappen kan geschieden bij M.L. Coninx voor 25 juni onder vermelding van het vacaturenummer. Indien men wil solliciteren naar meerdere vacatures, dan dient voor elke vacature een afzonderlijke sollicitatiebrief te worden geschreven.

Inlichtingen: kunnen worden verkregen bij de projectleiders. Op het secretariaat Nederlands Recht liggen de projectomschrijvingen ter inzage (M.L. Coninx, kamer 1033-B).

Bij de Faculteit der Rechtsgeleerdheid kunnen in de periode 1 september 1986-1 september 1987

12 STUDENT-ASSISTENTEN tbv ONDERWIJS m/v

geplaatst worden met een werktijdfactor van 0,3 (3 dagdelen per week)

Werkzaamheden: de werkzaamheden zullen bestaan uit het begeleiden van eerstejaars onderwijsgroepen. Zij zullen worden ingeschakeld als tutor.

Daarnaast zullen zij ingeschakeld worden bij de onderzoeksactiviteiten van de staf en optreden als invaller bij ziekte of afwezigheid van andere student-assistenten.

Aanstelling: zal geschieden in de rang van student-assistent.

Vereisten: in beginsel komen alleen huidige tweede en derdejaars studenten voor deze functie in aanmerking.

Aanmelding voor een assistentschap kan geschieden bij M. Sprengers (kamer 0041, Nieuwenhof) voor 25 juli a.s. onder vermelding van vacaturenummer 86.

Inlichtingen: bij R. Bakker, tel. 126.

Nederlands Recht

In het studiejaar 1986/1987 kan helaas geen rekening meer gehouden worden met voorkeuren van studenten (dag- en avond) voor bepaalde tijden en dagen voor wat betreft onderwijs- en praktijkgroepen. Er kan eventueel onderling geruikd worden. Dit dient dan wel doorgegeven te worden aan buro onderwijs.

Bij de verkoopbalie secundaire onderwijsvoorzieningen in het Hoofdgebouw zijn de volgende literatuurklappers nog verkrijgbaar:

Afspraken; Arbeid; Rechtspersoon; Vrouw en recht; Onrechtmatig gedrag; Overheid en privaatrecht; De Gedraging; Vertegenwoordiging; Bewijs; Internationale samenwerking; Eigendom; Wieg-Graf.

Woensdag 25 juni, 15.00 uur vergadert de Fakulteitsraad in de praktijkruimte.

Ten behoeve van de stages houdt V. Hautvast spreekuur op maandag, dinsdag en woensdag van 11.00 uur - 12.00 uur, kamer 1084, tuinvleugel.

Ekonomie

Aan alle studenten FdEW

Examenbeslissingen FdEW 1985/1986.

Op DONDERDAG 10 JULI 1986 vindt de vergadering plaats van de Vaste Commissie voor de Examens FdEW. In deze bijeenkomst zal de VCE, aan de hand van de individuele studieresultaten, examenbeslissingen nemen. Elke student ontvangt aansluitend schriftelijk bericht van deze beslissing aan zijn huisadres (NIET studie-adres). In de vakantieperiode vinden een aantal herkansingen plaats voor praktikumtoetsen. Voor data, tijdstippen en plaats van deze herkansingen wordt verwezen naar de publikatieborden.

Op DONDERDAG 28 AUGUSTUS 1986 vindt de tweede bijeenkomst plaats, waarin de VCE - aan de hand van individuele studieresultaten - examenbeslissingen zal nemen. Aansluitend worden deze beslissingen schriftelijk meegedeeld aan de betreffende studenten.

Individuele uitdraai per student van Voortgangstoets 4.

De individuele uitdraai per student van voortgangstoets 4 dd. 17.06.1986 wordt, tezamen met de examenbeslissingen, toegezonden aan de studenten.

Aan alle eerstejaars studenten FdEW

Bloktoets 1.6.

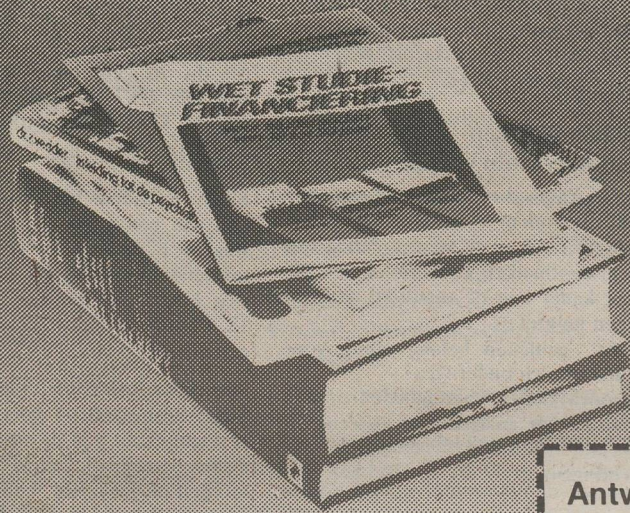
Op VRIJDAG 27 JUNI 1986 wordt bloktoets 1.6. afgenomen in de Oostzaal van de Eurohal. Deelneming aan de bloktoets is verplicht. De toets begint om 13.30 uur en eindigt om 16.30 uur. De studenten kunnen de zaal binnen vanaf 13.15 uur. De antwoordformulieren liggen op volgorde van registratienummer op de tafel. Het is verplicht de kollegekaart duidelijk zichtbaar op de tafel neer te leggen t.b.v. de surveillanten. De antwoordformulieren dienen ingevuld te worden met een HB-potlood, dat de studenten zelf dienen mee te brengen. De antwoord sleutel van bloktoets 1.6. is vanaf 16.30 uur verkrijgbaar bij de informatiebalie van het Bureau Onderwijs FdEW, 3e etage Hoofdgebouw.

Herkansing propaedeuse-scripties 1985/1986.

Studenten die een onvoldoende beoordeling hebben voor de propaedeuse scriptie dienen uiterlijk 25 JULI 1986 hun herschreven scriptie in tweevoud te leveren bij het Bureau Onderwijs FdEW. De beoordeling wordt uiterlijk 25 augustus bekend gemaakt via de publikatieborden. Studenten die nog geen propaedeuse-scriptie hebben gemaakt kunnen alsnog van deze herkansing gebruik maken om aan dit examen-onderdeel te voldoen. Hiervoor gelden de vengenoemde datumlijnen. Studenten die hun propaedeuse-scriptie via de MacIntosh verwerkt hebben mogen vrijstelling voor het praktisch deel van de praktikumtoets Informatica. De overige studenten dienen praktische opgave te verrichten, die kunnen ophalen bij drs. E. Schenk drs. D. Tempelaar van de capaciteitsgroep Kwantitatieve Economie. De gewerkte opdrachten dienen uiterlijk JUNI 1986 ingeleverd te worden bij opdrachtgever.

2e Herkansing Praktikumtoets Wiskunde/Lineaire Algebra.
 De 2e Herkansing voor de

Met een ziektekostenverzekering van de **SSGZ** hou je iets meer over van je basisbeurs.

Van een studiefinanciering blijft niet veel over als je tot en met de ziektekostenverzekering alles zelf moet betalen. Neem de ziektekostenverzekering van de "SSGZ". Die is goed, geeft een ruime dekking en houdt rekening met de krappe studentenportemonnaie. Geen wonder, want de "SSGZ" is opgezet door studenten en verzekert alleen studenten. Daar weten ze dus precies hoe het leven eruit ziet als je van een studiefinanciering moet rondkomen.

Stuur de antwoordcoupon in en ontdek zelf hoeveel het je scheelt. Of bel voor meer informatie 01719-70944.

Antwoordcoupon

Stuur mij informatie en aanmeldingsformulieren voor:

- De "SSGZ" ziektekostenverzekering
- Het zekerheidspakket voor studenten (brand, inbraak, wa, ongevallen enz)
- Reisverzekeringen voor studenten

Onderwijsinstelling (MBO, HBO, WO).....
 Studierichting.....

Naam.....
 Adres.....
 Telefoon.....
 Postcode/plaats.....

De antwoordcoupon in een envelop zonder postzegel verzenden aan:

Onderlinge Studentengezondheidszorg "SSGZ" u.a.
 Antwoordnummer 10070, 2200 VB Noordwijk

België festivalland

Reggae Sunsplash

Humo, het onafhankelijk weekblad voor radio en televisie, heeft al jaren een dikke vinger in de pap van het befaamde dubbelfestival Torhout/Werchter en presenteert nu onder eigen vlag: Reggae Sunsplash '86. In Nederland wordt dit reggeafestival georganiseerd door Mojo Concerts BV, en wel op 25 juni in de Amsterdamse Jaap Edenhal. Een dag later, in de Arenahal te Deurne, treden de dreadlocks op voor Belgisch publiek. Nogal eens laat de organisatie van reggaeconcerten te wensen over. Het is niet altijd de schuld van de organisatie, hoewel in dit circuit snelle zakkenvullers opereren en in combinatie met teveel aan geconsumeerde ganja van de zijde van de muzikanten kan dit leiden tot het veel te laat of helemaal niet verschijnen van de aangekondigde groepen. Mocht dit achterwege blijven dan wordt vanaf 16.00 uur gestart en in stipte volgorde treden aan: Yellowman, de toaster par excellence, met teksten die vooral gaan over hemzelf en zijn seksuele prestaties. The Wailers, met als nucleus Bunny Wailer, oorspronkelijk lid van The Wailers waar ook Peter Tosh en Bob Marley deel van uitmaakten. Bunny is een pracht van een vocalist, die zijn stijl voornamelijk ent op een mengeling van calypso en reggae. Met een prachtige stem is ook Dennis Brown gezegend, hij is de derde naam op het Sunsplashlijstje. Brown is op z'n best in loversrock, reggae die Jah buiten beschouwing laat en in smeulige crooners-stijl de voor- en nadelen van liefde beschrijft. Black Uhuru staat als laatste act geprogrammeerd. Deze groep kende veel personeelwisselingen, maar als vast uitgangspunt kwamen zij steeds weer terecht bij het ritmetandem Sly en Robbie, voor zowel produktie als live-optredens. Hopenlijk zijn de heren ook op Sunsplash te vinden. Als gedooft opvolger van Marley heeft Black Uhuru, dat zwarte vrijheid betekent, nog steeds moeite om echt te overtuigen. Hoewel de kwaliteit van hun zanger, Junior Reid, veel doet beloven. Black Uhuru heeft de rootsstijl vanaf het begin achter zich gelaten en is steeds meer gaan experimenteren met dub- en funkelementen. Helaas is deze live-reggae sound system in een hal en niet in de openlucht.

Torhout/Werchter

Het dubbelfestival Torhout/Werchter behoeft eigenlijk nauwelijks introductie. In tien jaar tijd heeft dit fenomeen zich aan de top van de Europese festivals genesteld. De laatste jaren bestaat het programma bijna uitsluitend uit grote namen en ieder jaar wordt het te presenteren lijstje minder avontuurlijk. De kwaliteit blijft overeind en het bezoekersaantal neemt ieder jaar toe. Vorig jaar waren er niet minder dan 115.000 toeschouwers, waarvan een derde Nederlanders. Ook op 5 en 6 juli wil men de grens van 120.000 niet teboven gaan om groot ongemak voor de bezoekers te voorkomen. Wordt de tiende editie iets speciaals? "Is dat een reden om extra druk te gaan doen? Natuurlijk niet: je moet ieder jaar proberen het beste affiche bij mekaar te krijgen, dat haalbaar is," aldus promotor Herman Sherman.

De komende maanden zijn de lage landen weer vergeven van muziekmanifestaties. De belangrijkste festivals vinden plaats in België: het land van Kuifje, frieten en bier, maar ook het land van de CCC, Martens, de Bende van Nijvel en corruptie. In menig opzicht is er een parallel te trekken tussen België en Nederland. Niet alleen de taal natuurlijk, het Vlaams, maar ook het feit dat dit volk zich net zo makkelijk door een regering de duimschroeven laat aanleggen als de Nederlanders. De Belgen lijken er minder zwaar aan te tillen. Hollanders noemen dat wellicht de charmante volksaard. Schijn bedriegt. Crisis of geen crisis, Belgenland swingt weer volop deze zomer en dat slaat dan niet op het aanbod klassieke muziek in het kader van het Festival van Vlaanderen. Ondanks de paranoia voor terrorisme en stralingsgevaar hebben tientallen artiesten de oversteek naar Europa gewaagd. Voor de muzikale reislustigen onder ons valt er veel te beleven in dit stuk buitenland dat zo gemakkelijk dicht bij ligt. Ziehier uw festivalgids.

TORHOUT-WERCHTER 5 en 6 JULI '86

Schueremans. Volgens eigen zeggen maakt de promotor het zich niet gemakkelijk: "We zijn dag en nacht bezig met het festival. Het is ons levenswerk", doelend op zijn vriendin, Yo van Saet, en de andere medewerkers. "In het buitenland denkt men soms kortzichtig: festivals liggen goed in de markt? Oke, dan betalen wij ons gek aan twee topgroepen en vullen wij de rest op met minderwaardige bands en tellen we 's avonds onze winst. Bij ons is het een prestige-zaak, wij liggen een half jaar wakker van T/W. Trots, beroepseer, altijd proberen beter te zijn, nooit denken dat je binnen

bent." Schueremans wint er geen doekjes om, hij ziet in dat rock 'n' roll business betekent, al beschouwt hij zichzelf als een idealist: "We zijn geen dromers, we weten dat de realiteit van de rock 'n' roll business is. Maar het is een obsessie, een manie, een ideaal. En zolang we idealisten kunnen blijven, gaan we door." Hij bekijkt het van de kant van de organisator. Een niet onbelangrijke artiest, en iemand die zich niet alleen in de jaren zestig geengageerd durfde op te stellen, Dylan, laat zich op een bittere manier uit over de rock 'n' roll (tegen de Amerikaanse journalist, Cameron Crowe): "Ik vind dat ze een heel belangrijk aspect ervan kapot gemaakt hebben. De multinationals kregen er lucht van, ze zagen hoe ze het konden gebruiken en ze hebben het vermoord. Wat kan het ze schelen? Alles wat hen in de weg staat, daar gaan ze met een bulldozer overheen; toen ze begrepen wat het was maakten ze het kapot, het was dood en verleden tijd en ze hebben er een monument voor opgericht en dat hoor je nu, de grafzerk, het is big business geworden." Menigeen heeft de ware zondvloed van benefietconcerten

en festivals nog in gedachten; muzikanten die zich inspinnen om geld bij elkaar brengen voor bijvoorbeeld Amnesty International of noodlijdende boeren, of ter bestrijding van werkloosheid, kanker, aids, multiple sclerose en de meest succesvolle actie; Live Aid, ter bestrijding van de honger. In sommige opzichten hebben deze initiatieven, meer succes dan een politiek toeberead. De omvang van de voornoemde acties is in belangrijke mate te danken aan het feit dat hier popmuzikanten, met of zonder eigenbelang, zich ingezet hebben. In wezen is popmuziek dus niet gevaarlijk meer, niets om doodsbenauwd voor te zijn, niets radicaals. Popmuziek is geworden wat de benaming zelf aangeeft; populaire muziek. Het heilig vuur brandt nog maar schaars. Op grote schaal wordt pop geaccepteerd, vandaar dat er soms grote invloed vanuit kan gaan. Dit ter zijde, terug naar T/W. Het affiche van dit jaar laat weinig risico's zien, er is bijna sprake van een aaneenrijging van klinkende namen. De terreinen stromen ongetwijfeld weer vol. Voor mogelijk vuurwerk kunnen de nieuwkomers, de onstuimige Beat

Farmers zorgen. De meeste bezoekers zullen, door het vroege avonds uur of door de drukte voor entree's, deze gitaarband helaas missen. De Waterboys hebben het recente, zeer geslaagde, Pimpopfestival, reeds bewezen een prima live-act te zijn. Mike Scott band, niet wars van folk, rock, country, laat met zijn wall of sound met als voornaamste bouwstenen akoestische gitaren, regelmatig Dylan en Van Morrison-invloed doorklinken. Hij kent zijn klassieken. Robert Cray is in deze kraker vaker aangeprezen. Na het Belgium Rhythm and Blues Festival '85 in Peer is hij nu zeer terecht promoveerd, het ligt nu in zijn handen de grote doorbraak te bewerkstelligen. Cray's up to date-bluesinterpretatie zal beslist ook dit breed publiek bekoren. Simply Red heeft door uitputtend toeren een reputatie weten op te bouwen. De debuuttelpee haalt het niet bij een live-optreden. De blanke soulzanger Miles Hucknall wordt terzijde gestaat door een competente band, hij ziet dat soul ook tot de roots van een jongen uit Manchester kan horen. Vorig jaar raakte Lloyd Cole zijn plankenkoorts op T/W kwijt. Hij blijft de vraag of deze sterke sonnet mid live weet de overtuigen. Een hoklukte vorig jaar nauwelijks en een dergelijk grootschalig festival gaat broze liedjes snel verloren. Datzelfde risico loopt Talk Talk. Het trio rond Mike Hollis brengt sfeervolle synthesesongs, live met het repertoire meer karakter verlenen wil het in het oor van de toeschouwer blijven hangen. UB 40 geen rootsband te noemen. Dat voor is deze groep te poppy. Na hun recente hit lijkt de groep helemaal afgegleden naar het niveau van een aardige, maar oppervlakkige middle of the road band. Ophier lijkt maatschappijkritiek ingruild voor amusementswaarde. Ophier getwijfeld is dit jaar de grote trek. The Simple Minds, ook in '83 en reeds te gast. Zij hoeven niet ba-

Festival-agenda

Reggae Sunsplash '86, 26 juni, Arenahal, Deurne (B): Skyblasters, Yellowman, The Wailers, Dennis Brown, Black Uhuru. Entree: 750 BF.

Torhout/Werchter, 5 en 6 juli: The Beat Farmers, Waterboys, The Robert Cray band, Simply Red, Lloyd Cole and the Com-motions, Talk Talk, UB 40, Simple Minds, Elvis Costello and the Attractions. Voorverkoop: o.a. bij VVV (f 41,-).

Belgium Rhythm 'n' Blues Festival, Peer, 19 en 20 juli: Mardi Gras, Charlie Musselwhite, Katie Webster, Big Town Playboys, Mighty Flyers, Buddy Guy & Junior Wells, Blueblot, John Hammond Jr., The Electric Bluebirds, Little Willie Littlefield, Maxine Howard & the Blues Explosion, The Blues Band. Voorverkoop: o.a. bij VVV (f 40,-)

Mallemt, Brussel, 23 juli tot en met 8 augustus: Lamagoya (24/7), Wannes van der Velde (31/7), Gilijac Amagasaki (31/7),

British Events(31/7), Circus Colori (8/8), al deze lunchprogramma's op het Muntplein zijn gratis. Avondconcerten (ook gratis) op Muntplein: The Lounge Lizards (23/7), Tito Puente (24/7), Working Week (25/7), Chevalier Brothers (30/7), Willem Breuker Kollektief (30/7), Flaco Jimenez y su Conjunto (31/7), Dirk van Esbroek en Juan Masondo (31/8), Dirk Blanchard (2/8), Raymond van het Groenewoud (1/8), Hank Wangford & Band (6/8), Ruby Turner (7/8), Rent Party (7/8). Nachtprogramma's in Ancienne Belgique: Maximalist (23/7), Jules Deelder (24/7), Frank Chickens (24/7), Patricia Beyssens (30/7), Betty & the Bomschells (7/8), The Three Mustaphas (8/8).

Avondprogramma's in Beerschouwburg (een voorstelling per Mallemtweek): "Een slagerszoon met een brillette" van en door Tom Lanoye. "Op een avond" door Jan Decorte en HTP. "Ce qu'il y a de meilleur dans l'homme, c'est le chien" van en door Dito 'Dito. Avondprogramma in Oude Graanmarkt 5: "Terracotta" van en door Pat van Hemelrijck (ex-Radeis).

Sfinks Festival Bouchout, 26 en 27 juli: Claudy en Co., Carte de Sejour, Don Cherry Quintet, Working Week, Tania Maria, Eko Kuango, Desmond Dekker, Mahmoud Ahmed/Neway Debebe/The Roha Band, Carmel, Youssou N'Dour et le Super Etoile de Dakar. Voorverkoop: o.a. bij VVV (ong. f 40,-).

Seaside Festival, Veurne, 2 augustus: Skyblasters, Yeh-Yeh, The Mission, Arno, The Redskins, The Pogues, PIL. Voorverkoop: o.a. bij VVV (f 32,50).

Gentse Fieste, 19 tot en met 28 juli, Gent.

Boulevard of Broken Dreams, 11 juli tot en met 19 juli, Antwerpen: o.a. Gebroeders Groothof, Orkater, Shusaku, Arjan Ederveen, Kees Prins, Jules Deelder, Jodi Gilbert, Jaap Blonk, Boulevardorkest, Tango Cuatro, Les Tango, Hit The Pearl, Les Rock 'n' Roll, Hollywood Mocambo, Smerige Vissen en De Steile, Want... De Boulevard doet ook Vlissingen aan (vanaf 27 juni), Maastricht (vanaf 25 juli), Den Bosch (vanaf 8 augustus), Am-

sterdam (vanaf 22 augustus) en Groningen (vanaf 12 september).

Parkpop, Den Haag, 29 juni: o.a. Do Re Mi, Frankie Miller, Madness, Doctor & The medics, Kissing the Pink, Gil Scott Heron, The Bangles en INXS (gratis).

North Sea Jazz Festival, 11, 12 en 13 juli: o.a. Miles Davis, David Sanborn, James "Blood" Ulmer, Gil Evans, Joe Zaniwul, Don Cherry, Ray Charles, Stanley Clarke, New Orleans Mardi Grass Show, David Murray, Herbie Hancock, Buddy Guy & Junior Wells, Paul Butterfield, Ray Barretto, Al Jarreau, Neville Brothers, John McClaughlin en Carla Bley.

Roskilde Festival, Denemarken, 4, 5 en 6 juli: o.a. Eric Clapton, The Cult, Feargal Sharkey, B.A.P., Kate & Anne McGarrigle, Lloyd Cole & the Com-motions, madness, The Men They Could't Hang, Metallica, Mezzoforte, Nomads, T.N.T., watermelon Men, en Waterboys. Buro Pinkpop organiseert een busreis, info: 04494-52500.

De Engelse groep Simply Red is aanwezig op het festival van Torhout-Verchter, 5 en 6 juli.

zijn dat hun barokke sound het bleek niet bereikt. Hun concerten worden vaak regelmatig in semi-religieuze massabijeenkomsten met live-acties als de messias. Zeker nu geruststellend inlaat met Amnesty International, op zich een lovende waardig initiatief, zal het aureool nog meer glans krijgen. Hekkesluiters zijn de vrees van Costello. Het valt te vrezen dat een groot gedeelte van de kerkgangers reeds huiswaarts gekeerd is als hij zijn zeer gevarieerde scala van hoogstaande songs samen met de Attractions ten gehore brengt. Costello stond in '80 ook al op het affiche en is nu -eindelijk geachtigheid- top van de bill.

Belgium Rhythm'n Blues Festival

et festival waar Robert Cray vorig jaar het hart van het aanwezige publiek veroverde, Belgium Rhythm'n Blues festival in Peer, viert op 19 en 20 juli een jubileum. Het festival, oorspronkelijk 'De Pierse Fieste', is aan zijn tiende aflevering toe en de organisatie Misjel Daniels is ook dit jaar het specifiek genre gebleven; rhythm and blues en directe aanwezigheid. In de feesttent zal het meer blauw zien van de spijkerpakketten. Met veel toewijding en waardering voor roots en authenticiteit is een uitgelezen programma samengesteld. Er zitten nogal obscure artiesten tussen. Naast historische namen als Buddy Guy en Junior Wells, ooit eens het voorprogramma van de Stones, Charlie Musselwhite en een reünieconcert van de Blues Band, staan ook weer enkele dames op het programma: Ramp boogie queen Katie Webster en Maxine Howard, een kerstconcert en naar het schijnt zeer exploitant talent. Verder zijn The Big Town Playboys van de partij, een band die hun inspiratie put uit die jaren toen rock 'n' roll nog racemuziek genoemd werd. Rod Piazza & The Mighty Flyers hebben een net zo krachtige sound als The Fabulous Thunderbirds (in '85 in Peer) en The Blasters. Little Willie Littlefield is een vertegenwoordiger van de West-Coast Blues, was in de jaren vijftig zeer succesvol en is pas twintig jaar later herontdekt. Little Willie noemt zichzelf de snelste boogie woogie pianist ter wereld. De Electric Bluebirds klinken als een rijk voorziene juke-box, ze zijn in vele markten thuis; cajun, tex-mex, country en rock. De vader van John Hammond is beroemder dan John waarschijnlijk ooit kan worden. Als talentscout ontdekte Ham-

Sfinks Festival

Het sympathiekste festival van België is ongetwijfeld Sfinks. In de buurt van Antwerpen, in Boechout, gaat dit tweedaags festijn weer voor de tiende keer -nu de slingers uithalen, want dit is alweer een jubileum!- van start. Op 26 juli en 27 juli gaan de poorten van het prachtige park achter de Sfinksvilla open. Sfinks rekent op mensen met een goede smaak. Het programma is net zo gevarieerd als het publiek: veel jazz, salsa en ethnische muziek; prettige muziek en blikverruimend. Hier is een duidelijke keuze gemaakt voor niet-commerciële muziek. Het accent, dat zal duidelijk zijn, ligt op de Derde Wereld. Zaterdag 26 juli wordt geopend met Afrikaans getinte reggae uit Zaire van Claudy en Co. Westerse rock en berber-melodieën zijn voor rekening van Carte de Séjour. Liefhebbers van Chet Baker en Miles Davis dienen hun oor te luisteren bij het Don Cherry Quintet, een fraai staaltje van zijn kunnen is te beluisteren op zijn recente elpee "Home Boy". De vierde act die middag is Working Week, inmiddels bekend door de film "Absolute Beginners", live neigt deze jazzformatie meer naar een salsa-aanpak. Met klasse wordt de eerste Sfinksdag afgesloten door Tania Maria, een Braziliaans jazzpianiste, die Braziliaanse ritmen koppelt aan jazz en funk. De zondag is voorbehouden aan Eko Kuango, swahilifunk-jazz, waarna oude reggae-rot Desmond Dekker volgt. Mysterieuze klanken uit Ethiopie komen van Mahmoud Ahmed, Neway Debebe en The Roha band. Toegegeven, van sommige bands valt nu nog weinig te melden omdat ze volstrekt onbekend zijn, of zij ook onbeminde blijven wijst het verloop van het festival wel uit. Een eigenzinnige, maar aantrekkelijke fusie van chanson, jazz en (blanke) gospel maakt Carmel. De Afrikaanse revelatie Youssou N'Dour et le Super Etoile de Dakar is de absolute topper van Sfinks. Het dansplezier wordt niet vergeten door Youssou, die met zijn soepele stem, en met de talking drum in een glansrol, het Sfinkspubliek in een dansextase zal brengen. Het kan niet lang duren eer deze Afrikaanse belofte in het westen zal doorbreken. Sfinks is de oase in het festivalland.

Seaside Festival

De tweede augustus in Veurne is voorbehouden aan de zwarte brigade. Op het Seaside festival voert zwart de boventoon, veel Cure-kapsels, zwart omrande ogen en zwarte leren jasjes. De doem-generatie kan zich laven aan PIL, aangevoerd door het rossige schreeuwelijkertje Johnny Lydon, oftewel Johnny Rotten. Public Image Limited, bestaat hoofdzakelijk uit sessiemuzikanten en maakt tegenwoordig logge muziek, ondersteund door hard rock-licks en een zware discobeat, met de voor Rotten zo kenmerkende snerpande uithalen. Ook wil hij zich nog eens vergrijpen aan zijn oude Sex Pistolshits. Een bijzondere attractie zijn The Pogues. Hun repertoire bestaat uit traditionele folk gekoppeld aan punk. Het in ruime mate nuttigen van spirituelen maakt hun optreden soms onberekenbaar. Links-radical punk met Motown invloeden zijn van de Redskins te verwachten. De

DE ONTROERING

Carla Fröberg werkt bij Buro Onderwijs FdG. Zij heeft een groot deel van het verwerken en afnemen van de Voortgangstoetsen onder haar beheer. De ouderejaars studenten zullen haar ongetwijfeld kennen als de even charmante als rondborstige dame die de microfoon hanteert tijdens de toetsen.

"Ik word haast nooit ontroerd, daar ben ik te pragmatisch voor. Ja, ik wordt wel eens ontroerd. Maar dan door mensen, als m'n kinderen me bellen of zo. Dat ontroert me dan. In het echt, dus. Als er mensen op het toneel staan, dan eigenlijk niet. Dat vind ik eerder knap, dan leef je je in in het verhaal. Dat is toch anders".

Vroeger wel, toen was ik meer ontroerd. Ik had toen bijvoorbeeld een vriendje, die schreef gedichten over, 's nachts. Die bereikte me daarmee, dat deed me dan wat, dat ie zo laat nog met me in de weer was. Maar dat ging weer snel over, het was een hevige liefde die snel opbrandde. Ik heb me laten vertellen dat het later slecht met hem is afgelopen.

"Of ik me er nog een herinner... tsja, van Heine, eh:

"Ein Jüngling liebt ein Mädchen
die hat sich einen Anderen erwählt
Der Andere liebt sich ein Andere
und hat sich die vermählt"

Ja, verder weet ik het niet meer. Het is in ieder geval "eine alte Geschichte, doch bleibt sie immer neu, und wenn sie passiere, dan bricht das Herz in zwei." Op het Duits moet je niet letten.

Ik vond dat zo mooi omdat ik toen nog puberaal met de liefde bezig was. Nu niet meer. Ik lees dan ook haast niets meer, behalve juridische literatuur voor m'n studie. Ik probeer al een jaar door "De Tweede Sexe" heen te komen, van Simone de Beauvoir. Niet makkelijk hoor. Het gaat over vrouwen, hoe ze denken, hoe ze voelen, hoe ze reageren, hoe er tegen ze aangekeken wordt. Dat soort zaken. Ontroeren doet ook dat me niet zo zeer. Ik herken er dingen in, die me wel wat doen. Bovendien is zij net zo praktisch ingesteld als ikzelf, dat is dus makkelijk."

Naar de bioscoop ga ik niet. Dat vindt m'n man niet leuk. Op tv zie ik wel eens wat. "Een vlucht Regenwulpen" en "Een Vrouw als Eva", over een getrouwde vrouw die op vakantie gaat en verliefd wordt op een andere vrouw. Ik vond het een leuk gegeven, maar onwaarschijnlijk uitgewerkt. Alsof die Maria Schneider daar in Frankrijk zat te wachten tot ze Monique van de Ven kon verleiden. Maar het zijn wel dingen die in deze tijd voorkomen, daar moet je je ooit eens in verdiepen, wat dat doet. En wat dat anderen doet."

"Wat muziek betreft, tsja, de Matthäus Passion moet van mij dus direct uit, dat vind ik herrie. Maar ik hou wel van pianoconcerten. Weer heel gewoon hoor: Tsjaikowski enzo. En Meatloaf: Paradise by the dashboard light". Steengoed, vanaf de eerste keer dat ze dat draaiden."

Ik ga graag naar toneel, liefst blijspelen. Niet het Theater van de Lach, maar stukken van Anouilh bijvoorbeeld. Liever nog ga ik naar cabaret. Henk Elsink vond ik goed laatst. Die had een liedje over vroeger, over z'n vader. Dat dat iemand was waar je op kon bouwen en hoe dat verandert. Omdat er zelf op je gebouwd moet kunnen worden, denk ik. Dat herkende ik wel. Misschien ben ik daarom zo'n betonnen paal geworden, misschien kan ik me daarom minder laten ontroeren. Je past je aan, als je ouder wordt."

"Foto's? Ja, ik fotografeer zelf veel. Voeltjes. Die ouwehoeren tenminste niet zoveel als jij, bijvoorbeeld. Jij probeert een röntgenfoto van me te maken, maar dan van m'n ziel. Schrijf dat maar op: "Die journalist probeert een Röntgenfoto van m'n ziel te maken."

Jan Mokkenstorm

Belgische trots, Arno, kan in Veurne bewijzen het ook zonder TC Matic te kunnen stellen. Het programma wordt aangevuld met o.a. The Mission (ex Sisters of Mercy), Yeh Yeh en The Skyblasters.

En verder...

De genoemde festivals beschikken allemaal over een camping, dus u mag rustig een dag eerder aankomen, of een dag later vertrekken. "De Gentse Fieste" zijn ook niet te versmaden. Tien dagen lang staat de stad op de kop. Veel muziek en theater maken Gent in die dagen tot een aangename pleisterplaats. Van het programma is op dit moment

nog weinig bekend, maar "De Gentse Fieste" starten 19 juli en duren tot 28 juli.

U begrijpt, er zijn voldoende mogelijkheden om de vakantie goed te besteden en uw muzikaal hart te verliezen bij de zuiderburen. Wat te doen met een verloren hart? Dit blijkt niet aan dovemansoren gericht. Vlak voordat hij uit het zicht verdwijnt horen wij onze jonge reporter in plusfours nog verzuchten: "Ik zou dat zaakje wel willen opknappen..." maar Bobby repliceert snel: "Je gaat je toch weer niet hals over kop in een nieuw avontuur storten? Ik heb rust nodig!"

Paul Pinxten

morethca

Voor wat hoort wat

Voor het eerst in de geschiedenis van de universiteit werd begin dit jaar de hulp van de sterke arm ingeroepen om bezettende studenten uit het hoofdgebouw te verdrijven. Terwijl de bezetters nog lagen te slapen, drong een politiemacht van enkele tientallen agenten het gebouw binnen. Ze wisten de verraste studenten er snel van te overtuigen dat verzet geen enkele zin had, maar als men daar prijs op stelde was de politie bereid de jongelui naar buiten te dragen. Leuk voor de foto.

Het eenvoudige karweitje op de vroege ochtend oogste het diepe respect van de voorzitter van het College van Bestuur, mr. R.B. van den Biggelaar. Er waren agenten teruggeroepen van verlof en dat verdiende een tegenprestatie. Die werd enkele dagen later bezorgd op het Maastrichtse politiebureau: 45 stenen kruikjes bier uit Arcen met de groeten van het College van Bestuur.

Is het gebruikelijk dat de politie beloond wordt met dergelijke 'attenties' door degene die haar hulp heeft ingeroepen? "Het gebeurt wel eens, maar hoogst zelden", zegt een politievoorlichter, "maar ik weet eerlijk gezegd niet of er ook wel eens kadootjes geweigerd worden. Dan moet ik U doorverbinden met het hoofd van de geuniformeerde politie".

Het hoofd van de geuniformeerde politie is niet erg scheutig met informatie. "Als U iets wil weten, moet U maar naar de voorlichter van de universiteit gaan". Wij vrezen dat die ons weinig wijzer kan maken over de richtlijnen van de politie. Dat ziet de man aan de andere kant van de lijn ook in: "Als U wil weten hoever wij gaan met het aannemen van dergelijke attenties, moet U langskomen op het bureau, dan kan ik U dat persoonlijk vertellen. Via de telefoon kan ik niet zien met wie ik praat. U moet weten dat wij door de gekste mensen met de

Wet gediend, kruikje bier verdiend.

gekste vragen worden gebeld. Komt U maar langs, maar belt U van tevoren even". Dat vinden we een beetje veel van het goede. Zo belangrijk is de vraag nu ook weer niet. We beloven langs te komen, als we wat meer van die vragen hebben opgespaard.

"Vermogens-teruggang" bij Koko

Op de algemene ledenvergadering van studentenvereniging KOKO, eerder dit jaar, werd door de aanwezige leden besloten, dat wanneer geld vermist werd over het jaar 1985, juridische stappen ondernomen moesten worden. Na hernieuwde controle door de financiële CTB-commissie, bleek dit inderdaad zo te zijn en het dagelijks bestuur moet nu met "een onbehaaglijk gevoel" aangifte doen bij de politie. "Op grond van een onderzoek naar de financiën van de commissie tot beheer in 1985 is er een verschil geconstateerd tussen de werkelijke vermogenssteruggang en de geboekte vermogenssteruggang",

zijn de bewoordingen die het dagelijks bestuur in haar aangifte heeft gezet. De frauderecherche zal nu onderzoeken of er inderdaad sprake is van vermissing van geld. Het dagelijks bestuur heeft op alle vragen geen commentaar, en zelfs de KOKO-kroegers zijn goed geïnstrueerd, alsof ze de heel vuile was toch liever binnen willen houden.

Juist? Onjuist

Als de stelling 'Alleen als het regent zijn de straten nat' waar is, dan volgt daaruit: ofwel de straten zijn niet nat, ofwel het regent. Aan het eind van de laatste voortgangstoets werd deze Pelleboerwijsheid nog even op de rechtenstudenten losgelaten. Over de juistheid van de bewering zullen weinig kandidaten lang hebben hoeven na te denken.

Dat de zin 'Het regent of het regent niet' geen contradictie inhoudt zullen de meesten ook wel gezien hebben. 'Het regent wel, maar de regent niet' zat er jammer genoeg niet bij, maar met een klein beetje gezond verstand en de natte vinger van een weersvoorspeller waren er zo toch al twee pluspunten in de wacht gesleept. En je hoeft geen

topadvocaat te zijn om ook in de resterende vragen van het onderdeel Metajuridica een aardige score te halen; met enige algemene ontwikkeling kom je een heel eind.

Zo zou je bijvoorbeeld kunnen weten, dat de Romantiek (in de literatuur in elk geval) een negentiende-eeuwse stroming is, dat Hugo de Groot de absolute staat absoluut niet verdedigde en dat Aristoteles een leerling was van Plato. "Laissez faire, laissez passer" kan nooit een uitspraak geweest zijn van de Russische anarchist Bakoenin, die wel libertair was, maar met een economisch liberalisme natuurlijk niets van doen had. De staatsvorm van de Sovjet-Unie is gebaseerd op het democratisch centralisme, al is de uitwerking meer centraal dan democratisch; Montesquieu's principe van de machtscheiding is ontstaan met het Engelse politieke stelsel als voorbeeld. Zo, dat zijn toch al acht punten; het negende kan verdiend worden met het inzicht dat empirisch onderzoek niet kan bepalen of een analytisch oordeel geldig is.

Niemand zal geloven dat alleen de Verenigde Staten in de Noord-Atlantische Raad over een recht van veto beschikt en ik zou, behalve Ierland, zo gauw geen lid van de Europese Gemeenschap kunnen noemen, dat geen deel uitmaakt van de NAVO. Dat brengt het pluspuntentotaal op elf; een mooi startkapitaal om de echte juridische problemen te lijf te gaan.

Een goede algemene ontwikkeling blijkt dus (terecht!) een uitstekende basis voor de op hun voortgang getoetste rechtenstudenten. Maar omdat velen van hen deze kennis ontberen wil ik ervoor pleiten Trivial Pursuit als verplicht bijvak op te nemen in de rechtenstudie. Dit spel, dat twee keer zoveel kost maar wel tien keer zo leuk is als Risk of Monopoly, brengt de spelers in geen tijd op een zodanig kennisniveau, dat zelfs deelname aan BRT's IQ-quiz gegarandeerd een succes wordt. Een voldoende voor een voortgangstoets moet er dan ook wel inzitten.

Evelyn de Leeuw

Ken uw wereld!

'Goedemorgen/middag/avond-/nacht dames en heren, jongens, meisjes, jongen en ouden van gen! Terug bij de populaire kwiz/quiz 'Ken Uw Wereld!' En gaan gelijk van jetje met...'
Tsjingboemretteketed vrrrra ééénnn:

'In welk land stelt U zich de volge de scène voor?'
(we zien een jonge vrouw met volle plastic boodschappentas, haar arm een wat oudere vrouw die zichtbaar lijdt aan een of andere degeneratieve ziekte. Of het nu heimer's, debiliteit of een beroerte is valt voor de doorsnee man-in-straat niet te onderscheiden. jonge vrouw wendt zich met een agressiviteit tot voorbijgangers: 'U een chocoladereep...' (ze grijpt haar plastic tas) '...kopen, want U ons tehuis voor oudere geesteszieken, zoals zij hier, in... steur 'En na deze flitsende start gaar gelijk, zoals onze trouwe kijker al weten, dóórr met...'
Tsjingboemretteketed vrrra tweeé:

'Welk land vereist van haar studenten dat ze een militaire culte hebben?'

'En we gooien daar bovenop... Tsjingboemretteketed (het ork speelt al iets minder gemotiveerd vrrraag drie:

'Welk land verstrekt van overheden wege voedselbonnen aan de mensen?'
Tsjingboem vraag vier:

'Welk land spendeert procent wijs van alle OECD-landen minst aan ontwikkelingshulp, verdient relatief én absoluut meeste aan het bevoorraden de rest van de wereld met materiële?'
Tsjing vraag vijf:

'In welk land neemt het aantal den als gevolg van het hanteren van vuurwapens zulke vormen dat dit de vijfde doodsoorzaak is autoriteiten van een epidemie? ken?'
tsjingtet, zes:

'In welk land is er een stad waar jaar gemiddeld 50 mensen de gerdoed sterven?'
Zeven:

'In welk land wonen de meeste jonairs?'
Tsjingerdetsjingerdetsjingboen deboem, retteketed, tarataráé antwoord:
'De Verenigde Staten van Amerika voor al die miljonnairs!'

'Jaaah...en?...die andere vraag 'Hee! De Sovjet Unie natuurlijk mitieve barbaren! En die stad die honger is natuurlijk Mos Simpel! Waar is die prijs?'
'Hm. De stad is Oakland, Californië'

Grafschop

Hier is Rotterdam. Lezers, burgemeester Peper heeft zojuist een eerste schop gestoken. Wat een aftrap. Een schedel breed, een scheenbeen diep, maar nog niets te zien. Alleen pieren, dooie pieren. Is er nog leven in King Kongs graf? De schop gaat nu naar de rechter. Dat noem ik diepgang, meteen tot op het bot. Aan schop is nu Bernhard. Die gooit het gat weer dicht en de rechter zand in de ogen. De wedstrijd is weer open. Bernhard krijgt een strafschop tegen en een oranje kaart. Relletjes op de tribune. Er wordt gegooid met oorlogsboeken van De Jong. Het verzet neemt de strafschop, beweegt hemel en aarde... en scoort! Jawel, in de herhaling is duidelijk te zien dat niet Alias King Kong in het graf ligt, maar de jammerlijk te vroeg ontmaskerde volle neef van Kurt Waldheim, Kees Boshuis! Maar het graf moet dicht, de wedstrijd wordt gestaakt. Het lot moet nu bepalen wie in het graf heeft gelegen. Inmiddels vermeldt de omroeper de tussenstand in Oostenrijk en Zuid-Afrika. Waldheim wint steeds meer terrein en Botha maakt z'n karwei af. Een Nederlandse universiteit is weer eens solidair met een eredoctoraat. Mandela zegt uit beleefdheid niet dat ze nu op iets anders zit te wachten. Maastricht stuurt een boze brief naar El Salvador. Van dit soort zaken liggen dictators natuurlijk wakker. Net zo wakker als hun helpers die met een doorgestoken identiteitskaart rusten in een ander graf.

Rik de Graevener

Bericht uit Berkeley